

**Madonas rajona
Ērgļu novada Sausnējas pagasta
teritorijas plānojums 2007-2019**

**I. daļa
Paskaidrojuma raksts**

Pasūtītājs: Ērgļu novada dome

Izpildītājs: SIA „Grupa 93”

Ērgļi, 2007

SATURS

1.	IEVADS.....	4
	SAUSNĒJAS PAGASTA TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS VĪZIJA.....	5
2.	SAUSNĒJAS PAGASTA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS	6
2.1.	Sausnējas pagasta portrets 2006.....	6
2.2.	Teritorijas vēsturiskā attīstība	7
2.3.	Kopējo interešu teritorijas ar kaimiņu pašvaldībām.....	8
2.4.	Vietējais līmenis.....	9
2.4.1.	Sausnējas pagasta attīstības plānošanas dokumenti	9
2.4.2.	Saistošie noteikumi, lēmumi, līgumi.....	9
2.4.3.	Projekti.....	9
3.	DABAS APSTĀKĻI UN RESURSI.....	10
3.1.	Klimats	10
3.2.	Ģeoloģiskais raksturojums un reljefs	10
3.3.	Virszemes ūdeņi	12
3.3.1.	VŪO baseini.....	12
3.3.2.	Upes un ezeri.....	12
3.3.3.	Ūdeņu aizsardzība	15
3.3.4.	Hidrotehniskās būves	15
3.3.5.	Applūstošās teritorijas.....	16
3.3.6.	Peldvietas	16
3.3.7.	Virszemes ūdeņu izmantošana	16
3.4.	Pazemes ūdeņi	18
3.5.	Derīgie izrakteņi.....	19
3.6.	Lauksaimniecībā izmantojamās zemes	20
3.7.	Meži.....	21
3.8.	Ainavas.....	25
3.9.	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabas pieminekļi.....	26
3.9.1.	Dabas parks „Ogres ieleja”	26
3.9.2.	Mikroliegumi	27
3.9.3.	Vietējās nozīmes parki.....	29
3.9.4.	Dabas piemineklis „Brāžu krāces un Akmeņupītes ūdenskritums”	30
3.9.5.	Dabas piemineklis “Ozolmuižas (Sidrabiņu) ozolu aleja”	31
4.	Vides stāvokļa raksturojums	31
4.1.	Gaiss.....	31
4.2.	Piesārņojošas darbības uzņēmumi	31
4.3.	Sadzīves atkritumu apsaimniekošana.....	32
4.4.	Kapsētas	33
4.5.	Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	33
5.	Civilās aizsardzības sistēma.....	33
6.	Kultūras pieminekļi	34
6.1.	UNESCO mantojums.....	34
6.2.	Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi.....	35
6.3.	Kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti	38
7.	SAUSNĒJAS PAGASTA SOCIĀLI EKONOMISKĀ SITUĀCIJA.....	39
7.1.	Iedzīvotāji, demogrāfiskā situācija.....	39

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

7.2.	Nodarbinātība.....	41
7.3.	Zemju izmantošana	41
7.4.	Uzņēmējdarbības raksturojums un attīstības tendences.....	41
7.4.1.	Ražošanas uzņēmumi un teritorijas.....	42
7.4.2.	Lauksaimnieciskā darbība.....	42
7.4.3.	Tūrisms	43
7.5.	Sociālās infrastruktūras objekti un teritorijas.....	43
8.	PAGASTA TĒLPISKĀ ORGANIZĀCIJA UN BŪVVIDES	
	RAKSTUROJUMS	44
8.1.	Sausnējas pagasta telpiskā struktūra	44
8.1.1.	Pašvaldības administratīvās teritorijas telpiskā organizācija un apdzīvojuma struktūra	44
8.2.	Apdzīvotās vietas	45
8.2.1.	Sausnēja	45
8.2.2.	Liepkalne.....	45
8.2.3.	Sidrabiņi.....	45
8.3.	Apbūves raksturojums.....	46
9.	TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRAS RAKSTUROJUMS.....	47
9.1.	Valsts autoceļi	47
9.2.	Pašvaldības ceļi	48
9.3.	Sabiedriskais transports.....	49
9.4.	Veloceliņi	49
10.	INŽENIERAPGĀDES UN TEHNISKĀS INFRASTRUKTŪRAS	
	RAKSTUROJUMS	49
10.1.	Ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēma	49
10.2.	Siltumapgāde.....	51
10.3.	Sakari.....	51
10.3.1.	Fiksētie telefona sakari.....	51
10.3.2.	Mobilie sakari	51
10.3.3.	Internets.....	52
10.4.	Elektroapgāde.....	53
10.5.	Gāzes apgāde.....	53
10.6.	Meliorācijas sistēmas	54
	PIELIKUMI	55

1. Ievads

Sausnējas pagasta teritorijas plānojuma pirmā redakcija izstrādāta 2006.gadā, Sausnējas pagasta padomei sadarbojoties ar konsultāciju uzņēmumu SIA "Grupa 93".

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums sastāv no četrām daļām.

- 1) 1.daļa- "Paskaidrojuma raksts",
- 2) 2.daļa "Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi",
- 3) 3.daļa- "Grafiskā daļa".
- 4) 4.daļa "Pārskats par plānojuma izstrādi".

I. daļa "Paskaidrojuma raksts" ietver Sausnējas pagasta teritorijas pašreizējās izmantošanas aprakstu un teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumu pamatojumu. Kopā ar Paskaidrojuma rakstu jāskata teritorijas pašreizējās izmantošanas karte mērogā 1: 10 000.

II. daļa „Sausnējas pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” pieejama atsevišķā sējumā un satur prasības un aprobežojumus Sausnējas pagasta teritorijas plānotajai (atļautajai) izmantošanai un apbūvei. II. daļa ir pašvaldības saistošo noteikumu 1.pielikums. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi jāskata kopā ar plānotās (atļautās) izmantošanas karti, kas ir saistošo noteikumu 2.pielikums.

Sausnējas pagasta teritorijas plānojuma grafiskā daļa sagatavota digitāli (ar ArcView programmas palīdzību) uz Valsts zemes dienesta rīcībā esošās Sausnējas pagasta teritorijas topogrāfiskās kartes pamatnes mērogā 1: 10 000, kas sagatavota atbilstoši valstī vienotās topogrāfiskās kartes specifikācijai, piesaistīta koordinātu sistēmai LKS – 92, ietverot kadastra informāciju mērogā 1 : 10 000 uz 01.01.2006. Ciemu teritorijas sagatavotas M 1: 5000, ar 1: 10 000 mēroga precizitāti.

IV. daļa „Pārskats” pieejams atsevišķā sējumā un tajā iekļauti dokumenti, kas apliecina plānojuma izstrādes procedūras atbilstību Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumiem Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”.

Teritorijas plānojumā izmantota 1997.-1999.gadā izstrādātā attīstības programma un teritorijas plānojuma pirmā redakcija „Infrastruktūras attīstības izpēte, apbūves principu noteikšana, ģenerālplāna pirmā redakcija”. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā aktualizēti pagasta attīstības mērķi un vīzija.

Sausnējas pagasta teritorijas plānojumam piemērota stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Tās ietvaros sagatavotais vides pārskats pieejams atsevišķā sējumā.

Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana un prasības apbūvei definētas, ņemot vērā:

- Esošo teritorijas izmantošanu (zemes lietojuma veidu, līdzšinējo izmantošanu);
- Valsts mēroga nozaru attīstības dokumentos, Vidzemes reģiona plānošanas dokumentos un Madonas rajona plānojums nosacījumus;
- Sociāli ekonomisko situāciju un attīstības tendences Sausnējas pagastā un apkārtējās teritorijās;
- Normatīvo aktu prasības un valsts institūciju izsniegtos nosacījumus Sausnējas pagasta teritorijas plānojumam;
- Zemes īpašnieku, Sausnējas pagasta iedzīvotāju, Sausnējas pagasta padomes redzējumu par teritorijas turpmāko izmantošanu.

Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis

Noteikt vispiemērotāko Sausnējas pagasta teritorijas izmantošanu, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības un pašvaldības, vietējo iedzīvotāju, zemes īpašnieku un lietotāju intereses, lai:

- veidotu pievilcīgu dzīves un uzņēmējdarbības vidi Sausnējas pagastā;
- izmantotu priekšnoteikumus Sausnējas pagasta attīstībai;
- radītu tiesisku pamatu vides piesārņojuma problēmu risināšanai un nodrošinātu dabas aizsardzības un vides kvalitātes mērķu sasniegšanu.

Sausnējas pagasta telpiskās attīstības vīzija

ATTĪSTĪBAS PRIEKŠNOTEIKUMI

- Ainaviski gleznains apvidus ar bagātu dabas mantojumu;
- Iekļaujas Vidzemes tūrisma piedāvājumā;
- Jaukta lauksaimniecības un meža zemju izvietojums;
- Ogres upe ar tās potenciālu tūrisma attīstībai (laivošanai, lauku tūrismam), Vecogres HES
- Liels valsts autoceļu īpatsvars;
- Kultūrvēsturiskais mantojums, rakstnieka Valda muzejs „Līdumi”, UNESCO mantojums Strūves meridiāns Ziesta kalnā;
- Madonas rajona bērnu nams un pašvaldības sociālā infrastruktūra;
- Saistība ar Ērgļiem

Teritorijas attīstības vīzija

Sausnējas pagasts - viena no ainaviski pievilcīgajām vietām Vidzemē, dabiska, tīra un ekskluzīva atpūtas un dzīves vieta.

Saglabāta tradicionālā lauku apbūve, kultūrvēsturiskais mantojums un dabas vide.

Teritorijas dzīvotspēju un ekonomisko pamatu nodrošina:

- Daudzveidība lauku saimniecībā, kas balstās uz lauksaimniecības, kokapstrādes un tūrisma pakalpojumiem, līdz pat izmeklētu atpūtas pakalpojumu pieejamībai dabiskā vidē;
- Ērgļu-Kokneses ceļš ar asfalta segumu, biežāku sabiedrisko transportu;
- Ciemu infrastruktūras attīstība (ūdenssaimniecība, mājokļa sakārtošana).

Prioritātes:

- Pļaviņu – Ērgļu autoceļa asfaltēšana
- Sidrabiņu ciema ūdenssaimniecības projekts.

2. Sausnējas pagasta vispārīgs raksturojums

2.1. Sausnējas pagasta portrets 2006

Teritorija	Teritorijas kopējā platība ir 117 km ²																				
Iedzīvotāju skaits	713 iedzīvotāji (dati uz 01.01.2006)																				
Ģeogrāfiskais novietojums	Madonas rajona Sausnējas pagasts atrodas Latvijas vidusdaļā, Vidzemes centrālajā augstienē, Vestienas pauguraines dienvidu nogāzē uz Viduslatvijas nolaidenumu un Aronas paugurlīdzenumu.																				
Ceļu tīkls	Galvenie autoceļi ir valsts 1. šķiras autoceļi P78 Pļaviņas – Ērgļi un P79 Koknese-Ērgļi. Pagastā ir pieci valsts 2. šķiras autoceļi. Ceļu tīkls būs, bet zemas kvalitātes, tikai grants segums, arī 1. šķiras autoceļiem.																				
Zemju struktūra	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Zemes lietošanas veids</th> <th>Platība, ha</th> <th>Platība, %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lauksaimniecībā izmantojamā zeme</td> <td>4229,0</td> <td>36,2</td> </tr> <tr> <td>Meži</td> <td>5880,4</td> <td>50,3</td> </tr> <tr> <td>Zeme zem ēkām un pagalmiem</td> <td>61,6</td> <td>0,5</td> </tr> <tr> <td>Zeme zem ceļiem</td> <td>131,8</td> <td>1,1</td> </tr> <tr> <td>Pārējās zemes</td> <td>1395,2</td> <td>11,9</td> </tr> </tbody> </table>			Zemes lietošanas veids	Platība, ha	Platība, %	Lauksaimniecībā izmantojamā zeme	4229,0	36,2	Meži	5880,4	50,3	Zeme zem ēkām un pagalmiem	61,6	0,5	Zeme zem ceļiem	131,8	1,1	Pārējās zemes	1395,2	11,9
Zemes lietošanas veids	Platība, ha	Platība, %																			
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme	4229,0	36,2																			
Meži	5880,4	50,3																			
Zeme zem ēkām un pagalmiem	61,6	0,5																			
Zeme zem ceļiem	131,8	1,1																			
Pārējās zemes	1395,2	11,9																			
Dabas resursi	Derīgo izrakteņu atradnes: 4 smilts, grants atradnes un 1 kūdras atradne. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju auglība nav augsta – 32 balles. Pagastā, īpaši Z daļā ir izteikts reljefs; raksturīga mozaikveida zemes lietojums un ainava. Augstākais kalns – Ziestu kalns (217 m vjl.)																				
Dabas vērtības	Sausnējas pagastu šķērso 7 upes, lielākās no tām Ogres upe un Pērses un Vesetas upes, un šeit atrodas Stirnezers, Zosina un Ilzēnu ezeri. Pagastā ir vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas: Dabas parka „Ogres ieleja” daļa, kurā ietilpst arī aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Brāžu krāces un Akmeņupītes ūdenskritums”. Dabas piemineklis – aizsargājama aleja „Ozolmuižas (Sidrabiņu) ozolu aleja”.																				
Kultūrvēsturiskais mantojums	Septiņi arheoloģijas pieminekļi ar valsts aizsardzības statusu. UNESCO pasaules mantojums – Strūves meridiāns. Kultūrvēsturiski objekti: rakstnieka Valda muzejs „Līdumi”, Liepkalnes baznīca.																				
Apdzīvojuma struktūra	Trīs nelieli ciemi – Sidrabiņi (administratīvās funkcijas), Liepkalne, Sausnēja – izvietoti izklaidus pagasta teritorijā. Zems iedzīvotāju blīvums teritorijā - 6 iedzīvotāji / km ² .																				
Iedzīvotāji	Demogrāfiskā slodze Sausnējas pagastā 620, kas ir augstāka kā Latvijā (556). Sausnējas pagastā iedzīvotāji līdz darbības vecumam veido 15,3%, darbības vecumā – 61,7% un virs darbības vecuma – 23%. Sausnējas pagastā ir mazs citu tautību īpatsvars; latviešu ir 738 jeb 94,9%. Neliels ir arī nepilsoņu īpatsvars – 18 jeb 2,5%.																				
Uzņēmumi	Lielākais darba vietu īpatsvars Sausnējas pagastā ir publiskajā sektorā – pagasta padomē, rajona bērnu namā, Sausnējas un Liepkalnes skolā. Privātajā sektorā darba vietas nodrošina zemnieku saimniecības, mežizstrādes uzņēmumi, un tikai dažas ir pakalpojumu sfērā (3 veikali, 2 pasta nodaļas). Darbojas Vecogres HES.																				
Inženierapgāde	20 kV elektrolīnijas Lattelecom sakaru līnijas Centralizēta ūdenssaimniecības sistēma Sidrabiņu ciemā.																				
Sociālās	Sausnējas un Liepkalnes pamatskolas, rajona bērnu nams „Zīlūks”, Sausnējas ambu-																				

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

infrastrukturā nodrošinājums	lance, bibliotēka. Liepkalnes pamatskola 2006.gadā slēgta, tās vietā izveidota pašvaldības aģentūra „Sociālais serviss”
Pašvaldības rangs	Pašvaldību salīdzinošajā rangā Sausnējas pagasts ieņem 364.vietu starp 459 Latvijas pagastiem. Sausnējas pagasts ir īpaši atbalstāmās teritorijas statusā.
Īpašās iezīmes	Ainaviski pievilcīga teritorija; Izklidētas, savrupas apdzīvotās vietas ar Vidzemes raksturīgo lauku apbūvi; Ogres ieleja; Ziestu kalns; Grants ceļi, neskatoties, ka teritoriju šķērso divi valsts 1.šķiras ceļi.

2.2. Teritorijas vēsturiskā attīstība

Par Sausnējas pagasta apdzīvotību senā pagātnē liecina senkapi, tur atrastās mantas no agrā dzelzs laikmeta un uzkalniņu pilskalns no vidējā dzelzs laikmeta. To liecina arī atrastie akmens cirvji uzkalniņos pie upēm. Pirmās rakstītās ziņas par Sausnēju ir no tā laika, kad tā ietilpa Rīgas virsbīskapijas valstī. Tad 1361.gadā bīskaps Promolds Sausnēju, Vietalvu un citas zemes dāvina fon Tiezenhauzenam. Zviedru ķēniņš Gustavs Ādolfs konfiscē viņu muižas. Sausnējas muižā saimniekoja Štreifans von Lauenšteins.

Karos Sausnēja vairākkārtīgi pilnībā nopostīta - Lielā Ziemeļu kara laikā, 1844.gadā, 1905.gadā.

1744.gadā Krievijas ķeizariene Elizabete visas apkārtnē muižas uzdāvināja grāfam Šuvalovam, kas to pārdeva vācietim fon Kreisam. Pirmā māja, kur apmetās Kreiss, bija Baltā māja. Šī ēka vēl ir saglabājusies. Pagalmā iestādīja 4 ozolus, kuri tie aug vēl šodien, kaut arī kara laikā stipri sašauti. Vecā Kreisa laikā uzcēla lopu kūti jeb laidarus, piena māju, smēdi un noliktavas-Noliktavas un smēde ir saglabājušas. Uzcēla arī pili, un pārgāja tur dzīvot. Namkalnā bija lopu muižiņa.

18.gs.40.gados Vietalvas-Sausnējas muižās ieveda ap 200 lutercīgo igauņu.

Latvijas brīvvalsts laikā, 1924.gadā Sausnējai pievienoja Vietalvas galu-Putrēnus un Īvānus. No Vestienas pagasta pievienoja Aroniešus un Vesetu, bet no Odzianas pagasta-Ķurzēnus un Plāceni.

1949.g. Sausnējā nodibināja kolhozu „Līdums” un kolhozu „Pretim saulei”, kas abi tika apvienoti 1950.gadā ar nosaukumu „Līdums”. Liepkalnē nodibināja lauksaimniecības kooperatīvu un divus kolhozus. Ar 1949.g. 31.decembri apriņķus un pagastus likvidēja un izveidoja rajonus un ciema padomes. Tad Sausnējas ciems ietilpa Ērgļu rajonā. 1950.gadā Liepkalnes pagastam pievienoja daļu Ogres pagasta (Ogres upes kreisā krasta teritoriju-bijušos Dzeguzes un Līgo ciemus).

1951.gadā uzsāka starpkolhozu spēkstacijas „Veseta” būvi. 1956.g. elektrizēja kolhozu un zemnieku sētas. 1952.g.Liepkalnē uz Ogres upes uzbūvēja HES (tā darbu pārtrauca 1965.g., bet atjaunoja-1996.gadā - „Vecogres HES”).

1975.g. apvienoja Sausnējas un Liepkalnes ciemus, arī Liepkalnes kolhozu "Jaunais darbs" pievienoja kolhozam „Līdums”, kas tālāk pastāvēja ar nosaukumu "Liepkalni". 1992.gadā tas pārtop par paju sabiedrību "Liepkalni", kura pašlaik praktiski ir likvidējusies. Pašreiz Liepkalnē un Sidrabiņos darbojas kooperatīvā sabiedrība "Sidrabiņi", kas nodarbojas ar zemkopību, lopkopību, lauksaimniecības tehnikas pakalpojumu sniegšanu.

Ciema nosaukumu "Sidrabiņi" ieviesa pēdējais Ozolmuižas pārvaldnieks Sudrabs, kurš 1920.gadā Latvijas Republikas agrārreformas rezultātā bija ieguvis 40 ha muižas centra zemes un kura saimniecību sauca "Sidrabiņi". Administratīvo centru Sidrabiņos noteica arī tas, ka šeit kopš 1975.gada izvietojās kopsaimniecības centrs.

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Administratīvi teritoriālajā ziņā Liepkalnes pagasts ir ietilpis Cēsu, Madonas, Stukmaņu-Pļaviņu apriņķos, Ērgļu un Madonas rajonā.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

Vēsturiskais mantojums netieši ietekmē plānojuma risinājumus. Tas nosaka pagasta telpisko struktūru, ko var raksturot kā izkliedētu. Tas apgrūtina pašvaldību funkciju sniegšanu (piem., komunālo pakalpojumu nodrošināšanu, sociālo pakalpojumu pieejamību).

Ņemot vērā vēsturisko apdzīvojumu, Liepkalnei, Sausnējai un Sidrabiņiem noteikts ciemu statuss un ciema robežas.

Administratīvi teritoriālās reformas ietvaros, Sausnējas pagasts ir vienoties ar Ērgļu un Jumurdas pagastiem par kopēja novada veidošanu. Novads izveidots 2006.gada 5.septembrī.

2.3. Kopējo interešu teritorijas ar kaimiņu pašvaldībām

Tā kā Sausnējas pagasta plānojums uzsākts, pastāvot Sausnējas pagasta pašvaldībai, sadarbības jautājumi ar apkārtējām teritorijām precizēti, ievērojot pagastu robežas. Līdz ar Ērgļu novada izveidošanu šo teritorijas plānojumā apzināto jautājumu risināšanu veic Ērgļu novada dome.

Pašvaldība	Teritorijas plānojums	Kopējo interešu teritorijas
Madonas rajona Ērgļu pagasts	Izstrādāts. Pašlaik uzsākta jauna teritorijas plānojuma izstrāde.	Ogres upes, kā arī dabas parka „Ogres ieleja” apsaimniekošana. Pakalpojumu (veselības aprūpes u.c. pakalpojumi) un pašvaldības administrācijas pieejamība Ērgļu ciemā pa valsts autoceļiem P78 un P79. Novada ietvaros risināmi ūdenssaimniecības sistēmu uzlabošanas jautājumi Sausnējas pagasta apdzīvotajās vietās.
Madonas rajona Vestienas pagasts	Teritorijas plānojums apstiprināts 15.02.2006	Vidzemes augstienes ainaviskās teritorijas, pie Vestienas pagasta robežas piekļaujas Stirnezers un Zosina ezers, kuru aizsargjosla jāņem vērā Sausnējas pagasta plānojumā. No Sausnējas caur Vestieni ir tuvākais attālums līdz Madonas pilsētai. No Vestienas sākas asfaltēts ceļš. Vestienas pagastā atrodas tuvākais meteoroloģisko novērojumu valsts monitoringa punkts.
Ogres rajona Mazozolu pagasts	Teritorijas plānojums izstrādes stadijā (uzsākts 2004.gada 19.maijā)	Ogres upes, baseina un dabas parka „Ogres ieleja” apsaimniekošana.
Ogres rajona Meņģeles pagasts	Izstrādāta galīgā redakcija (21.12.2006), nav apstiprināts	Ogres upes, Sumuldas upes, kā arī dabas parka „Ogres ieleja”, kas turpinās Meņģeles pagastā, apsaimniekošana. V885 ceļš. Saistība ar Meņģeles pagastu ļoti vāja, pagastus šķir mežu un purvu masīvi.
Aizkraukles rajona Iršu pagasts	Teritorijas plānojums izstrādes stadijā (uzsākts 2004.gada 14.jūnijā)	Saistība ar Iršu pagastu ļoti vāja. To apliecina arī ļoti zemā valsts 2.šķiras autoceļu kvalitāte (V887 un V917). Šķērsojot Iršu pagastu pa P79, var nokļūt Koknesē.
Aizkraukles rajona	Teritorijas plānojums izstrādes	Vesetas upes apsaimniekošana. Caur Vietalvas pagastu tuvākais virziens, lai nokļūtu uz

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Pašvaldība	Teritorijas plānojums	Kopējo interešu teritorijas
Vietalvas pagasts	stadijā (uzsākts 2005.gada 30.jūnijā)	asfāltēta ceļa un tālāk uz Pļaviņām, Jēkabpili vai Rīgas virzienā.

2.4. Vietējais līmenis

2.4.1. Sausnējas pagasta attīstības plānošanas dokumenti

1997.gadā Sausnējas pagasta padome izstrādāja „**Sausnējas pagasta infrastruktūras attīstības izpēte, apbūves principu noteikšana, ģenerālplāna pirmā redakcija**”. Dokuments ietver ziņas par pagasta teritoriju – vēsturi, kultūrvēsturisko mantojumu, toponīmiem, saimniecībām, apdzīvojumu, demogrāfiju, ceļiem un komunālo saimniecību un tehnisko infrastruktūru. Ģenerālplāna izstrādes laikā izveidota teritorijas plānojuma pirmā redakcija, kas aktualizēta un ievērtēta Sausnējas pagasta teritorijas plānojumā 2006-2018, izveidots zonējums, noteiktas ciemu robežas, precizēti objekti un teritorijas, kuriem ir aizsardzības statuss.

2.4.2. Saistošie noteikumi, lēmumi, līgumi

Pašvaldības teritorijā līdz šim nav pieņemtu saistošo noteikumu, kas regulētu apbūvi. Ar teritorijas izmantošanu saistīti noteikumi ir „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi” (Sausnējas pagasta padomes 2005.gada 22.septembra noteikumi Nr.4) (skat. [3.pielikumu](#)). Saskaņā ar šiem noteikumiem teritorijas plānojumā tiek noteikta sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kārtība.

2.4.3. Projekti

Galvenie ar teritorijas izmantošanu un attīstību saistīti projekti ir:

- P79 Koknese-Ērgļi autoceļa asfaltēšana;
- Tehniski ekonomiskais projekts Sidrabiņu ciema ūdenssaimniecības sakārtošanai.

P79 Koknese-Ērgļi autoceļa asfaltēšanas projekta apstiprināšanu ierobežoja aizsargājamas alejas statusa noteikšana Ozolmuižas (Sidrabiņu) ozolu alejai. Projekts ir pārstrādāts, ievērojot alejas aizsardzības prasības.

Projekts „Sidrabiņu ciema ūdenssaimniecības sakārtošana” iesniegts Valsts investīciju programmā (sīkāk [7.1.1.nodaļā](#)).

3. Dabas apstākļi un resursi

3.1. Klimats

Klimatiskos apstākļus Sausnējas pagastā ietekmē novietojums Vidzemes centrālajā augstienē un reljefs (skat. 3.2.nodaļu). Mākoņainība augstienē ir lielāka kā līdzenumā - gadā vidēji 171 apmākusies diena. Gaisa vidējā temperatūra paaugstinās virzienā no ZR uz DA. Aukstākais mēnesis ir janvāris, kad vidējā gaisa temperatūra ir -7°C ; zemākā reģistrētā -39°C .

Siltākais mēnesis ir jūlijs, kad vidējā gaisa temperatūra ir no $+16,5^{\circ}\text{C}$ līdz $+17^{\circ}\text{C}$. Vasarās reljefs jūtami ietekmē gaisa temperatūru – augstienē tā ir nedaudz zemāka kā līdzenumā. Pēdējās pavasara salnas novērojamas maija beigās, augstienē – jūnijā.

Vidzemes Centrālā augstienē, kurā atrodas arī Sausnējas pagasta ZR daļa, raksturīga ar lielākajiem nokrišņiem Latvijā. Nokrišņi sasniedz līdz pat 1000 mm gadā. Lielākais nokrišņu daudzums ir jūlijā un augustā (80-100 mm), tad bieži novērojami pērkona negaisi. Ziemās šeit ir viena no biežākajām sniega segām Latvijā – 40-50 cm.

Valdošie ir dienvidrietumu un rietumu vēji.

Meteoroloģisko novērojumu staciju un stacionāro valsts nozīmes monitoringa staciju Sausnējas pagastā nav. Tuvākais punkts atrodas Vestienas pagasta Gaiziņkalnā (skat. 2.attēlu).

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Sausnējas pagasta teritorijas plānojumā netiek noteikti risinājumi, kas saistīti ar klimata ietekmi.

Vides kvalitātes monitoringā, atbilstoši vides pārskata ieteikumiem, Sausnējas pagasta klimata novērojumiem, var izmantot Vestienas pagastā esošā posteņa datus.

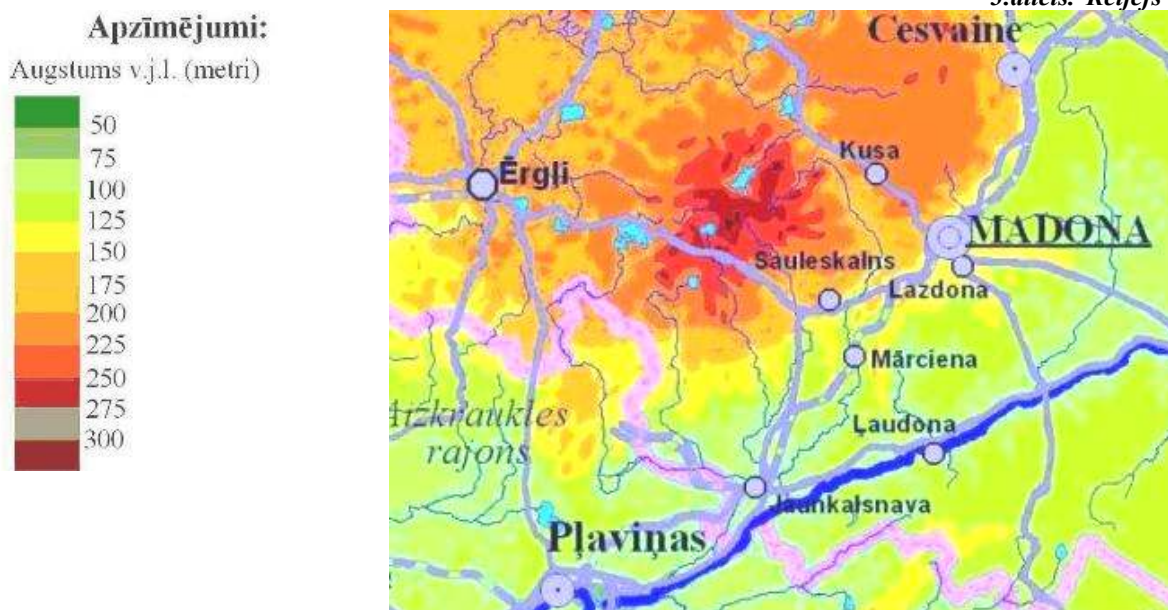

3.2. Ģeoloģiskais raksturojums un reljefs

Sausnējas pagasts atrodas Vidzemes centrālajā augstienē, kurai raksturīgs paugurains reljefs, kuru vairākos virzienos šķērso pauguraines grēdas jeb vaļņi. Sausnējas pagastu skar Vestienas pauguraine. Pagasta teritorijas ziemeļu daļā ir Augšogres pazeminājums.

Absolūtās augstuma atzīmes Sausnējas pagastā ir no 217 m abs. atzīmēs Ziestu kalnā pagasta ziemeļu daļā līdz 135 m abs. atzīmēs pagasta dienvidrietumu stūrī, Pērses pietekas Iršupītes augštecē (skat. 3.attēlu).

3.attēls. Reljefs

Sausnējas pagasta reljefā izceļas vairāki pauguri¹:

- Tēviņkalns, atrodas uz Z no autobusu pieturas Bārakaiži;
- Muižas kalns Sidrabiņos;
- Šukumkalns pie Šukuma mājām;
- Beišēnu kalns pie bijušajām Beišēnu mājām;
- Reiņa kalns rietumos no Tiltiņiem;
- Mantu kalns ziemeļos no Dramšķu mājām;
- Ūpiņu kalns ziemeļos no Mantu kalna;
- Kapu kalns pie bijušajām Jākaiņu mājām, senkapi;
- Sidrabkalns uz rietumiem no autobusu pieturas Bārakaiži;
- Ķīves kalns dienvidaustrumos no Ziestu kalna;
- Zīlīšu kalns dienvidaustrumos no Zvirgzdiņu mājām;
- Kaķu kalni starp Bārakaižu un Paņķēnu mājām;
- Brūkneļkalniņš uz dienvidiem no Ziestu kalna;
- Rumu kalns uz dienvidaustrumiem no Jērēnu mājām. Kalna nogāzē atrodas Runukalna pareizticīgo kapi;
- Silakalns uz austrumiem no Dravnieku mājām;
- Liepkalns pie Pauguru mājām;
- Zemberga kalns ziemeļos no Krauju mājām;
- Viesturkalns pie Viesturu mājām;
- Mārkalns, Kurmiņkalns uz austrumiem no Sidrabiņiem.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Teritorijas ģeoloģiskie apstākļi nenosaka ierobežojumus būvniecībai.

Izvēloties būvvietai ainaviski nozīmīgās vietās (paugurainās, pie ezeriem, ceļiem), būvvieta jāizvēlas tā, lai pēc iespējas mazāk aizsegtu skatu no ceļa uz ainaviski izteiksmīgām vietām (Apbūves noteikumu 1.28.p.)

¹ Sausnējas pagasta padome. Sausnējas pagasta infrastruktūras attīstības izpēte, apbūves principu noteikšana, ģenerālpilna pirmā redakcija, 1999

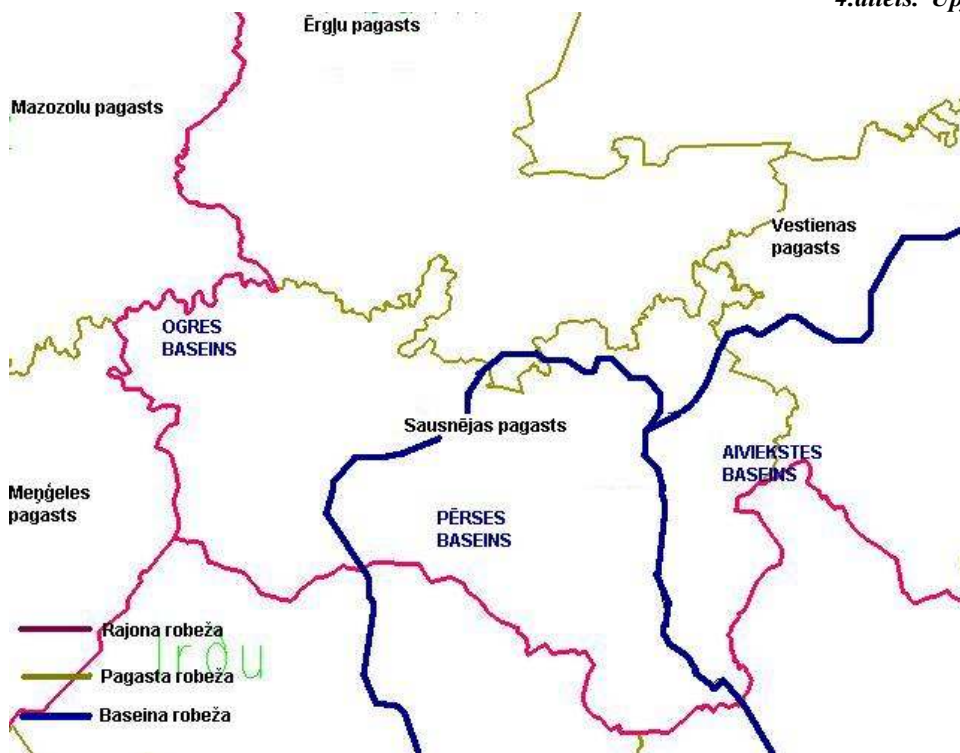
3.3. Virszemes ūdeņi

3.3.1. VŪO baseini

Sausnējas pagasts atrodas Daugavas upes baseina apgabalā. Daugavas baseinam Latvijas un Zviedrijas kopīgi finansētā "Daugavas upes baseina projekta" ietvaros 2000.gadā izstrādāja apsaimniekošanas plānu. Plāns nav apstiprināts. Tā ieteikumi pārsvarā saskan ar vides institūciju izsniegtajiem nosacījumiem, un līdz ar to ir ņemti vērā Sausnējas pagasta teritorijas plānojumā.

Pēc LVĢMA 2005.gadā izstrādātā virszemes ūdensobjektu dalījuma, Sausnējas pagastā ir triju upju (ūdensobjektu) baseinu robežšķirtne. Pagasta ziemeļu un rietumu daļa atrodas virszemes ūdens objekta „Ogre” (D-419 un D-421) baseinā, pagasta dienvidu daļa- virszemes ūdens objekta „Pērse”(D-430) baseinā, pagasta austrumu mala - virszemes ūdens objekta „Veseta” (D-432) apakšbaseinā un Aiviekstes baseinā (skat. 4.attēlu).

4.attēls. Upju baseini

3.3.2. Upes un ezeri

Latvijas vides, ģeoloģijas un hidrometeoroloģijas aģentūrā ir izstrādāts Valsts Ūdeņu klasifikators, kas nosaka dabisko ūdensteču klasifikāciju. Tas apstiprināts ar Vides ministrijas 2005.gada 30.marta rīkojumu Nr.126 "Par Ūdenstilpju klasifikatoru, Ūdenssaimniecisko iecirkņu klasifikatoru un to lietošanas kārtību". Saskaņā ar klasifikatoru, Sausnējas pagasta teritorijā izdalāmi septiņi virszemes ūdensobjekti (skat. 1.tabulu)

1.tabula. Upes

ŪSIK	Upes nosaukums	Upes garums km	Sateces baseins km ²	Noteces slānis, mm	Vidējais daudzgadīgais caurplūdums m ³ /sek	Vidējā daudzgadīgā notece milj. m ³ /gadā
4214	Veseta	56	324,0	290	2,98	93,96
421473	Veseta (Sausnējas pag.)***	~10	90	315	0,9	28,35

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

ŪSIK	Upes nosaukums	Upes garums km	Sateces baseins km ²	Noteces slānis, mm	Vidējais daudzgadīgais caurplūdums m ³ /sek	Vidējā daudzgadīgā notece milj. m ³ /gadā
42148	Aronīte	5,4	11	315	0,12	3,81
4167	Pērse (Sausnējas pag.)***	50	325	315	0,28	9,01
4168	Iršupīte	9	23,1	315	0,23	7,27
414715	Ogre (Sausnējas pag.)***	~10	698	340	7,52	237
414712	Sumulda	12	27,8	315	0,27	8,75

* Dati 1., 2., 3., 4. ailēs no Valsts Ūdeņu klasifikatora, kas apstiprināts ar VidM 2005. gada 30. marta rīkojumu Nr.126

** 6. un 7. ailēs aprēķini teorētiski, izmantojot A.Zīverta „Ievads hidroloģijā” dotos datus un formulas;

*** aprēķini uz vietu, kur upe iztek no Sausnējas pagasta teritorijas.

Veseta – Aiviekstes labā krasta pieteka. Upes kopējais garums 56 km. Veseta iztek no Kālezera. Sausnējas pagasta teritorijas austrumu malu šķērso Vesetas augštece, apmēram 10 km garā posmā laužoties caur Vestienas paugurainei. Pārsvārā tā veido robežu starp Kalsnavas un Sausnējas pagastiem, tikai Ivānu pauguraini apiet no rietumu puses. Pagasta teritorijā no labās puses Vesetai pietek **Aronīte**, pieteka, kas no Vidzemes augstienes tek cauri pagasta teritorijai ziemeļu- dienvidu virzienā. Sausnējas pagasta teritorijā ir Aronītes vidustece un lejtece.

Pērse - Daugavas labā krasta pieteka. Sākas Vidzemes augstienes Vestienas paugurainē. Sausnējas pagasta teritorijā atrodas Pērses upes izteka un augštece apmēram 9 km garā posmā. Upe tek cauri Sausnējas pagastam ziemeļu- dienvidu virzienā. Pagasta teritorijā Pērse ir kā sekls diezgan aizaudzis grāvis, kas līkumo pa pļavām un caur mežiem. Platums ir 3-5 m. Upe ir daļēji regulēta (skat. 7.5.nodaļu). Tāda pati ir Pērses labā krasta pietekas **Iršupītes** augštece pagasta teritorijā.

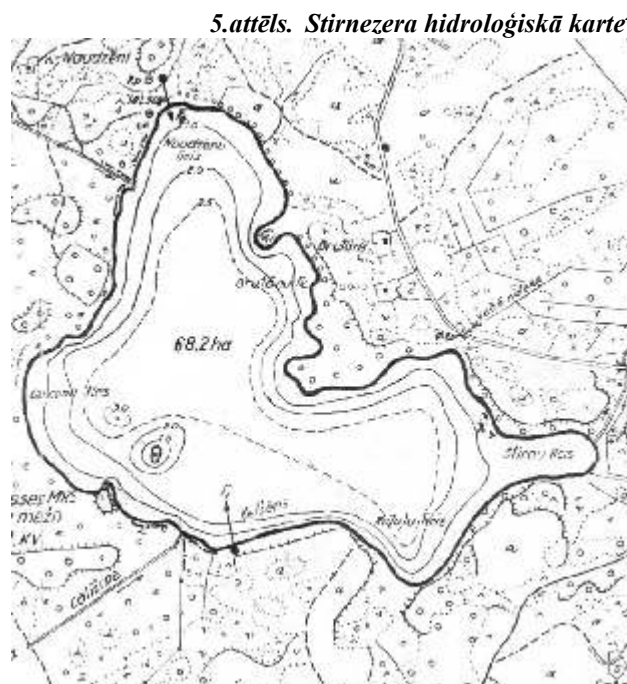
Ogre- Sausnējas pagastā Ogres upe veido pagasta ziemeļu robežu ar Ogres rajona Mazozolu pagastu un Madonas rajona Ērgļu pagastu. Tas ir Ogres upes posms apmēram no labā krasta pietekas Simtiņas gandrīz līdz kreisā krasta pietekai Varavīksnei. Kopumā apmēram 10 km garš Ogres upes posms. Sausnējas pagasta teritorijas ziemeļu daļu atūdeņo Ogres upes šī posma kreisā krasta pietekas. Lielākā no tām ir Sumulda, kas baseinu veido Sausnējas pagastā, bet ietek Ogrē lejāk - Ogres rajona Meņģeles pagasta teritorijā. Ogres upe ir viena no straujākajām, sevišķi, kad no Vestienas pauguraines laižas lejā uz Viduslatvijas nolaidenumu. Upe ir stipri līkumaina, lejpus Ērgļiem tā ir ar lielu kritumu- gandrīz 3 m/km. Šeit apmēram 3 km garumā upē ir **Bražu krāces**. Bražu krāces ir īpaši aizsargājama dabas piemineklis. Šajā posmā Ogres upe tek pa skaistu ieleju, upei ir augsti un stāvi krasti, no sāniem pa gravām pieplūst diezgan daudz strautu. Upe ir ainaviski pievilcīga un izmantojama tūrisma, sevišķi ūdenstūrisma. Ielejas flora ir daudzveidīga, satopamas retas augu sugas, tāpēc tūrisma vajadzētu būt vidi saudzējošam, organizētam.

Pašā Sausnējas pagasta ziemeļaustrumu stūrī baseinu veido Ogres kreisā krasta pieteka **Valola**. Tās pietekas Lubejas upes sākums ir četri nelieli ezeri- Ilzēnu ezers, Zosiņš ezers, Bļodonis un Stirnezers.

Ilzēnu (Ilzenes) ezers atrodas Valolas-Ogres upju sateces baseinā. Tā spoguļvirsmā - 21,6 ha. Ezera ir 1,2 km garš un 0,37 km plats. Krasta līnijas garums – 3,2 km. Ne visai dziļš ezers (vidējais dziļums 1,3 m, lielākais -2 m). Ezers atrodas purvainā apvidū, ir ar sašaurinājumu vidū. Ezera vidējais daudzgadīgais ūdens līmenis 180,9 m absolūtajās atzīmēs. Ezera dibens kūdrains, arī krasti zemi, līdzeni, kūdraini. Ezers ļoti aizaudzis (eitrofs), kopējā aizaugšana 100%, virsūdens ap 40%. Sakarā ar to, ka sateces baseins neliels (4,4 km²) un apkārt atrodas meži un purvs, ezers nav izmantojams rekreācijai (peldēšanai). Ir izmantojams pīļu medībām, makšķerēšanai. Austrumu stūrī no ezera iztek grāvis uz Zosiņa ezeru. Ezers ir noteces, tajā ietek grāvji, ezera A stūrī iztek grāvis uz Zosinu ezeru. Regulējams. Gada vidējā notece – 210 mm. Ezerā konstatētās zivis: karūsas, līdakas, plauži, raudas, asari, līņi, vēdzeles, ālanti.

Stirnezera platība ir 68,2 ha. Tas ir caurteces ezers; ietek Čālīša upe no Zosina ezera un strauts no Laišķēnu ezera, iztek Lubeja uz Pakšēnu ezeru. Ezers eitrofs. Zvejas tiesības pieder valstij, pašu ezeru apsaimnieko vairāki privātie īpašnieki. Vidējais ezera dziļums ir 1,9 m, maksimālais – 3 metri. Ūdens līmenis ir pazemināts, jo 20.gs. 60-tajos gados regulēta no ezera iztekošā Lubijas upe. Ezera dibenu veido smilts, grants un dūņas. Krasti zemi un aizauguši. Ezerā sastopamās zivis: plaudis, rauda, rudulis, līdaka, zutis, karūsa, līnis, ķīsis.

Ezera DR daļā ir neliela sala (0,15 ha).

Zosina (Zosenu) ezers- 19,6 ha liels ezers, arī sekls un kūdrains. Vidējais ezera dziļums - 1,2 m, maksimālais dziļums - 2,1 m. Ezera dibens kūdrains, vietām kūdra un sapropelis > 2 m biežā slānī. Vidējais daudzgadīgais ūdens līmenis 180,9 m abs. Ezera krasti pārsvarā zemi, kūdraini, tikai austrumu malā stāva smilšaina nogāze, kas pāriet līdz 15 m augstā paugurainē. Ezera kopējais aizaugums 100%, virsūdens aizaugums ap 20%. Sateces baseins 6,2 km². Bez ietekošā grāvja no Ilzēnu ezera no dienvidiem Zosina ezerā ietek arī grāvis no Bļodona ezera. Ezera ziemeļu daļā iztekošs grāvis uz Stirnezera.

Ezers daļēji piemērots rekreācijai, izmantojama tā austrumu mala, kur iespējams peldēties. Ezers iecienīts kā pīļu medību ezers un maksšķerēšanai. Regulējams.

Bļodonis ezers- arī purvainis ezers, vidēji sekls, tā platība 5,1 ha. Ezera vidējais daudzgadīgais līmenis -180.9 m abs. Ezera krasti vidēji augsti, ezera krasti vietām smilšaini un lēzeni, tā kā ezers ir izmantojams rekreācijai.

Vēl Sausnējas pagasta teritorijā ir divi nelieli ezeri, katrs 1 ha liels, viens ar noteci uz Ogres upi, otrs Pērses baseinā. Informācija par ezeriem balstīta uz 1972.gada datiem, tālākās apsaimniekošanas vajadzībām ezeri būtu atsevišķi apsekojami.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

▪ Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, gar upēm un ap ezeriem ir spēkā vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas:

2.tabula. vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas ap ezeriem

Virszemes ūdensobjekts	Garums (km), platība (ha) ³	Minimālā aizsargjosla (m) ⁴
Vesetas upe	56 km	100 m
Aronītes upe	5,4 km	10 m
Pērses upe	50 km	100 m
Iršupīte	7 km	10 m
Ogres upe	183 km	300 m
Sumuldas upe	12 km	50 m
Valolas upe	17 km	50 m
Laišķēnu ezers (Ērgļu pagastā)	18,5 ha	50 m

² Valsts mežu pētīšanas institūts, 1973.g. Informācijas avots: www.ezeri.lv

³ 2.pielikums Vides ministrijas 2005.gada 30.marta rīkojumam Nr.126 „Ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikators”.

⁴ Saskaņā ar aizsargjoslu likuma 7.pantu

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Virszemes ūdensobjekts	Garums (km), platība (ha) ³	Minimālā aizsargjosla (m) ⁴
Stirnezers	68,2 ha	100 m
Stirnezera sala	-	20 m
Zosina ezers	19,6 ha	50 m
Ilzēnu ezers	21,6 ha	50 m
Bļodonis un citi mazie ezeri	5,1 un 1 ha	10 m

- Plānojuma grafiskajā daļā attēlotas aizsargjoslas.
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 2.4.2.punktā noteiktas prasības virszemes ūdeņu izmantošanai un aizsargjoslām.
- Mākslīgās ūdenskrātuves turpmākajā izmantošanā ieteicams izmantot zivsaimniecības vai rekreācijas mērķiem.

3.3.3. Ūdeņu aizsardzība

Sausnējas pagasts neietilpst īpaši jutīgajā teritorijā, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskas darbības radītā piesārņojuma ar nitrātiem, ko paredz Ministru kabineta 2001.gada 18.decembra noteikumi Nr. 531 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem”.

Atbilstoši Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumu Nr. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 2.¹ pielikumam, Sausnējas pagasta teritorijai pa ziemeļu robežu tekošā Ogres upe ir iekļauta prioritāro ūdeņu sarakstā kā lašveidīgo zivju ūdeņu tips. Bez tam Ogres upe ar tai pieguļošajām platībām ir noteikta kā Natura 2000 teritorija - dabas parks „Ogres ieleja” ar kopējo platību 7516 ha.

Sausnējas pagasta teritorijā **neatrodas hidrometrisko (hidroloģisko) novērojumu stacijas vai punkti**. Kā arī nav lietderīgi izmantot arī Ogres un Ogresgala punktu datus, jo pēc tiem nevarēs spriest par iespējamo ietekmi no Sausnējas pagasta, kas veidos tikai nelielu daļu no ietekmes uz Ogres upi. Tikpat nosacīta informācija iegūstama no Aiviekstes upes punkta Aiviekstes pagastā par Sausnējas pagasta teritorijas plānojuma ietekmi uz Vesetas upi. Vides pārskata vajadzībām dati jāiegūst atsevišķi.

3.3.4. Hidrotehniskās būves

Vecogres HES ūdenskrātuve - uzpludinājums uz Ogres upes pie bijušajām Emmas dzirnavām. Ūdenskrātuves platība ir 4,6 ha. Uztādinājuma līmeņi: normālais ŪL – 115,50 m BS., zemākais pieļaujama ekspluatācijas laikā – 115,20 m BS., augstākais, līdz kuram iespējams applūdums ar 1% varbūtīgumu – 115,80 m BS. Ūdenskrātuves vidējais dziļums ir 1,5 m, maksimālais dziļums ir 3 m. Ilggadīgā vidējā notece Vecogres HES vērūmā ir 237 milj. m³/gadā. Maksimālais caurplūdums, kāds ir bijis, ir 225.7 m³/sek. Ūdenskrātuves uzpludinājums labi iekļaujas Ogres upes gultnē, jo ir stāvi krasti.

Ūdenskrātuves aizaugums ir neliels, koncentrējas ūdenskrātuves krastos, kur ir sastopamas niedres, vilkvāles, kalnes, lēpes, glīvenes, u.c. Ihtiofauna gan ūdenskrātuvei, gan Ogres upei šajā posmā ir daudzveidīga, ir sastopami vairums parasto saldūdeņu zivju- raudas, asari, līdakas, plīči, plauži, karūsas, līņi, sapali, bez tam citas mazvērtīgas zivju sugas. Ūdenskrātuvi var novērtēt kā vāji piesārņotu. Hidrobiocenozes un iftiofauna ir augsti produktīvas. Potenciālie piesārņotāji ir apkārtējās majsaimniecības un zemnieku saimniecības, ir arī potenciālais piesārņojums no augšas pa upi – no Ērgļiem.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

- Tā kā ūdens līmeņu uzstādinājums Ogres upē Vecogres HES vajadzībām ir augstāks par 2 m (HES spiediena augstums 4,0 m), šeit atbilstoši Aizsargjoslu likuma 32.pantam ir jānosaka

drošības aizsargjoslas ap aizsprostiem akvatorijā un krastos pie aizsprosta un dambjiem. Pēc Ministru kabineta 2003.gada 25.februāra noteikumu Nr.94 „Aizsargjoslu noteikšanas metodika ūdens akvatorijās augšpus un lejpus aizsprostiem” noteiktās metodikas, aizsargjosla jānosaka upē lejpus aizsprosta no vistālāk izvirzītajiem aizsprosta un ūdens novadbūves virsūdens un zemūdens elementiem (Apbūves noteikumu 2.4.2.p. 9.c.ap.)

- Apbūves līniju pie ūdenskrātuves precīzē detālplānojumā vai būvprojektā, ievērojot 1% applūdinājuma teritoriju (Apbūves noteikumu 2.4.2.p. 6.b.ap.)

- MK noteikumu Nr. 27 “Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus, kā arī veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus” I. pielikumā ir noteiktas upes, uz kurām aizliegts būvēt vai atjaunot jebkādas mehāniskus šķēršļus. Madonas rajona Sausnējas pagasta teritorijā tādas upes ir Ogre, Pērse un Veseta. Vecogres HES darbība ir turpināma (ar iespējām atjaunot ēkas un būves), bet nav paplašināma, kā arī nav pieļaujama jaunu hidrotehnisku būvju izbūve uz Ogres, Pērses un Vesetas upēm. (Apbūves noteikumu 2.4.2.p. 9.a. un 9.b. ap.)

3.3.5. Applūstošās teritorijas

Nav informācijas par teritorijām, kurās būtu novērojams applūšanas risks, izņemot pie Vecogres HES pie augstākā ūdens līmeņa uzstādīnājuma (skat. 3.3.4.nodaļu).

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Noteikti pie Vecogres HES (skat. 3.3.4.nodaļu).

3.3.6. Peldvietas

Sausnējas pagasta teritorijā šobrīd nav atbilstoši normatīvo aktu prasībām iekārtotas peldvietas ne ūdenstilpēs, ne ūdenstecēs. Dabīgajās ūdenstecēs un ūdenstilpēs nav iecienītu atpūtas vietu. Peldēšanai tiek izmantoti dīķi vai ūdenstilpes kaimiņu pagastos.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Zosēnu austrumu mala ir piemērota rekreācijai. Tomēr ņemot vērā ezeru eitrofo stāvokli, apgrūtināto piekļūšanu, plānojumā ezeros netiek noteiktas vietas peldvietu ierīkošanai, kā arī motorizēto līdzekļu lietošanai. Ja laika gaitā ezeri tiek padziļināti, iztīrīti to krasti, pašvaldība var lemt par peldvietas ierīkošanu.

Ar atpūtu pie ūdens saistītu pakalpojumu objektu attīstībai ir pamats pie Ogres upes. Saskaņā ar zemes īpašnieku iecerēm, plānojumā iekļautas divas vietas pakalpojumu objektu attīstībai – pie Vecogres HES un zemes vienībā „Laimītes”. Zemes vienībā Laimītes nākotnē varētu tikt risināta peldvietas iekārtošana (plānotā (atļautā) izmantošanas karte, apbūves noteikumu 2.4.2.p. 8.ap.)

Ierīkot peldvietu atļauts atbilstoši Ministru kabineta 11.08.1998 noteikumu Nr.300 „Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi” prasībām.

3.3.7. Virszemes ūdeņu izmantošana

Pamatojoties uz Civillikumu, Ogres upe no Valolas upes ietekas līdz grīvai ir noteikta kā publiskie ūdeņi, kas nozīmē, ka arī Sausnējas pagasta teritorijā Ogres upe ir valsts īpašums, un zvejas tiesības pieder valstij.⁵

Veseta, Pērse un pārējās upes Sausnējas pagasta teritorijā ir privātas upes, uz kurām neattiecas Civillikuma 2. un 3.pielikums un kurās zvejas tiesības pieder ūdeņu īpašniekam.

Ilzēnu ezers un Stirnezers, lai arī privātie ezeri, atbilstoši Civillikuma II. pielikumam, ir ieskaitīti to ezeru sarakstā, kuros zvejas tiesības pieder vienīgi valstij.

⁵ Civillikuma I Pielikums 14.05.1998. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.09.1998. un 12.12.2002. likumu, kas stājas spēkā no 01.01.2003

Zivsaimniecības pārvalde zvejniecību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā valstij piederošās zvejas tiesības ūdeņos var nodot pašvaldībai. Valsts un pašvaldības institūcijas, kurām ir zvejas tiesības, zvejniecību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tās var nodot (iznomāt) tādām personām, kuras veic pašpatēriņa zveju vai kuras saņēmušas speciālo atļauju (licenci) komercdarbībai zvejniecībā attiecīgajos ūdeņos.⁶

Citas ūdenstilpes pagasta teritorijā ir privātie ūdeņi, uz kuriem neattiecas Civillikuma 2. un 3.pielikums un kuros zvejas tiesības pieder ūdeņu īpašniekam.

Saskaņā ar Zvejniecības likuma 6.panta 5.daļu un Civillikuma 1108. un 1116.pantu, zvejas tiesības ūdens objektos pieder piekrastes zemju īpašniekiem. Privātās upēs zvejas tiesības var nodot citam īpašniekam, pamatojoties uz attiecīgu pilnvarojumu vai nomas līgumu.⁷

Likumdošanā noteikto zvejas tiesību piederību nevar mainīt un zvejas tiesības nevar pārņemt pašvaldība.

Ar zveju vai kuģošanu un citām ar to saistītām darbībām gar ūdeņu krastiem ir nosakāma tauvas josla. Ogrei kā publiskai upei tauvas josla ir 10 m plata. Pārējām upēm, tāpat ezeriem, kas ir privāti, tauvas josla ir 4 m. Tauvas josla nav jānosaka, ja privātie ūdeņi visā to platībā un tiem piegulošās sauszemes daļa pieder vienam un tam pašam īpašniekam, un zvejas tiesības šajos ūdeņos nepieder valstij.⁸

Saskaņā ar Zvejniecības likumu, katram Latvijas Republikas iedzīvotājam ir tiesības nodarboties ar amatierzveju- maksšķerēšanu visos Latvijas Republikas ūdeņos, ja tajos amatierzveja- maksšķerēšana nav aizliegta, izņemot ezerus, kuri ir privātā īpašumā vai atrodas viena zemes īpašnieka zemes vienības robežās un kuros zvejas tiesības nepieder valstij. Pie šādiem ūdeņiem ir jābūt attiecīgām norādēm (Zvejniecības likums, 10.pants). Amatierzveju- maksšķerēšanu Latvijas Republikas ūdeņos regulē saskaņā ar amatierzvejas- maksšķerēšanas noteikumiem, kā arī, izstrādājot konkrētu iznomāto ūdenstilpju ekspluatācijas noteikumus, vai saskaņā ar Zvejniecības likuma 10.panta otro daļu - konkrētas ūdenstilpes licencētās amatierzvejas- maksšķerēšanas noteikumus. Licencētā maksšķerēšana ir iespējama arī ūdeņos ar privātām zvejas tiesībām, ja piekrastes zemju īpašnieki piekrīt un ja pašvaldība pilnvaro to organizēt.

Sausnējas pagasta ūdens objektu rekreatīvais potenciāls (izmantošana laivošanai, maksšķerēšanai) ir vidēji intensīvs. Galvenokārt rekreācijai izmantojama ir Ogres upe (skat. arī 3.3.2.nodaļu Ogre). Ūdenstūristmā zināmi 1 un 2 dienu maršruti no Ērgļiem līdz Meņģelei. Pavasarī diezgan ūdeņaina ir arī Veseta Sausnējas pagasta teritorijā, kuru īsu laiku var izmantot laivošanai, jo ir ļoti strauja. Bet tas ir samērā īsu laiku, līdz no Vidzemes augstienes plūstošie ūdeņi notek Aronas paugurlidzenumā uz Aiviekstes upi.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

- Plānojums nosaka tauvas joslas platumu: Ogrei – 10 metri, pārējām upēm un ezeriem, kas nav viena īpašnieka īpašumā, - 4 metri (apbūves noteikumu 2.4.2.p. 7.ap.). Tauvas joslas nav attēlotas grafiski.
- Plānojums nosaka VŪO izmantošanas mērķus (apbūves noteikumu 2.4.2.p. 10.c. un 10.d.ap.)

⁶ Zvejniecības likums, 6., 7.panti

⁷ MK 15.12.98. noteikumi Nr. 453 „Noteikumi par zvejas tiesību izmantošanu privātos ūdeņos”, 5.punkts, Zvejniecības likuma 7.panta 3.daļa

⁸ Zvejniecības likums, 9.pants

3.4. Pazemes ūdeņi

Dzeramais ūdens Sausnējas pagastā tiek ņemts no Pļaviņu-Daugavas ūdens horizonta kompleksa. Horizontu veido karbonātiski ieži – dolomīti ar māla un dolomītmerģeļa starpkārtām. Ūdensapgādei izmantojamais intervāls atrodas 81-150 metru dziļumā. Pazemes ūdeņus no piesārņošanas neaizsargātajiem gruntsūdeņiem atdala kvartāla nogulumi – smilšmāli, mālsmilts un grants-oļu nogulumi, kuru kopējais biežums ir 80-100 m, no tiem 74-80 m ir ūdens vāji caurlaidīgie smilšmāli un mālsmilts. Kompleksa statistiskais līmenis ir 37-52 m no zemes virsmas, atkarībā no urbuma atrašanās vietas, un gruntsūdeņu statistiskais līmenis – no 1 – 10 metriem no zemes virsmas.

3.tabula. *Urbumi*⁹

Nr.p.k.	Identifikācijas Nr.	Nosaukums un atrašanās vieta	Lietotājs	Atļautais ūdens daudzums diennaktī, m ³	Atļautais ūdens daudzums gadā, m ³	Izveides gads	Dziļums (m)	Ūdens lietošanas veidi	Ūdenssaimnieciskā iecirkņa kods
1.	P600433	AA1, Sidrabiņu centrs	Sausnējas pagasta padome	80	29 200	1978	120	Komunālajai saimniecībai un sadzīvei	41635000, Pērse
2.	P600172	AA2, Sausnējas skola	Sausnējas pagasta padome	15	5475	1965	113	Komunālajai saimniecībai un sadzīvei	42140000, Veseta
3.	P600212	AA3, Sausnējas centrs	Sausnējas pagasta padome	25	9125	1983	115	Komunālajai saimniecībai un sadzīvei	41635000, Pērse
4.	P600449	AA4, Liepkalnes skola	Liepkalnes pamatskola	6	2190	1960	150	Komunālajai saimniecībai un sadzīvei	41634000, Pērse
5.	P600617	AA5, Liepkalnes centrs	Sausnējas pagasta padome	20	7300	1973	90	Kom.saimniecībai un sadzīvei, dzīvnieku dzirdināšanai un barības sagatavošanai, mehāniskajām darbnīcām, garāžai	41634000, Pērse
6.	P600181	AA1, 'Dramšķi', 'Dramšķi', Sausnējas pagasts	„Sidrabiņi”, lauksaimniecības tehnikas un mašīnu koplietošanas koop. sabiedrība	4,1	1500			Lauksaimniecībā - govju un jaunlopu fermām	41635000-Pērse

Urbumu shēma pievienota [7.pielikumā](#). Urbums Sidrabiņu ciemā (Nr.P600433), otrs – rezerves. Urbumi atrodas 178 un 179 metru dziļumā. Atļautais ūdens ieguves daudzums – 59,52 m³/diennaktī, faktiskais – 58¹⁰.

Sausnējas pagasta padomei 2004.gada 21.oktobrī izsniegta Ūdens resursu lietošanas atļauja MAT-16-017.

Vēl artēziskie urbumi ir Dzirklēnos (110 m dziļumā, apsaimniekoja KS „Sidrabiņi”), Masuļos (apsaimniekoja Jevgēnija Bērzkalne), Žagatiņās (apsaimniekoja Oļģerts Kvants), Dzintaros (apsaimniekoja Marjana Pīzele), Namkalnos, Rumuļos un Lielkaukuros (apsaimniekoja PS

⁹ Saskaņā ar Ūdens resursu lietošanas atļauju Nr.MAT-16-17, komunālajai saimniecībai un sadzīvei, kas derīga līdz 2009.gada 21.oktobrim.

¹⁰ SIA „Latgales artēziskā aka”, „TEP ūdenssaimniecības attīstība Sausnējas pagasta Sidrabiņu ciemā”

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

„Sausnēja”¹¹. Urbumi jāapseko un, nepieciešamības gadījumā, jāveic aizsardzības pasākumi pret gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņojumu.

Pazemes ūdeņu valsts monitoringa punktu Sausnējas pagasta teritorijā nav.¹²

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums				
Artēziskie urbumi un aizsargjoslas ap centralizētajai ūdensapgādei izmantojamiem urbumiem ¹³ , attēloti plānotās (atļautās) izmantošanas kartē un noteiktas apbūves noteikumu 1.15.2.p. 8.ap.:				
Nr. kartē	Nosaukums	Stingrā režīma aizsargjosla, m	Ķīmiskā aizsargjosla, m	Bakteoroloģiskā aizsargjosla, m
1.	AA1, Sidrabiņu centrs	10	450	-
2.	AA2, Sausnējas skola	10	142 pie patēriņa 14,5 m ³ /dnn un 424 pie patēriņa 129,6 m ³ /dnn	-
3.	AA3, Sausnējas centrs	10	166 pie patēriņa 20 m ³ /dnn un 490 pie patēriņa 172,8 m ³ /dnn	-
4.	AA4, Liepkalnes skola	10	91 pie patēriņa 6 m ³ /dnn un 246 pie patēriņa 43,2 m ³ /dnn	-
5.	AA5, Liepkalnes centrs	10	145 pie patēriņa 15,5 m ³ /dnn	-
Nepieciešams apsekot privātos artēziskos urbumus, lai nodrošinātu pazemes ūdens resursu aizsardzību. Privāto urbumu īpašniekiem ir pienākums nodrošināt pasākumus, lai nepieļautu gruntsūdeņu piesārņošanu (apbūves noteikumu 1.18.2.p. 7.ap.).				

3.5. Derīgie izrakteņi

Saskaņā ar Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistru, Sausnējas pagastā ir viena kūdras un četras smilts grants atradnes.

4.tabula. Derīgo izrakteņu atradnes

Nr. LVĢMA Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrā	Atradnes nosaukums	Koordinātes x	Koordinātes Y	Derīgie izrakteņi
16072	Sausnējas centra kūdrājs			Kūdra (280 ha platībā)
598	Sausnēja	No 6292943 līdz 6294372	No 604207 līdz 605769	Smilts, smilts-grants
764	Julsēni	No 6295819 līdz 6296224	No 602988 līdz 603100	Smilts, smilts-grants
765	Kaukuri	No 6296015 līdz 6296333	No 603376 līdz 603757	Smilts, smilts-grants
775	Mažnēni	No 6301005 līdz 6301320	No 603795 līdz 604023	Smilts, smilts-grants

Smilts, smilts-grants resursi Madonas rajonā ir izplatīti. Sausnējas pagastā esošās atradnes pārsvarā ir nelielas, ar vietēju nozīmi, tādēļ izmantojamas saskaņā ar likumu “Par zemes dzīlēm” un

¹¹ Sausnējas pagasta padome. Sausnējas pagasta infrastruktūras attīstības izpēte, apbūves principu noteikšana, ģenerālplāna pirmā redakcija, 1999

¹² Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras 02.01.2006 vēstule Nr.4-3/15 „par informācijas sniegšanu teritorijas plānojuma izstrādei”

¹³ Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra. Aizsargjoslu aprēķins Madonas rajona Sausnējas pagasta ūdensapgādes artēziskajiem urbumiem (LVĢMA DB 13818, 13819, 13812)

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumiem Nr.449 „Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas, kā arī ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārīgā kārtība”. Izpētīto, novērtēto un prognozēto krājumu apjoms dots 5.tabulā.

5.tabula. Derīgo izrakteņu krājumi¹⁴

Atradne	Izpētes gads	Izpētītie krājumi (A kategorija)	Novērtētie krājumi (N kategorija)	Prognozētie krājumi (P kategorija)	Izmantošana
Sausnēja: Smilts Smilts-grants		471,34 m ³ 1203,25 m ³	49,02 m ³ 1120,83m ³	- -	Izmanto būvniecībai un ceļu būvei
Julsēni	1973			1800 m ³	Piemērota ceļu būvei. Neizmanto.
Kaukuri Smilts Smilts-grants	1986	725 m ³	-	-	Piemērota būvniecībai un ceļu būvei. Neizmanto
Mažnēni	1969	266,05 m ³	-	-	Piemērota ceļu būvei. Neizmanto.

Smilts un smilts-grants atradni „Sausnēja” izstrādā VAS „Latvijas autoceļu uzturētājs” Madonas ceļu rajons.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Izpētītās derīgo izrakteņu teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas kartē attēlotas ar atsevišķu zonējumu. Citi derīgo izrakteņu resursi pēc izpētes veikšanas ir izstrādājami, saskaņā ar normatīvajiem aktiem; Sausnējas pagasta plānojums neaizliedz lauksaimniecības un meža zemju transformēšanu derīgo izrakteņu ieguvei (apbūves noteikumu 2.4.3.p. 6.ap. un 2.4.1.p. 6.ap.).

3.6. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes

Lauksaimniecības zemes Sausnējas pagastā aizņem 4154,7 ha, no tiem 2386,1 ha ir aramzeme, 15 ha augļu dārzi, 413,6 ha, pļavas, 1340 ha ganības. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju auglība Sausnējas pagastā nav augsta – 32 balles.¹⁵ Sausnējas pagasts iekļauts pie trešās grupas mazāk labvēlīgiem apvidiem¹⁶ un apvidiem ar ierobežojumiem vides aizsardzības nolūkā (AIVAN). Tā pamats – dabas parka „Ogres ieleja” klātbūtne. Pēc Lauku reģistra datiem, Sausnējas pagastā 715,2 ha ir uzskaitīti lauku bloka kartēs kā LIZ.¹⁷

Sausnējas pagastā nav nacionālas nozīmes un rajona nozīmes vērtīgās lauksaimniecības zemes¹⁸.

Lauksaimnieciskā darbība vairumā saimniecību saistīta ar piena-lopkopību. To nosaka arī pagasta pagurainais reljefs. Salīdzinājumā ar Madonas rajonu, Sausnējas pagastā reģistrēto ganāmpulku un lopu skaits atbilst vidējiem rādītājiem. Uz 01.01.2005 pagastā bija reģistrēti 84 liellopu ganāmpulki, 1 cūku, 8 aitu, 4 kazu un 13 zirgu ganāmpulki. Uz 01.01.2006 samazināti 16 liellopu ganāmpulki, 1 kazu un 2 zirgu ganāmpulki. Kopējais govju skaits 2006.gada sākumā ir 473, 106 aitas, 9 kazas un 13 zirgi.¹⁹

¹⁴ Saskaņā ar Latvijas derīgo izrakteņu kadastra ziņām uz 01.01.2005

¹⁵ Madonas rajona teritorijas plānojums, 2003

¹⁶ <http://www.lad.gov.lv/images/data/m1a.jpg>

¹⁷ <http://www.lad.gov.lv/givefile.php?id=731>

¹⁸ Madonas rajona teritorijas plānojums. Karte „Madonas rajona īpaši vērtīgās un pārējās lauksaimniecībā izmantojamās zemes” (M 1: 250 000)

¹⁹ VA „Lauksaimniecības datu centrs”

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Sausnējas pagastā darbojas vairākas zemnieku un piemājas saimniecības. Lielākās no tām – „Rasas”, „Cielavas” un „Ūdņēni”.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Lauksaimnieciskajai ražošanai arī turpmāk saglabāsies būtiska loma pagasta ekonomikā. Turpināsies lauksaimniecības zemju izmantošana piena-lopkopībai.

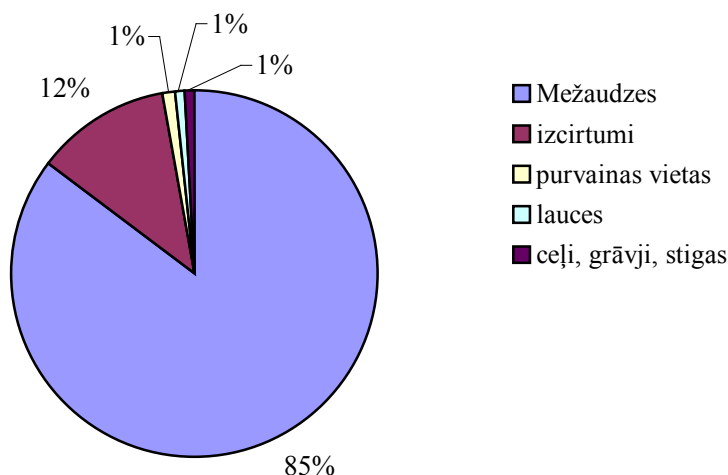
Lauksaimniecības zemes teritorijas plānojumā noteiktas, atbilstoši VZD izsniegtajai topogrāfiskajai kartei. Prasības noteiktas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 2.4.3.punktā.

Lauksaimniecības zemēs plānojumā noteikta plaša atļautā izmantošana, lai veicinātu sociāli ekonomisko attīstību pagastā.

3.7. Meži

Mežu zemju kopplatība Sausnējas pagastā ir 5995,3 ha. No tiem 5114,6 ha (85%) aizņem mežaudzes, pārējo teritoriju veido izcirtumi, lauces, sūnu, zāļu purvi, pārplūduši klajumi, ceļi, trases un kvartālstigas. Teritorijā ir maz purvu un mitraiņu.

6.attēls. Meža zemes Sausnējas pagastā

Valstij piederoši ir 958,5 ha (jeb 16%) meža zemju, ko apsaimnieko VAS “Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecība. Valsts meža zemes shematiski attēlotas [8.pielikumā](#). Pārējie ir privātpašnieku meži, to apsaimniekošanu veic fiziskās un juridiskās personas, kā arī Sausnējas pagasta pašvaldībai piederošie meži. Viens no lielākajiem meža īpašniekiem ir arī Liepkalnes baznīca, kas apsaimnieko ap 40 ha meža zemes. Privāto mežu īpašumu lielums svārstās no teritorijām mazākām par 1 ha līdz vairāk kā 60 ha lieliem meža īpašumiem, vidēji meža zemju īpašumi ir 14 ha lieli. Kopumā pagastā uz 2006.gada aprīli ir ap 420 meža īpašumu. Meža inventarizācija veikta ap 390 īpašumos, apmēram 30 meža īpašumos nav veikta inventarizācija. Regulāri ar mežsaimniecisko darbību nodarbojas tikai daļa meža īpašnieku – apmēram puse, bet bieži tā ir nelielas intensitātes darbība, kas aprobežojas tikai ar malkas sagādi personiskajam patēriņam.

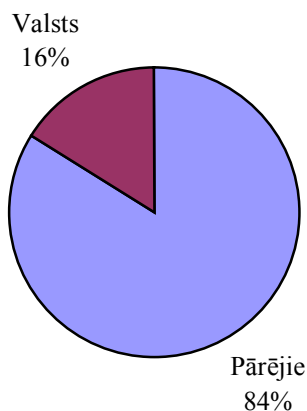
6.tabula. Meža zemju sadalījums

Īpašuma forma	Mežaudze, izcirtumi	Purvi	Lauces	Zeme zem infrastruktūras objektiem	Meža zeme kopā
Valsts	894,1	31,6	4,6	28,0	958,5
Citu īpašnieku	4929,4	39,3	40,8	26,8	5036,8
Kopā	5823,5	70,9	45,4	54,8	5995,3

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību Sausnējas pagasta teritorijas mežos veic Valsts meža dienesta Madonas virsmežniecības Ērgļu mežniecība.

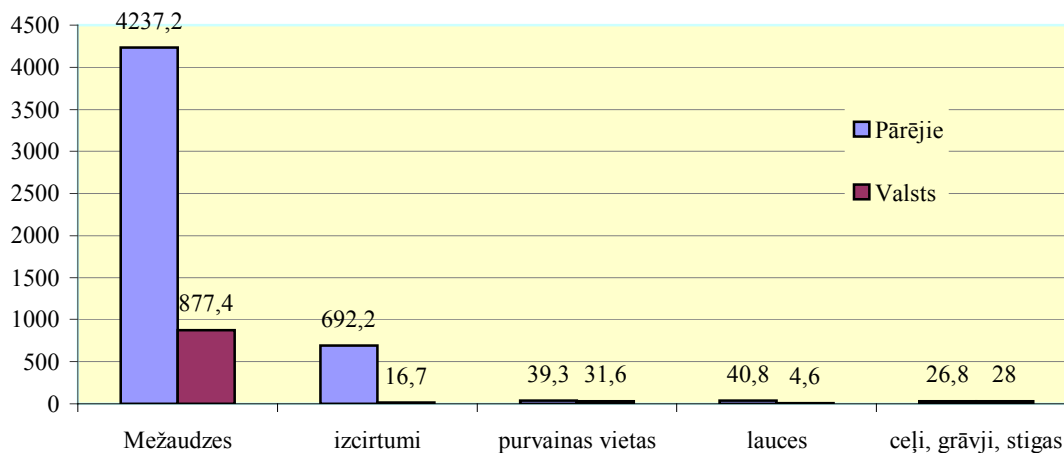
7.attēls. Meža zemes

Valsts mežos un pārējos mežos mazliet atšķiras meža zemju sadalījums kategorijās – izcirtumi valsts mežos veido 2%, bet pārējos mežos tie aizņem 14%. Infrastruktūras objekti (ceļi, grāvji, stigas) aizņem līdzīgas platības gan valsts, gan pārējos mežos, bet procentuāli valsts mežos tie ir 3%, pārējos mežos 1%.

Mežaudzes valsts mežos aizņem 92% (pārējo apsaimniekotāju mežos 83%). Lauces aizņem ļoti nelielas platības, pamatā pārējo apsaimniekotāju mežos, tomēr kopumā pagastā tikai 1% no meža zemēm.

8.attēls. Zemju kategorijas

Lielais privāto mežu daudzums apgrūtina mežu pārraudzību, kopšanu, ciršanas un atjaunošanas režīma ievērošanu.

Vecumstruktūra

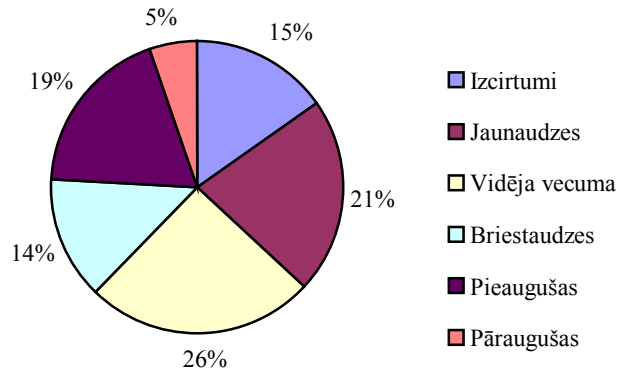
Mežaudžu vecumstruktūra ir izlīdzināta, kas nodrošinās meža resursu pieejamību arī nākotnē. Gan valsts mežos, gan pārējos mežos sastopamas pāraugušas audzes (6% un 5% no mežaudzēm), kas ir nozīmīgs rādītājs par labu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai mežos. Pārējos mežos šai apsaimniekotāju grupai tipiski lielu procentu (18%) veido izcirtumi. Sausnējas pagastā tas varētu būt saistīts ar nelielo apdzīvotības blīvumu un, salīdzinot ar citiem pagastiem, blīvo ceļu tīklu. Būtu jāpievērš īpaša uzmanība meža atjaunošanai izcirstajās platībās, kā arī jaunaudžu savlaicīgai izkopšanai un sugu sastāva veidošanai, lai nākotnē veidotos ekonomiski vērtīgas mežaudzes.

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

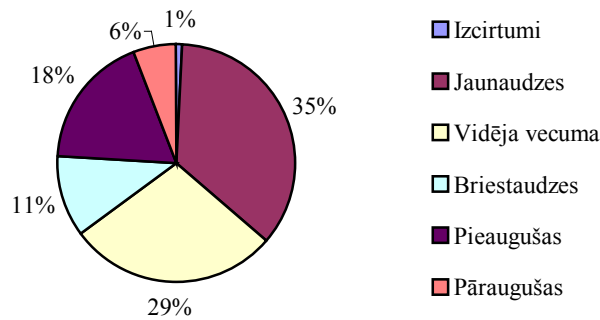
7.tabula. Mežaudžu sadalījums vecumgrupās

	0	Jaunaudzes	Vidēja vecuma audzes	Briestaudzes	Pieaugušās	Pāraugušās
Valsts	7,0	311,5	250,3	96,5	161,0	51,1
Pārējie	780,9	788,1	1040,3	601,9	806,0	220,0

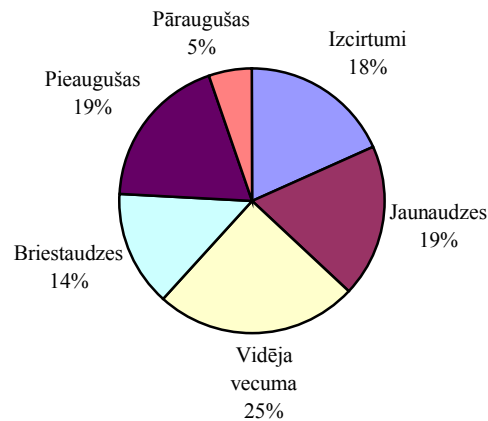
9.attēls. Mežaudžu vecumstruktūra Sausnējas pagasta mežos, vidējie rādītāji

10.attēls. Mežaudžu vecumstruktūra valsts mežos

11.attēls. Mežaudžu vecumstruktūra pārējos mežos

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

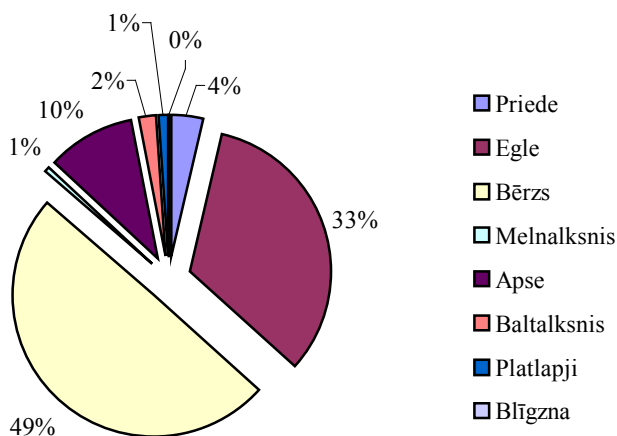
Koku sugu sastāvs

8.tabula. Valdošās koku sugas Sausnējas pagasta mežos, ha

	P	E	B	Ma	A	Ba	Os	Oz	L	K	Go, V	Bl
Valsts	32,1	406,9	286,5	12,1	118,5	7,0	9,8	0	0	0	0	0
Pārējie	142,8	1177,5	2086,9	18,9	356,8	89,2	21,7	7,6	4,6	1,3	1,0	2,7
Kopā	174,9	1584,4	2373,4	31,0	475,3	96,2	31,5	7,6	4,6	1,3	1,0	2,7

12.attēls.

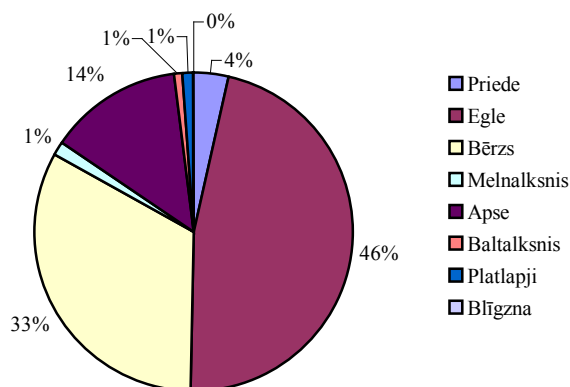
Valdošās koku sugas Sausnējas pagastā

Kopumā Sausnējas pagasta teritorijā gandrīz pusi no mežiem veido bērzu audzes (49%), bet egļu audzes veido 33%. Pārējo apsaimniekotāju mežos bērzu audžu īpatsvars ir vēl lielāks - 54%. Liela daļa no tām ir mežaudzes, kas veidojušās 20. gs. 50 gados, aizaugot lauksaimniecībā izmantotajām zemēm. Valsts mežos bērzu audzes aizņem 33%, bet gandrīz pusi veido egļu audzes (46%). Trešā vairāk izplatītā koku suga ir apse, lai gan kopumā apšu audzes pagastā aizņem tikai 10%. Visas pārējās koku sugas sastopamas vēl mazākās platībās. Kā maz izplatītas jāmin arī citur bieži sastopamās priežu audzes, kas Sausnējas pagastā kā valdoša koku suga aizņem tikai 4% no mežu teritorijas.

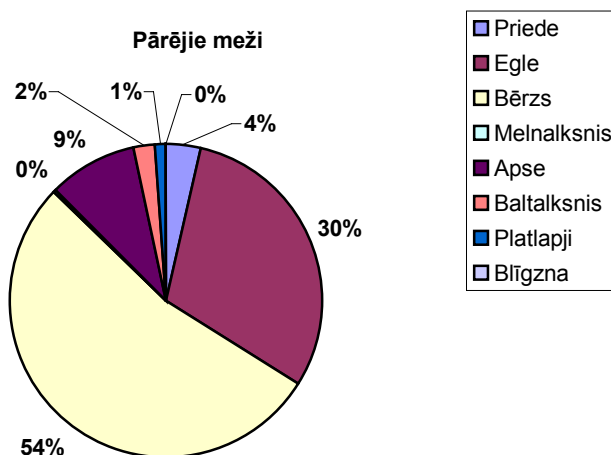
13.attēls.

Koku sugu sastāvs valsts mežos

14.attēls.

Koku sugu sastāvs pārējos mežos

Aizsargājamās teritorijas meža zemēs

Aizsargājamās teritorijas Sausnējas pagasta teritorijā meža zemēs veido aizsargājamās zonas gar ūdeņiem un mitrzemēm, vietējās nozīmes parki, dabas parks “Ogres ieleja”, mikroliegumi, īpaši aizsargājamais ģeoloģiskais-geomorfoloģiskais dabas piemineklis “Brāžu krāces un Akmeņupītes ūdenskritums”, aizsargājamā aleja „Ozolmuižas (Sidrabiņu) ozolu aleja”, kā arī daži īpaši aizsargājami meža iecirkņi, kopā aizņemot nepilnus 5% meža zemju teritorijas. Lielāko daļu aizsargājamo teritoriju veido dabas parks un mikroliegumi.

Informācija par aizsargājamām teritorijām un plānojuma risinājumi iekļauti 3.9. nodaļā.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Meža zemes, atbilstoši VZD izsniegtajai topogrāfiskajai kartei, iekļautas mežsaimniecisko teritoriju zonējumā, prasības izmantošanai, transformēšanai un apbūvei noteiktas apbūves noteikumu 2.4.1.punktā.
- Plānojums neierobežo meža zemju transformēšanu citai izmantošanai, bet nosaka prasības apbūvei bijušajās no meža zemēm transformētajās platībās ārpus ciemiem.
- Transformēšana nav pieļaujama mikroliegumos, un tā var tikt ierobežota dabas parkā „Ogres ieleja”, ja to paredzēs individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, un vietējās nozīmes parkā, ja pašvaldība un Valsts mežu dienests iebildīs (apbūves noteikumu 2.5.5.p. 3.c.ap.).

3.8. Ainavas

Vidzemes augstienes ainava – pauguri, lejas, mozaīkveida mežu un lauku ainava, upes, pagasta ZA daļā ezeri – ir liela vērtība, kas vislabāk atklājas, braucot pa likumotajiem un paugurainajiem lauku ceļiem.

Cauri šim apvidum plānots autoceļa projekts „Vidzemes josta”, kas sasaistīs Daugavas ieleju ar Vestienas un Vecpiebalgas aizsargājamo ainavu apvidiem, Gaujas nacionālo parku un tālāk caur Burtnieku ezeru līdz VIA Baltica koridoram. Arī Sausnējas pagastā paredzēta izpēte ceļu projekta „Vidzemes josta” ietvaros²⁰. Šeit nozīmīgi saglabāt ainavas kvalitāti, pārdomāti atļaujot jaunu būvniecību attiecībā pret ceļiem, ņemot vērā reljefa akcentus.

²⁰ Vidzemes reģiona teritorijas plānojums

Otrs būtisks ainavu veidojošs faktoru kopums saistīts ar Ogres upi. Ogres upes ieleja ieņem būtisku vietu starp nozīmīgākajām neregulētu upju ielejām Latvijā. Tai ir svarīga loma bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, jo teritorijā pārstāvēta liela biotopu dažādība un savdabība. Teritorijā atrodas eoloģiskie un ģeomorfoloģiskie veidojumi, kā arī nozīmīgas kultūrvēsturiskas vērtības.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

Plānojuma grafiskajā daļā nav izdalītas nozīmīgās ainavu aizsardzības teritorijas. Tās jāprecizē turpmākajā plānošanas gaitā. Plānojumā uzsvērtā ainavas vērtību saglabāšana visā pagasta teritorijā (apbūves noteikumu 1.28.p.). Augstākas prasības ainavu aizsardzībai varētu tikt izvirzītas dabas parka „Ogres ieleja” dabas aizsardzības plānā, kad tāds tiks izstrādāts.

3.9. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabas pieminekļi

Saskaņā ar Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras, Dabas aizsardzības pārvaldes un Madonas virsmežniecības datu bāzēs pieejamo informāciju, Sausnējas pagastā atrodas šādas teritorijas ar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statusu (skat. arī shēmu 5.pielikumā):

- Latvijas īpaši aizsargājamā dabas teritorija un Eiropas nozīmes aizsargājamā teritorija NATURA 2000 teritorija dabas parka „Ogres ieleja” daļa;
- Dabas piemineklis „Brāzes krāces un Akmeņupītes ūdenskritums”;
- Dabas piemineklis „Ozolmuižas (Sidrabiņu) ozolu aleja”;
- Desmit mikroliegumi.

3.9.1. Dabas parks „Ogres ieleja”

Dabas parks „Ogres ieleja”, īpaši aizsargājama dabas teritorija, NATURA 2000 teritorija, kods LV0304500²¹.

Dabas parks izveidots ar 2004.gada 8.aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr. 267 “Grozījumi Ministru kabineta 1999.gad 9.marta noteikumos Nr.83 “Noteikumu par dabas parkiem””. Eiropas aizsargājamo teritoriju sarakstā tā iekļauta 2005.gada 15.septembrī.

Dabas parks turpinās Ērgļu pagastā un vairākās Ogres rajona pašvaldībās. Kopējā dabas parka platība: 7516 ha.

Teritorija izveidota, lai aizsargātu īpaši aizsargājamās sugas.

Dabas vērtības:

Ogres ieleja ir viena no Latvijas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai nozīmīgākajām neregulētu upju ielejām biotopu dažādības un savdabības dēļ. Te konstatēti 11 ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopi, no kuriem 5 ir prioritāri (nogāžu un gravu meži, parkveida pļavas, sugām bagātas atmatu pļavas, sugām bagātas vilkakūlas pļavas, pārmitri platlapju meži), kā arī vienlaikus 15 Latvijā īpaši aizsargājami biotopi. Viena no nedaudzajām vietām, kur sastopami Latvijā ļoti reti biotopi – parkveida pļavas un jaukti ozolu, gobu, ošu meži upju krastos, upju straujtecēs. Sastopamas vairākas tieši Ogres ielejai raksturīgas retas augu sugas (augstais gaiļpiesis, daudzgadīgā mēnesene), kā arī daudzas Latvijā retas īpaši aizsargājamās augu sugas. Konstatētas vairākas Eiropas direktīvas pielikumos iekļautās augu un dzīvnieku sugas. Ogres upes ielejā šie biotopi ir īpaši koncentrēti, jo apgrūtinātās pieejamības dēļ daudzās šādās teritorijās ilgstoši nav notikusi mežizstrāde, tādēļ tur bieži vien patvērumu radis liels skaits apdraudēto sugu.

Dabas parkam ir izstrādāts individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts un zonējums, veikta dabas vērtību izpēte (izstrādātājs: SO „Ceļteka”). Tomēr pētījums nav pietiekams individuālo noteikumu apstiprināšanai, un 2007.gadā plānota dabas aizsardzības plāna izstrāde, kā arī Ministru kabineta individuālo izmantošanas un aizsardzības noteikumu apstiprināšana pēc plāna apstiprināšanas (orientējoši - 2009.gadā).

²¹ Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Pētījuma ietvaros, dabas parkā tika plānotas šādas funkcionālās zonas:

1. dabas lieguma zona - cilvēka darbības maz pārveidota teritorija, kas ietver īpaši aizsargājamo savvaļas augu un dzīvnieku sugu dzīvotnes, īpaši aizsargājamus biotopus un aizsargājamus meža biotopus.
2. dabas parka zona - pārstāv apvidus dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, ir piemērota sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai, nodrošinot teritorijā esošo dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu.
3. ainavu aizsardzības zona - pārstāv raksturīgas apvidus ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības, ietver apdzīvotas vietas un infrastruktūras objektus.
4. neitrālā zonā - ietvertas apdzīvotas vietas, mājvietas.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Plānotajā (atļautajā) izmantošanas kartē attēlota dabas parka robeža, SO „Ceļteka” pētījuma ietvaros noteiktās iekšējā zonējuma teritorijas Tām ir informatīvs raksturs, jo tās var mainīties pēc dabas aizsardzības plāna izstrādes. Tās vienlaikus atspoguļo, aizsargājamo dabas vērtību koncentrētību. Apbūves noteikumu 2.5.5.punktā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai.
- Dabas parkā lielākoties saglabāta līdzšinējā izmantošana, izņemot teritorijās pie Vecogres HES un zemes vienībā „Laimītes”, kur atļauta atpūtas objektu būvniecība. Zemes īpašumā „Laimītes” iecerēta arī peldvietas izveide. Pakalpojumu objektu attīstība plānota, pamatojoties uz to, ka Ogres upe tiek izmantota laivošanai, Ogres upes krastos atrodas kultūrvēsturiskie objekti un dabas vērtības, un tūrisma organizēšana ir viens no apkārtējo pašvaldību attīstības mērķiem²². Vairāki zemes īpašnieki plānojuma ietvaros ir pauduši vēlmi attīstīt tūrisma pakalpojumus (skat. 4.4.3.nodaļu). Plānojums iekļauj sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktos priekšlikumus (apbūves noteikumu 2.5.5.p. 5.2.ap.). Visi priekšlikumi izteikti par zemes īpašumiem, kas ir vairāku hektāru lieli. Līdz ar to iespējams izvēlēties būvvieta, kas mazāk ietekmē dabas vērtības. Līdz dabas aizsardzības plāna izstrādei pirms pakalpojumu objektu būvniecības, nepieciešams izstrādāt detālplānojumu, kurā precizē objekta izvietojumu, inženierapgādi un citus detālplānojuma kompetences jautājumus.
- Tūrisma un dabas izziņas takas, laipas un cita labiekārtojuma infrastruktūras izbūves un ierīkošanas vietas plānojumā nav norādītas. Tās regulē apbūves noteikumu 2.5.5.p. 4.e.ap.
- Jauna apbūve dabas parkā atļauta atbilstoši plānotās (atļautās) teritorijas izmantošanas veidam un prasībām apbūvei attiecīgajā zonējumā. Maksimālais apbūves blīvums tiek ierobežots ar to, ka dabas parkos minimālā jaunveidojamas zemes vienības platība, saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 22.jūlija noteikumiem Nr.415 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, ir 10 ha. Plānojuma ietvaros apspriesta nepieciešamība veidot mazākus zemes gabalus, un pirmajā redakcijā tika piedāvāts risinājums, atbilstoši SO „Ceļteka” pētījumam un individuālo noteikumu projektam, – minimālā platība jaunai zemes vienībai dabas lieguma zonā – 5 ha, dabas parka zonā – 3 ha. Tomēr, saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroju, šī platības ir mainītas uz 10 ha.
- Plānotie pakalpojumu objekti un tiem noteiktais zonējums „Publiskie darījumu un sabiedrisko objektu apbūves teritorijas”, saskaņā ar SO „Ceļteka” veikto pētījumu un zonējuma priekšlikumu, atrodas ārpus dabas lieguma zonas.

3.9.2. Mikroliegumi

Sausnējas pagastā meža zemēs noteikti desmit mikroliegumi, no kuriem seši atrodas meža zemēs. Lielākā daļa mikroliegumu atrodas dabas parka “Ogres ieleja” teritorijā.

9.tabula. Mikroliegumi²³

Nr. kartē	Nr. LVGMA DB	Mikrolieguma izveidošanas mērķis	Mežniecība, atrašanās	Koordinātes
1.	2	Īpaši aizsargājamais biotops „Ozolu,	Madonas	x=598260;

²² Ērgļu pagasta padomes 2005.gada 16.decembra vēstule Nr.999 „Par Sausnējas pagasta teritorijas plānojuma izstrādi”

²³ Saskaņā ar LVGMA datu bāzi un Madonas virsmežniecības informāciju

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Nr. kartē	Nr. LVGMA DB	Mikrolieguma izveidošanas mērķis	Mežniecība, atrašanās	Koordinātes
		liepu, kļavu un gobu meži gravās un upju ieleju nogāzēs, kuru slīpums pārsniedz 45 grādu leņķī ²⁴ .	virsmēžniecības Ērgļu mežniecība	y=6304314
2.	3	Īpaši aizsargājama biotops „Ozolu, liepu, kļavu un gobu meži gravās un upju ieleju nogāzēs, kuru slīpums pārsniedz 45 grādu leņķī ²⁵ ”	Mežu masīvs Ogres kreisajā krastā lejpus Ērgļiem, pretī Krastiem; Madonas virsmēžniecības Ērgļu mežniecība	x=598149; y=6303672
3.	4.	Mikroliegums meža zemēs „Primārie meži upju meandru lokos ²⁶ . Tie ir meži, kas veidojušies dabisko upju (šajā gadījumā – Ogres upes) meandru lokos, ar tiem saistīta īpatnēja, no citiem mežiem atšķirīga veģētācija.	Ogres upes kreisā krasta nogāze un terase ziemeļos no “Priekšēniem”. Madonas virsmēžniecības Ērgļu mežniecība	x=595317; y=6304119
4.	37	Mikroliegums meža zemēs aizsargājamai putnu sugai, kurai nepieciešama bioloģiski veco mežaudžu un lielu dimensiju veco koku saglabāšana, kā arī mežistrādes darbu ierobežošana ligzdošanas laikā. Mikroliegums izveidots 2002.gadā.	Madonas raj., Sausnējas pag., Kalnbērziņu īpašumā, Madonas virsmēžniecības Ērgļu mežniecība	=594620; y=6302510
5.	43	Mikroliegums īpaši aizsargājamam biotopam „Ar kaļķi nabadzīgi (oligotrofi) avoksnāji” (nav meža zemēs)	Ogres upes stāvā kreisajā krastā pie Kraujām, Madonas virsmēžniecības Ērgļu mežniecība	
6.	962	Mikroliegums īpaši aizsargājamam biotopu kompleksam, gar upi, ietverot krastus (nav meža zemēs)	Ogres krasti, Madonas virsmēžniecības Ērgļu mežniecība	
7.	963	Mikroliegums īpaši aizsargājamam biotopu kompleksam Ogres krastos Kaivēnu - Stūrīšu posmā. No l.kr. pietek neliela bezvārda upīte. (nav meža zemēs)	Ogres krasti, Madonas virsmēžniecības Ērgļu mežniecība	
8.	965	Ogres krastos trošu tilta pie Brāžu kalna - Piparupītes posmā. No l.kr. un kr.kr. pietek nelielas upītes. Lielākās ir Veģerupīte un Piparupīte. (nav meža zemēs)	Ogres krasti, Madonas virsmēžniecības Ērgļu mežniecība	
9.	1175	Mikroliegums meža zemēs nogāzes meža biotopam.	Ogres krastā Madonas virsmēžniecības Ērgļu mežniecība	x=597653; y=6303508
10.	1355	Mikroliegums meža zemēs gravas meža biotopam. Šādu mežu augšanas vietas Latvijā ir upju ielejas vai ūdenstilpju krastu nogāzes, ezeru salas un līdzenumi, galvenokārt, senajos platlapju mežu izplatības apvidos.	Ogres krastā Madonas virsmēžniecības Ērgļu mežniecība mozaīkainavas un meža zemju terit., tuvumā	x=597865; y=6301271

²⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumiem Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu sarakstu”, nosaukums mainīts uz „Nogāžu un gravu meži”

²⁵ Saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumiem Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu sarakstu”, nosaukums mainīts uz „Nogāžu un gravu meži”

²⁶ Saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumiem Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu sarakstu”, izņemti no aizsargājamo biotopu saraksta. Mikrolieguma statuss nav mainīts.

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Nr. kartē	Nr. LVGMA DB	Mikrolieguma izveidošanas mērķis	Mežniecība, atrašanās	Koordinātes
		Būtiski struktūras elementi ir dažādu veidu bioloģiski veci koki, vecas lazdas, sausokņi, dabiski izveidojušies stumbeņi un kritālas. Raksturīga iezīme ir platlapju koki, kas klāti ar bagātīgu epifītisko sūnu segu. Gravu un upju ieleju meži pilda vairākas svarīgas funkcijas – tie nodrošina nogāzes pret nogrūvumiem un izskalošanu, regulē ūdens apriti ūdenstecēm pieguļošajās teritorijās un kalpo par sugu pārvietošanās koridoriem. Latvijā daudzas sugas, kas sasniedz to izplatības ziemeļu robežu, galvenokārt sastopamas upju ieleju gravu mežos, kur mikroklimats ir maigāks un dienvidu sugām vieglāk pārciešami aukstuma periodi	atrodas mājas Paņķēni	

Mikroliegumi ar numuriem plānotās (atļautās) izmantošanas kartē Nr.9 un Nr.10 noteikti Saskaņā ar Meža likuma 36.pantu un 37.panta 2.daļu, Sugu un biotopu aizsardzības likuma 6.panta 2.daļu, Ministru Kabineta 2001.gada 30.janvāra noteikumu Nr.45 “Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” 3.punkta 13.apakšpunktu, un ir atbilstoši Zemkopības ministrijas 2001.gada 9.novembra instrukcijai Nr.7 “Meža biotopu, kuriem izveidojami mikroliegumi, noteikšanas metodika”.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Plānotās (atļautās) izmantošanas kartē attēlotas mikroliegumu teritorijas, lai informētu zemes īpašniekus un to kaimiņus par aizsardzības režīmu un transformēšanas aizlieguma teritoriju.
- Lai ierobežotu informācijas izplatību par aizsargājamām sugām, tās nav minētas.
- Meža zemju transformēšana mikroliegums ir aizliegta. Kā arī mikroliegumu teritorijās ir spēkā Ministru kabineta 2001.gada 30.janvāra noteikumi Nr.45 “Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”.
- 2006.gada 1.janvārī stājās spēkā likums “Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos”, ar kuru noteikti nosacījumi kompensāciju aprēķinam par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās dabas teritorijās. Atlīdzības aprēķina mehānismu un izmaksas kārtību nosaka Ministru kabineta 2006.gada 21.marta noteikumi Nr.219 „Kārtība, kādā novērtē atlīdzības apmēru par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, kā arī izmaksā un reģistrē atlīdzību”.

3.9.3. Vietējās nozīmes parki

Latvijas Republikā līdz 2000.gada 1.janvārim meži tika iedalīti kategorijās, un tajos noteikti arī īpaši aizsargājami iecirkņi. Saimnieciskajos mežos tika izdalīti 26 veidu īpaši aizsargājami iecirkņi. Viens no iecirkņu veidiem bija “citi parki un dendroloģiskie stādījumi”, kas tika izdalīti pēc pašvaldības apstiprināta saraksta vai taksatora ieskatiem. Ministru kabineta 2001.gada 8.maija noteikumu Nr.89 “Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” 22.punktā noteikts, ka īpaši aizsargājamo iecirkņu statuss Meža valsts reģistrā tiek saglabāts līdz atbildīgās institūcijas lēmuma pieņemšanai par mikrolieguma izveidošanu vai par īpaši aizsargājamā iecirkņa statusa atcelšanu. Pamatojoties uz minētajiem noteikumiem, tika veikta īpaši aizsargājamo iecirkņu inventarizācija. Apsekojot iecirkņus Sausnējas pagasta teritorijā, konstatēts, ka lielākajā daļā gadījumu vietas neatbilst tradicionālajam priekšstatam par parku. Pašreiz Meža valsts reģistrā kā vietējās nozīmes parki un dendroloģiskie stādījumi atzīmēti:

- **“Vecpriekšēnu parks”** - 7092-001-0025 (1,5 ha) – ozolu audze pie Vecpriekšēnu mājām, nozīmīga estētiskā un ekoloģiskā vērtība. Ietverts dabas parka “Ogres ieleja” teritorijā.
- **“Liepkalnes baznīcas parks”** – 7092-003-0100 (0,9 ha), koku stādījums pie Liepkalnes baznīcas drupām, uz koku stumbriem konstatēta reti sastopama īpaši aizsargājamo ķērpju suga.
- **“Sidrabiņu (Ozolu) parks”** – 7092-007-0072 (4,6 ha, 1.kv.1.nog.) – pavecs ozolu un liepu stādījums Sidrabiņu ciemā pie pagasta padomes ēkas, jau 20.gs. 80.gados minēts kā aizsargājama teritorija Madonas rajonā. Nozīmīga estētiskā un ekoloģiskā vērtība. Meža valsts reģistrā reģistrēts ar nosaukumu Ozolu parks (pēc zemes vienības nosaukuma).
- **“Ķurzēnu parks”** - 7092-008-0027 (0,2 ha) – vidēja vecuma stādīta ozolu audze ceļa malā; tai ir estētiskā vērtība.

Pašvaldībai ir tiesības lemt par vietējās nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas izveidi, izdot savus saistošos noteikumus, kas var atšķirties no vispārīgajiem, kā arī lemt par vietējas nozīmes aizsargājamo teritoriju robežām vai to paplašināšanu, salīdzinājumā ar Valsts meža reģistrā iekļauto. Ja pašvaldība nolemj par vietējas nozīmes parka izveidi, teritorijas izmantošanā jāņem vērā Ministru kabineta 2003.gada 22.jūlija noteikumi Nr.415 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” par dabas parkiem.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Vietējās nozīmes parki attēloti kartē. Tiem ar teritorijas plānojumu netiek piešķirts aizsargājamas dabas teritorijas statuss. Apbūves noteikumi nosaka saimnieciskās darbības un transformēšanu saskaņot ar pašvaldību un Valsts mežu dienestu.
- Ja pašvaldība vai VMD iebilst vietējās nozīmes parkos var aizliegt transformēšanu citos izmantošanas veidos (apbūves noteikumu 2.5.5.p. 3.ap.).

3.9.4. Dabas piemineklis „Brāžu krāces un Akmeņupītes ūdenskritums”

Dabas piemineklis atrodas dabas parkā “Ogres ieleja”.

Ar Ministru kabineta 2004.gada 28.aprīļa noteikumiem Nr.175 “Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem” noteikts aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Brāžu krāces un Akmeņupītes ūdenskritums”, kas atrodas Sausnējas un Ērgļu pagastos, un tā teritorijā ietverta gan Ogres upe, gan pieguļošā piekrastes teritorija. Sausnējas pagastā dabas pieminekļa teritorijā ir 35 ha meža zemes gar Ogres upi. Brāžu laukakmeņu krāces vairāku kilometru garumā no ūdenstūristu viedokļa ir labākais Ogres augšteces posms. Vidējais kritums krācēs ir ap 3-3.5m/km. Palu laikā tās ir sarežģītākais Latvijas upju pavasara posms, tāpēc tajā var doties tikai pieredzējuši un tehniski nodrošināti ūdenstūristi. Posma garums - aptuveni 7 kilometri. Ogres krasti ir stāvi, upes gultnē ir lielu laukakmeņu krāvumi, kas veido krāces un augstus stāvviļņus, bet upē sagāzušies koki veido bīstamas piespiedes. Akmeņupīte jeb Veģerupīte ir neliela Ogres labā krasta pieteka, kurā netālu no Ogres (ap 50 m pirms ietekas Ogrē) izveidojies milzīgs ūdenskritumam līdzīgu krāci veidojošs akmeņu krāvums.

15.attēls.

Brāžu krāces²⁷

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Plānojumā īpašas prasības netiek noteiktas. Jāievēro prasības, kas noteiktas dabas parka „Ogres ieleja” teritorijā un dabas aizsardzības normatīvajos aktos. Grafiskajā daļā dabas piemineklis iekļauts dabas parka „Ogres ieleja” dabas lieguma teritorijā ar Nr.5.

²⁷ Foto S.Ikauniece

3.9.5. Dabas piemineklis “Ozolmuižas (Sidrabiņu) ozolu aleja”

Ar Ministru kabineta 2005.gada 22.novembra noteikumiem Nr.888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām” saskaņā ar likumu “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, Sausnējas pagastā kā aizsargājams dabas piemineklis – aizsargājama aleja noteikta “Ozolmuižas (Sidrabiņu) ozolu aleja”. Tās apsaimniekošanu regulē Ministru kabineta 2003.gada 22.jūlija noteikumi Nr.415 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Saskaņā ar LVĢMA aģentūras datu bāzi, Sausnējas pagastā nav īpaši aizsargājamo koku.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

Plānojumā grafiski attēlota aizsargājamā aleja. Darbības ar dabas pieminekļiem reglamentē Ministru kabineta noteikumu 2003.gada 22.jūlija Nr. 415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 8. sadaļa. Ap aizsargājamās alejas kokiem, saskaņā ar šiem noteikumiem, kā arī ap citiem aizsargājamiem kokiem, kas atbilst minēto noteikumu 2.pielikumam, noteikta 10 m aizsardzības zona (nav attēlota plānojuma grafiskajā daļā).

4. Vides stāvokļa raksturojums

Sausnējas pagasta teritorijas plānojumam ir piemērota stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Skat. Vides pārskatu atsevišķā sējumā.

Saskaņā ar Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzi, Sausnējas pagastā netiek uzskaitīta neviena piesārņota vai potenciāli piesārņota vieta.

Sausnējas pagastā nav datu par trokšņu, vibrācijas vai smaku piesārņojumu.

4.1. Gaiss

Pagasta teritorijā un tiešā tā apkārtnē neatrodas būtiski gaisa kvalitāti ietekmējoši objekti. Teritorija atrodas nomaļus no galvenajām transporta maģistrālēm.

Uzņēmumi un iestādes, kas atskaitās par emisiju gaisā (saskaņā ar atskaitēm „2-Gaiss”), ir:

- Sausnējas pagasta padome (Centra katlu māja);
- SIA „Marta V” kokzāģētava (skat. 3.10.2.nodaļu).

4.2. Piesārņojošas darbības uzņēmumi

Sausnējas pagastā nav A kategorijas piesārņojošas darbības uzņēmumu.

Uzņēmumi un iestādes, kam ir izdotas un ir spēkā atļaujas un apliecinājumi B un C piesārņojošai darbībai²⁸:

- Atļauja B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai Nr. MAT-16-7092-132 Sausnējas pagasta padomei – Sidrabiņu notekūdeņu attīrīšanas iekārtām BIO – 200, izsniegta 2005.gada 22.februārī;
- C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājums Nr. C16-096 Sausnējas pagasta padomei – Centra katlu mājai, izsniegta 2003.gada 30.decembrī;
- C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājums Nr. C16-383 Sausnējas pagasta padomei – Liepkalnes mehāniskajām NAI SE-11, izsniegta 2004.gada 30.decembrī;

²⁸ Madonas reģionālās vides pārvaldes 2006.gada 8.marta vēstule Nr.6.5.-32/459 „Par informācijas sniegšanu”

- C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājums Nr. C16-113 SIA „Marta V” – kokzāģētavai, izsniegta 2004.gada 28.janvārī. Atļauja izsniegta katlu mājai (ar kopējo jaudu 0,3 mW, koksne. Kurināmā patēriņš 195 t gadā., 245 dienas.) un kokapstrādei (kokapstrādes pieprasītā jauda – 2900 m³ gadā un 4000 stundas gadā).

Saskaņā ar atskaitēm „2-Ūdens”, atskaitās Sausnējas pagasta padome, par ūdens lietošanu no urbuma Nr.P600617 Sidrabiņu centralizētajai ūdensapgādei un emisiju ūdenī no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Plānojuma risinājumus centralizētai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai skat. [7.1.1.nodaļā](#).
- Katlu mājai īpaši risinājumi netiek noteikti. Tā kopā ar Sausnējas pagasta padomes ēku iekļauta sabiedrisko objektu apbūves teritorijā kā palīgizmantošanas veids.
- SIA „Marta V” apsaimniekojamā teritorija noteikta kā ražošanas teritorijas, ir atļauta arī ražošanas paplašināšana.

4.3. Sadzīves atkritumu apsaimniekošana

Sausnējas pagastā bija divas nelielas sadzīves atkritumu izgāztuves Sidrabiņi 0,5 ha platībā un Sausnēja 0,1 ha platībā. Sausnējas izgāztuve ir slēgta un rekultivēta. Sidrabiņu atkritumu izgāztuvē atļauts apglabāt atkritumus līdz 2006.gada beigām (Madonas reģionālās vides pārvaldes 2002.gada 8.janvārī izsniegta Atkritumu apglabāšanas atļauja Nr. AS 7092-014 Sausnējas pagasta padomei, derīga līdz 2006.gada 31.decembrim). Sidrabiņu atkritumu izgāztuvei ir izstrādāts rekultivācijas plāns.

Neviena no abām izgāztuvēm netiek uzskaitīta kā piesārņota vai potenciāli piesārņota vieta.

Sadzīves atkritumu savākšanu organizē Sausnējas pagasta padome, 2005.gada 22.septembra pieņemti saistošie noteikumi Nr.4 „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi” (skat. [3.pielikumu](#)). Sausnējas pagasta padomei ir Atkritumu savākšanas, uzglabāšanas un pārkraušanas (Nr.AS 7092-033, izsniegta 2002.gada 8.janvārī, derīga līdz 2006.gada 31.decembrim) un Atkritumu pārvadāšanas atļauja (Nr.AS 7092-034 izsniegta 2002.gada 8.janvārī, derīga līdz 2006.gada 31.decembrim).

Līdzīgi kā citās lauku teritorijās, atkritumu savākšana no viensētām nereti ir apgrūtināta objektīvu apstākļu dēļ – ceļi un braukšanas apstākļi rudens/pavasara lietavu vai ziemas apstākļos nav izmantojami specializētās atkritumu savākšanas tehnikai. Tādēļ par organizētu atkritumu apsaimniekošanu var runāt ciemu teritorijās.

Saskaņā ar Vidusdaugavas atkritumu apsaimniekošanas reģiona atkritumu apsaimniekošanas plānu 2005. – 2025. gadam (gala versija, SIA Estonian, Latvian & Lithuanian Environment), jāņem vērā, ka galvenie mērķi un uzdevumi ir:

- Samazināt jebkura veida atkritumus to rašanās vietās;
- Pakāpeniski ieviest otrreiz izmantojamo sadzīves atkritumu savākšanu, šķirošanu un pārstrādi, tādejādi samazinot izgāztuvēs noglabājamo atkritumu daudzumu;
- Rūpēties par to, lai sadzīves atkritumi, kurus otrreiz vairs nevar pārstrādāt, tiktu apglabāti videi un cilvēku veselībai drošā veidā;
- Radīt higiēniski un ekoloģiski drošu vidi pašvaldības teritorijā.

Kā nākamais reģiona atkritumu novietošanas poligons plānots Jēkabpils rajona Mežāres pagasta „Dziļā vāda”.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Līdz ar to, ka Sidrabiņu atkritumu izgāztuves darbības termiņš tuvojas beigām, izgāztuve nav attēlota plānotās (atļautās) izmantošanas kartē.
- Prasības sadzīves atkritumu apsaimniekošanai noteiktas Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 1.20.punktā.
- Teritorijas plānojums nosaka, ka Sausnējas pagastā aizliegts ierīkot jaunas izgāztuves (apbūves noteikumu 1.3.p. 2.ap.).
- Sadzīves atkritumu apsaimniekošana organizējama saskaņā ar Vidusdaugavas atkritumu apsaimniekošanas reģiona atkritumu apsaimniekošanas plānu.

4.4. Kapsētas

Sausnējas pagastā ir Sausnējas kapi (4 ha platībā), Liepkalnes kapi (6,1 ha) un Runakalna kapi (1,5 ha).

Jauni kapi nav nepieciešami, un esošos nav nepieciešams paplašināt. Ap kapsētām noteikta 300 metru sanitārā aizsargjosla, kas attēlota plānotās (atļautās) izmantošanas kartē. Kapsētas teritorijas izdalītas kā atsevišķs zonējums (Apbūves noteikumu 2.5.1.p.)

4.5. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Saskaņā ar Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzi, pagastā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas.

5. Civilās aizsardzības sistēma

Civilās aizsardzības resursi ārkārtēju situāciju novēršanai un cilvēku glābšanai Sausnējas pagasta teritorijā veido Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Madonas brigāde, Ērgļu ugunsdzēsības postenis ar Sausnējas pagasta brīvprātīgā ugunsdzēsēju kluba un pašvaldības iestāžu atbalstu.

Sidrabiņu ciemā jaunā ūdenssaimniecības projekta ietvaros ierīkoti divi jauni hidranti (pie bērnu nama un pie līvānu mājām). Pie mehāniskajām darbnīcām atrodas atklāta ūdensņemšanas vieta. Citi iepriekšējie hidranti vairs nedarbojas, daļēji likvidēti.

Sausnējas un Liepkalnes ciemos un lauku teritorijā ugunsdzēsības vajadzībām nepieciešamības gadījumā tiek izmantotas pieejas pie upēm vai tiek izbūvēti atklāti ugunsdzēsības rezervuāri.

Saskaņā ar Madonas virsmežniecības ziņām, Sausnējas pagasta teritorijā esošie meži tiek ieskaitīti zemas ugunsbīstamības klases mežos.²⁹ Te pārsvarā ir lapu koku meži slapjās augsnēs.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Attiecībā uz ugunsdrošību Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 1.25.p noteiktas prasības ugunsdrošības nodrošināšanai; plānojuma kartēs attēloti 2 hidranti Sidrabiņu ciemā un atklātā ūdensņemšanas vieta pie darbnīcām.

Atbilstoši VUGD Madonas brigādes izsniegtajiem nosacījumiem³⁰, teritorijas plānojumā noteiktas šādas prasības:

- Eksploatācijas aizsargjoslas noteiktas ap elektriskajiem tīkliem un iekārtām (TIAN 1.18.p. 4.6.ap.), elektronisko sakaru tīkliem (1.18.5.p. 7.ap.) un ceļiem (2.3.4.p. 7.ap.), valsts nozīmes ūdensnotekām (TIAN 1.19.p.1.ap.)
- Drošības aizsargjosla noteikta ap Vecogres HES aizsprostu (TIAN 2.4.2.p. 9.c.ap.)

²⁹ Informācija, ko analizējis VMD valsts mežos VMD iekšējai lietošanai, lai organizētu ugunsapsardzības darbu.

³⁰ VUGD Madonas brigādes 2004.gada 4.novembra vēstule Nr.258

- Citu objektu un būvju, kam nosakāmas ekspluatācijas un drošības aizsargjoslas Sausnējas pagastā nav.
- LBN 201-96 prasības piebrauktuvēm un jaunu ceļu un ielu izbūvei noteiktas TIAN 2.3.4.p. 6.b.ap.
- Ugunsdrošības atstarpu ievērošanu nosaka TIAN 1.25.p.2.ap., tomēr pamatā šīs prasības izvirzāmas būvprojektos un detālplānojumos.
- Ārējās ugunsdzēsības ūdensapgādes nodrošinājumu, saskaņā ar LBN 222-99, jaunai apbūvei paredz TIAN 1.25.p.2.ap. un grafiskā daļa. Viennozīmīgi retas apbūves apstākļos ir problemātiski paredzēt atbilstošu ūdensapgādi katrai viensētai un māju grupai.
- Pagasta teritorijā nav izdalāmas paaugstinātas bīstamības zonas. Tomēr teritorijas plānojumā paredzēta apziņošanas sistēma (TIAN 1.25.p. 5.ap.)
- Pagasta teritorijā neatrodas paaugstinātas bīstamības uzņēmumi.
- Ugunsdzēsības depo materiāli tehniskās bāzes nodrošinājuma uzlabošanu nevar iekļaut teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos. Tas jāplāno atbilstoši pašvaldības budžeta līdzekļiem.

6. Kultūras pieminekļi

6.1. UNESCO mantojums

UNESCO mantojums Strūves meridiāns, kas atrodas Ziesta kalnā, ir Latvijā otrais objekts, kas iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā (pirmais - Vecrīga kā pilsētībūvniecisks ansamblis), pateicoties tā nozīmībai seno karšu izveidošanā un ģeodēzisko mērījumu veikšanā³¹. Ziestu kalna virsotne (217,5 metrus virs jūras līmeņa) pirms XIX. gadsimtā izmantota kā ģeodēzisko uzmērojumu triangulācijas punkts, un tam noteiktas koordinātes un arī augstums, tolaik gan ne metros, bet pēdās. Šis punkts kalnā saistās ar vēl vismaz trim citiem punktiem, tā veidojot trīsstūru ķēdi, kurā katram nākamajam punktam ir viena kopīga mala ar iepriekšējo. Ģeodēzijā triangulācijas metodē parasti mērīšanas punktus izvēlas kalnu virsotnēs ar domu, lai no viena punkta var saskatīt citus. Lai redzamību uzlabotu, kalna galos senāk parasti vēl uzcēla koka torni. No Ziestu kalna 19.gadsimta sākumā ziemeļos bija jāredz Elkas kalns Skujenes pagastā, dienvidos - Daborkalns, bet austrumos - Gaiziņkalns, kas tā laika kartē iezīmēts kā Gaisa kalns. Attālums starp Gaiziņkalnu un Ziesta kalnu ir nepilni 20 kilometri. Vērts pieminēt, ka Madonas rajonā tolaik bija vēl trešais triangulācijas punkts - Nesaules kalns netālu no Kārdzabas, kas ziemeļpusē saistījās ar trīsstūru

16.attēls. Meridiāna ass, uz kuras atrodas arī Strūves punkts³²

³¹ Pēc „Leta” ziņām.

³² <http://www.maannittauslaitos.fi/Default.asp?id=830&docid=3165>

virsoņnēm Rankā un Beļavā. Savukārt no Gaiziņkalna dienvidu virzienā trīsstūra mala gāja uz Jēkabpili. Sākotnēji šie punkti izmantoti Vidzemes un Kurzemes gubernu uzmērīšanā un karšu sagatavošanā. Līdz 19.gadsimta vidum vācu izcelsmes astronoma Frīdriha Georga Vilhelma fon Strūves (1793-1864) vadībā izveidota triangulācijas trīsstūra ķēde no Norvēģijas ziemeļu pilsētiņas Hammerfestas līdz Donavas ietekai Melnajā jūrā tagadējā Ukrainā. Kopējā ķēdē bez Ziestu kalna, Gaiziņkalna un Nesaules kalna ir vēl 13 citi pamatpunkti Latvijā un 249 ārpus tās - Norvēģijā, Zviedrijā, Somijā, Krievijā, Igaunijā, Lietuvā, Baltkrievijā, Moldāvijā un Ukrainā

Šī vairāk nekā 2800 kilometrus garā sistēma pirms pusotra gadsimta palīdzēja labāk saprast zemeslodes formu - izrādās, tā no poliem ir nedaudz saspiesta. Tāpēc arī pirms vairākām paaudzēm veidotā ģeodēzisko punktu sistēma iekļauta Pasaules mantojumā. Pirms gandrīz divsimts gadiem kalna nosaukums pierakstīts vācu valodā. Latviešu skaņu "Z" vācu valodā apzīmē ar burtu "S", tāpēc arī kartē tolaik tas atzīmēts kā Sestu kalns.

Ziestu kalns atrodas pie Ērgļu-Kokneses ceļa. 2006.gada 17.jūnijā Ziestu kalnā Ziestu kalnā uzstādīta UNESCO Pasaules mantojuma plāksnīte.

17.attēls. Ziestu kalna augstienes ainava 20.gs.30-tajos gados

18.attēls. Piemiņas plāksnes uzstādīšana Ziestu kalnā 2006.gada 17.jūnijā

19.attēls. Piemiņas plāksne Ziestu kalnā

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- UNESCO pasaules mantojuma sarakstā iekļautā Ziestu kalna virsotne nākotnē varētu tikt iekļauta tūrisma maršrutos. Līdz ar to būs nepieciešams risināt apmeklētājiem nepieciešamo infrastruktūru (t.sk. skatu tornis). Plānojumā UNESCO mantojuma parādīts grafiski, ap to noteikts labiekārtotu apstādījumu teritorijas zonējums (prasības – apbūves noteikumu 2.4.5.p.); zonējuma teritorija precizējama atbilstoši dabas apstākļiem.

- Aizsardzības režīms nosakāms turpmākajā plānošanā, saskaņā ar Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas ieteikumiem.

6.2. Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi

Sausnējas pagasta teritorijā atrodas septiņi valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi – arheoloģijas pieminekļi. Valsts kultūras pieminekļu izvietojums attēlots 5.pielikumā.

10.tabula. Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi

Nr. kartē	Valsts aizs. numurs	Pieminekļu vērtības grupa	Pieminekļu veids	Pieminekļa nosaukums	Pieminekļa atrašanās vieta

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Nr. kartē	Valsts aizs. numurs	Pieminekļu vērtības grupa	Pieminekļu veids	Pieminekļa nosaukums	Pieminekļa atrašanās vieta
1.	1803.	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Baltavas viduslaiku pils	Madonas raj., Sausnējas pag., pie Jaunogriņiem
2.	1804.	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Liepkalnes baznīcas senkapi	Madonas raj., Sausnējas pag., pie Liepkalnes luterāņu baznīcas
3	1805.	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Jākaīņu senkapi	Madonas raj., Sausnējas pag., pie Pagrabiņiem un bij. Jākaīņiem
4	1806.	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Skudru pilskalns - kulta vieta	Madonas raj., Sausnējas pag., pie Skudrām
5	1807.	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Priekšēnu pilskalns (Pumpiņkalns)	Madonas raj., Sausnējas pag., pie Vecpriekšēniem
6	1808.	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Vecpriekšēnu senkapi	Madonas raj., Sausnējas pag., pie Vecpriekšēniem
7	1809.	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Piķa purva senkapi (Krievu sala)	Madonas raj., Sausnējas pag., Piķa purvā pie Kaukuriem

1. Baltavas viduslaiku pils, valsts aizsardzības numurs 1803

Baltavas pilskalns apkārtņē labi pazīstams. Tas atrodas Ogres upes kreisajā krastā, kur upe met asu līkumu, pie Jaunogriņu mājām. Pilskalna malas no dabas ļoti kraujas, aizaugušas kokiem un krūmiem. Pilskalna valnis, kas atdala trīsstūrveida plakumu, satur mūra drupas. Vaļņa Z galā ir lielākas drupas, četrstūrainas celtnes paliekas. Vaļņa vidusdaļā drupu pārrāvums – varbūt senā ieejas vieta. Pilskalna plakums kails, neapaudzis, tas kādreiz arts (iepriekšējais lietotājs kolhozs „Jaunais darbs”). Vaļņa ārpusē aizaudzis, aizmilzis grāvis. Iespējams, ka pie pils bijusi arī nocietināta priekšpils, jo ir arī otrs regulārs grāvis, tagad daļēji aizmilzis, kas atdala eventuālo priekšpils vietu. Pilskalna plakumā un eventuālā priekšpils vietā smilšmāla zeme.³³

1460.gadā minēts, ka Baltavas pagasts līdz ar citiem Ogres kreisā krasta pagastiem, pieder pie Kokneses pils. Tā kā pilij ir vāji mūru nocietinājumi, un tās vārds tikpat kā nav minēts dokumentos, jādoma, ka tā bijusi bīskapa maznozīmīga novada neliela saimniecības pils. Vēlākie apkārtējo muižu centri atrodas samērā tālu no senās pilsvietas, un neviens no tiem nenes Baltavas vārdu. Tāpēc jāsecina, ka pēc 16. gs. pils savu saimniecisko un administratīvo nozīmi ir zaudējusi. Taču vēl 17. gs., kā to liecina arklu revīzijas, pastāvējis neliels Baltavas pagasts. Pils sagraušanas vai pamešanas laiks nav zināms.

Pils celšanai izvēlēta grūti pieejama, dabiski aizsargāta vieta, apmēram 300 reiz 300 m liela pussala, ko veido Ogres upe, tekot ap kādu zemesragu. Šīs nelielās pussalas austrumu pusē bezvārda grava nodala šauru zemesmēli, veidojot tai dabiski stāvas, ap 20 m augstas nogāzes. Zemesmēli pārrokot ar diviem paralēliem grāvjiem, veidota 58 reiz 40 m liela galvenās pils teritorija, un tās priekšā sauszemes pusē 80 x 60 m liela priekšpils. Galveno pili tikai sauszemes pusē aizsargā mūra siena. Tā ir 53 m gara, 2,5 m bieza, celta no laukakmeņiem kaļķu javā. Aizsargsiena saglabājusies kā izplūdis, ar zāli un krūmiem apaudzis valnis, kurā vietām virs zemes paceļas atsevišķi laukakmeņi. Pārējās trīs plakuma malās nekādu mūra pēdu zemē nevar saskatīt. Domājams, ka šeit bijusi tikai koka aizsargsēta. Šādu pils nocietinājuma veidu - tikai viens aizsargmūris vājāk aizsargātajā sauszemes pusē - sauc par vairogmūri (*Schildmauer*). Ap 3 m plata ieeja pilī atradusies aizsargmūra austrumu malā. Pie mūra celts plānā 20 reiz 7 m liels dzīvojamais korpus, kas bijis ar mūra starpsienām sadalīts vairākās telpās. Kā rāda zemes padziļinājumi, zem vairākām telpām bijuši pagrabi. Aizsargsienas priekšā raktais grāvis, kas galveno pili atdala no priekš-pils, saglabājies kā nepilnu metru dziļa ieplaka, kas šķērso visu zemesmēli. Priekšpils vienīgais dabā saskatāmais nocietinājums ir otra grāvja paliekas, kas vērojamas vairs tikai vietām kā nelielas ieplakas. Priekšpils un galvenās pils plakums senāk apstrādāts kā tīrums, vēlāk ganības. Baltavas pils pēc sava novietojuma un zemes nocietinājumu izveidojuma atgādina vietējo tautu pilskalnu.

³³ Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas arhīva materiāli; Pēc 1981.gada 20.maija K.Galviņa apsekojuma piezīmēm.

2. Liepkalnes baznīcas senkapi, valsts aizsardzības numurs 1804.

Liepkalnes Ķesteru kapukalnā pavisam ir 10 uzkalniņu. Katrā uzkalniņā guldīts viens, retumis divi mirušie. Mirušā apbedīšanai izrakta 50-70cm dziļa kapa bedre, kurā guldīts mirušais. Pēc kapa bedres aizbēršanas pāri apbedījumam uzbērts smilšu uzkalniņš. Uzkalniņiem puslodveida forma, tie parasti ap 0,5m augsti, to diametrs 4-7m. Uzkalniņa uzbēršanai zeme ņemta no tuvākās apkārtnes, tādēļ ap uzkalniņu dažreiz novērots it kā grāvītis. Tāpat kā līdzēnajos kapukalnos, arī uzkalniņu kapulauka kapa bedres pildījumā novērotas sīkas oglītes.³⁴

3. Jākaļu senkapi, valsts aizsardzības numurs 1805.

Senkapi atrodas Koknese-Ērgļi ceļa labajā pusē ap 2 km no mājām „Ozoli”, ap 200m uz ZR no Jakāņiem. Senkapu kalniņš orientēts A-R virzienā, kails, ap 40m garš un ap 20m plats, ap 4m augsts. Kalniņa R galā rakta, 10x15m liela bedre, kuras malās uzietas cilvēku kaulu drumsas. Jau agrākos laikos tūrumā uzarti cilvēku kauli. Padomju laikā šeit tika iegūta grants, līdz cilvēku kaulu uziešanai, kad grants ņemšanu pārtrauca. Vēl esot bijušas uz sētas mietiem saspraustas cilvēku galvas. Kapi it kā esot no Zviedru laikiem³⁵. Teritorija ietilpst Lauksaimniecībā izmantojamās zemēs.

4. Skudru pilskalns, valsts aizsardzības numurs 1806.

Pilskalns atrodas Ogres upes kreisajā krastā, upes asajā līkumā 700m uz R no Vecpriekšēnu mājām un 900m uz ZR no bijušajām Skudru mājām³⁶. Pret Ogres upi kalns ļoti stāvs, pret citām pusēm tas daudz lēzenāks. Kalnam RZ pusē 3 pakāpes vai terases, uz kurām redzami laukakmeņi. Citādi Skudru pilskalnam pilskalna pazīmju nav. Pieminekļi ieaudzis lielos lapu un skuju kokos, zem kuriem biezs pamežs un vējgāzes. Divas augšējās terases samērā izteiktas, plašas, trešā terase daudz mazāka. Uz visām terasēm redzami akmeņi, bet uz otrās pat akmeņu krāvums, kuram nez vai ir dabīgs raksturs. Iespējams, ka tā sauktais Skudru pilskalns ir Priekšēnu pilskalnam atbilstošā senā kulta vieta.³⁷

Kartē parādīta visa kultūras pieminekļa teritorija – gan pilskalns, gan ieleja.

5. Priekšēnu pilskalns (Pumpiņkalns), valsts aizsardzības numurs 1807.

Vecpriekšēnu pilskalns atrodas Ogres upes kreisajā krastā, ļoti gleznā vietā pie Priekšēnu un Vecpriekšēnu mājām. To zina norādīt visās trijās Priekšēnu mājās un dēvē par Pumpiņkalnu (ne Pūpolkalnu, kā tas rakstīts LKPS). Pilskalns no visām pusēm stāvs un norobežots, tā augstums ap 10m. Kalna tuvumā Ogrē ietek strauts, kas vijas cauri plašākai palieņu ielejai. Pilskalns atrodas ielejas vidū un tāpēc apkārtnē labi izceļas. Pilskalns ap 40m garš, ap 20m plats, salīdzinoši neliels. Plakums izlīdzināts, vaļņi un terases nav nojaušami. Pilskalna plakumā vērojams melns kultūrslānis. Tāds pat slānis ir arī pilskalna pakājē ap 20m platā joslā pret Vecpriekšēnu mājām. Kalns apaudzis lielām priedēm, eglēm un bērziem. Nogāzēs ierakti vairāki Lielā tēvijas kara laika ierakumi – tehnikas paslēptuves. Pilskalna plakumā un pakājē atrastas trauku lausku drumsas, pakājē – graudberzi un pie Vecpriekšēnu mājām – akmens cirvja un cilvēku kauli.³⁸

6. Vecpriekšēnu senkapi, valsts aizsardzības numurs 1808.

Senkapi atrodas nepilnus 100 m uz ZR aiz Vecpriekšēnu mājām tūrumā, tālāk atmatas stūris starp gravu ar tērcīti un ieleju uz Ogrī (tur atrodas Priekšēnu pilskalns (Pumpiņkalns)). Senajos arumos, tagad atmatās, atrastas vairākas cilvēku kaulu drumsas un senlietas. Zemes mēlē ieraktas vairākas kara laika tranšejas un senās kartupeļu bedres. Tie ir samērā veci senkapi. Pāris simtu metru attālumā atrodas pilskalns.³⁹

7. Krievu salas senkapi (Krievu sala), valsts aizsardzības numurs 1809.

³⁴ Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas arhīva materiāli.

³⁵ Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas materiāli; pēc 21.05.1981 apsekojuma piezīmēm.

³⁶ Vietu norādīja J.Blauss Vecpriekšēnos

³⁷ Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas materiāli; Pēc J.Urtāna 20.05.1981 apsekojuma piezīmēm.

³⁸ Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas materiāli; Pēc J.Urtāna 20.05.1981 apsekojuma piezīmēm.

³⁹ Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas materiāli; Pēc J.Urtāna 20.05.1981 apsekojuma piezīmēm.

Krievu sala atrodas Piķa purva malā, grūti norādīt apkārtnes orientierus. No meža malas, kur ir pļavas, uz D mežā ved taka, Krievu sala sākas aiz slapja vēra, kuru taka šķērso. Mala smilšaina, apaugusi biezu egļu mežu, ap 150m gara un 100m plata, daudzpauguraina, nelīdzena, attālums no meža malas līdz salai ap 300m. Uz salas atrodas 5 gandrīz pilnīgi pārrakti un tādejādi iznīcināti uzkalniņi. Iespējams, ka Krievu salā atrodas arī kāds mazāk izteikts uzkalniņš, kuru daudzo rakumu bedru dēļ nevar pamanīt. Salu R virzienā šķērso meža stīga, tieši uz kuras atrodas 2 uzkalniņi. Četri no aprakstāmajiem uzkalniņiem atrodas kompaktā grupā salas D galā, viens – centrālajā daļā. Pirms 2.pasaules kara salā daudzi raka un meklēja mantu. Uzkalniņi apaļi, to diametrs ap 20 m, augstums tagad ap 1 m. Uzkalniņiem tuvākā ir Kaukuru māju grupa ap 1km no Krievu salas.⁴⁰

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Valsts aizsardzībā esošo kultūras pieminekļu teritorijas kopā ar 500 metru aizsargjoslu attēlotas uz kartes.
- To iekļaušanu tūrisma aprītē ir apgrūtināta – lielākoties tie grūti pieejami. Plānotajā (atļautajā) izmantošanā tie pārsvarā iekļauti mežsaimnieciskajās teritorijās, papildus ievērojot valsts aizsardzībā esošajiem kultūras pieminekļiem un to aizsargjoslās noteiktos aprobežojumus.
- Plānojuma ietvaros precizēts Baltavas viduslaiku pils novietojums, precizējot to ar zemes vienības „Skudras” īpašnieku un iekļauts priekšlikums nākotnē šeit ierīkot atpūtas vietu. Līdz ar to daļai zemes vienības pieminekļa apkārtnē noteikts darījumu objektu apbūves zonējums.
- Kultūras pieminekļi ir objekti, kas iekļauti šobrīd spēkā esošajā Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā (apstiprināts Kultūras ministrijā ar 1998.gada 29.oktobra rīkojumu Nr.128), aizsargājami un izmantojami saskaņā ar likumu Par kultūras pieminekļu aizsardzību un Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumiem Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirmpirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”. Minēto noteikumu 43.punkts nosaka, ka „Kultūras pieminekļa teritorijā nedrīkst izvietot eksplozīvas, ugunsnedrošas, ķīmiski aktīvas un atmosfēru piesārņojošas vielas, kas var apdraudēt kultūras pieminekli, kā arī iekārtas, kas izraisa vibrāciju, un vidi degradējošas materiālu krautuves un izgāztuves. Kultūras pieminekļa teritorijā un tā aizsardzības zonā nodrošināma ugunsdrošība, optimāla hidroģeoloģiskā situācija, gaisa un ūdenskrātuvju tīrība. Nav pieļaujama tāda saimnieciskā darbība (tai skaitā gruntsūdens līmeņa maiņa), kas var apdraudēt kultūras pieminekli.”
- Individuālā aizsardzības zona pirmkārt būtu izstrādājama Liepkalnes baznīcas senkapiem, jo tie atrodas Liepkalnes ciemā un tos šķērso autoceļš. Individuālajā aizsardzības zonā būtu iekļaujama Liepkalnes baznīca (skat. 3.12.3.nodaļu).
- Vadoties pēc Nacionālās programmas *Kultūra* (2000-2010) apakšprogrammas Kultūras mantojums, arheoloģijas pieminekļiem būtu nepieciešams veikt papildus pētījumus, pieaicinot arheologu. Jāatzīmē, ka Sausnējas pagastā esošie kultūras pieminekļi ir apsekoti, dati par pieminekļu esošo stāvokli ir aktuāli (apsekojumi veikti 2000.-2001.gados).

6.3. Kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti

Bez valsts aizsardzībā esošajiem kultūras pieminekļiem, Sausnējas pagastā atzīmējami divi kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti: Liepkalnes baznīca un rakstnieka Valda muzejs „Līdumi”. Novietojumu skat. 6.pielikumā.

⁴⁰ Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas materiāli; Pēc K.Galviņa 20.05.1981 apsekojuma piezīmēm.

Muzejs „Līdumi”

1865.gada 28.septembrī Sausnējas muižas dārznieku ģimenē dzimis rakstnieks un pedagogs Valdis (Voldemārs Zālītis), kura nozīmīgākais literārais darbs – „Staburaga bērni”. Līdumi pagasta iedzīvotāju vidū tiek dēvēti par Balto māju. Šeit apskatāma ekspozīcija par Sausnējas pagasta vēsturi, šodienu un ievērojamākiem cilvēkiem.

20.attēls.

Rakstnieka Valda muzejs „Līdumi”

Liepkalnes baznīca

Liepkalnes baznīca atrodas blakus valsts aizsardzībā esošajam kultūras piemineklim „Liepkalnes baznīcas senkapi”. 1680.gadā Liepkalnē uzcēla koka baznīcu un nodibināja mācītājmuižu.

Šajā vietā tagad ir „Pauguru” dzīvojamā māja, kur vēl saglabājušies mācītājmuižas mūra ēku paliekas. 1734.gadā Liepkalnē izveidoja pastāvīgu draudzi. 1767.gadā uzcēla jaunu koka baznīcu. Tagadējā mūra baznīca tika uzcelta 1867.-68.gados. Uz rietumiem no baznīcas atrodas Liepkalnes luterāņu kapi. To A daļā no 18.gadsimta ir saglabājusies iršu vācu kolonistu kapsēta. Kapos ir daudz savdabīgu piemiņas akmeņu un dažādi čuguna krusti, kapu nožogojumi.⁴¹

19.gadsimta ēkas

- 1) Skolas internāta ēka, celta 1882./83. g., šķelto laukakmeņu būve. Atjaunots tikai jumts.
- 2) Pagasta magazīna, celta 1870.g., tagad-skolas noliktava, šķelto akmeņu būve. 2.pasaules kara laikā jumts un iekšpuse izdeguši atjaunota 1957.gadā.
- 3) Gobas kroga sienas pie Liepkalnes veikala ceļa labajā pusē.
- 4) Ozolmuižas saimniecības ēku paliekas Sidrabiņos.

Piemiņas vieta: "Vecpriekšēni- dzejnieka Pētera Blaua (1856.-1930) dzimtās mājas. Atklāta piemiņas plāksne.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Nosakot valsts aizsardzībā esošā kultūras pieminekļa Liepkalnes baznīcas senkapi individuālo aizsardzības zonu, tajā būtu nepieciešams iekļaut Liepkalnes baznīcas un luterāņu kapu teritoriju.
- Grafiskajā daļā ir attēloti kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti: 1.Muzejs „Līdumi”; 2.Liepkalnes baznīca.

7. Sausnējas pagasta sociāli ekonomiskā situācija

7.1. Iedzīvotāji, demogrāfiskā situācija

2006.gada sākumā Sausnējas pagastā dzīvoja 713 iedzīvotāji⁴².

Sausnējas pagastā ir 50,6% sievietes un 49,4% vīrieši. Salīdzinājumā ar Latvijas vidējiem rādītājiem, vīriešu īpatsvars Sausnējas pagastā ir augstāks (Latvijā attiecīgi: 54,3% un 45,7%).

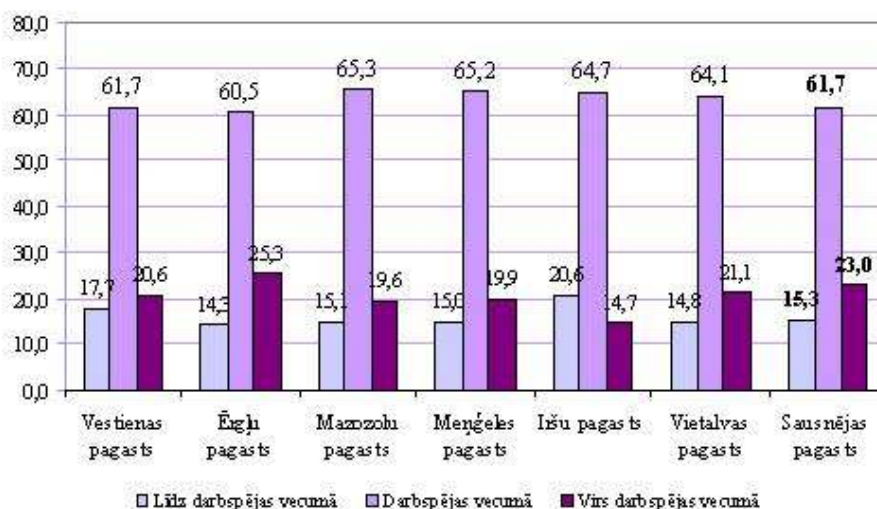
Sausnējas pagastā iedzīvotāji līdz darbspējas vecumam veido 15,3%, darbspējas vecumā – 61,7% un virs darbspējas vecuma – 23% (skat. 21.attēlu). Gados vecāki cilvēku īpatsvars ir augstāks kā Latvijā vidēji (21,3%). Salīdzinot ar apkārtējām teritorijām, līdzīgi augsts virs darbspējas iedzīvotāju skaits ir Ērgļu pagastā.

⁴¹ Pēc rakstnieka Valda muzeja „Līdumi” materiāliem

⁴² Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra datiem uz 01.01.2006.

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

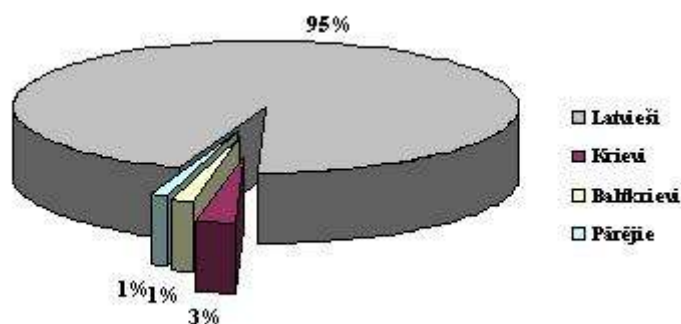
21.attēls. Iedzīvotāju vecumstruktūra, 01.01.2006, %⁴³

Jāatzīmē, ka Sausnējas pagastā ir viens no zemākajiem darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvaram salīdzinājumā ar apkārtējām pašvaldībām, kas nosaka augstāku demogrāfisko slodzi⁴⁴ - 620. Augstāka demogrāfiskā slodze no apkārtējām pašvaldībām vēl ir tikai Ērgļu pagastā (654) un līdzīga Vestienas pagastā (621). Salīdzinājumam – Latvijā demogrāfiskā slodze ir 556.

Sausnējas pagastā ir mazs citu tautību īpatsvars; latviešu ir 738 jeb 94,9%. Šāds tautību sadalījums raksturīgs arī apkārtējās pašvaldībās. Līdz ar to neliels ir arī nepilsoņu īpatsvars – 18 jeb 2,5%.

22.attēls. Iedzīvotāju nacionālais sastāvs, %, 01.01.2006

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

- Pastāvīgo iedzīvotāju skaits paliks praktiski nemainīgs, ko var prognozēt pamatojoties uz pašreizējo sociāli ekonomisko aktivitāšu līmeni, ierasto dzīves veidu un atrašanās nomaļus no lielajām transporta maģistrālēm, ko pastiprina apstākļi, ka pagasta teritorijā ir tikai grants ceļi.
- Pateicoties tūrisma aktivitātēm reģionā, Ogres upei, aizsargājamo ainavu apvidus „Vestiena” tuvumam, pagastā nedaudz pieaugs apmeklētāju plūsma. Jauna apbūve un tūrisma pakalpojumu attīstība vairāk varētu skart pagasta Ziemeļu daļu (Ogres upes un valsts ceļu apkārtnē)
- Lai arī daļa iedzīvotāju varētu aizplūst no pagasta ienākumu meklējumos, nostiprinās tendence iegādāties īpašumus laukos, kas tiek sakopti un uzturēti. Pēdējā gadījumā pašvaldība iegūst stabili nodokļu maksātāju loku, bet lielākā daļa no tiem nekļūs par pastāvīgiem iedzīvotājiem.

⁴³ Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra datiem uz 01.01.2006.

⁴⁴ Darbības vecuma iedzīvotāju attiecība uz 1000 iedzīvotāju ārpus darbības vecumā, PMPL IR, 01.01.2006

7.2. Nodarbinātība

Lielākais īpatsvars darba vietu Sausnējas pagastā ir publiskajā sektorā – pagasta padomē (kopš Ērgļu novada izveides – Sausnējas pagasta pārvaldē), rajona bērnu namā, Sausnējas skolā, pašvaldības aģentūrā „Sociālais serviss”. Privātajā sektorā darba vietas nodrošina zemnieku saimniecības, mežizstrādes uzņēmumi un tikai daži uzņēmumi pakalpojumu sfērā (3 veikali, 1 pasta nodaļa).

Dēļ attāluma un ceļu kvalitātes no Sausnējas pagasta nav izteikta plūsma uz darbu ārpus pagasta. Atsevišķi cilvēki strādā Ērgļos, Pļaviņās.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Attīstoties lauku tūrismam, jaunas darba vietas varētu parādīties pakalpojumu sfērā. Tomēr pamatā nodarbinātība būs lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs.

7.3. Zemju izmantošana

Saskaņā ar Valsts Zemes dienesta bilanci⁴⁵, Sausnējas pagasta teritorija ir 11699,0 ha, no kuriem 4229,6 ha vai 36% sastāda lauksaimniecībā izmantojama zeme.

11.tabula. Pagasta zemju sadalījums pēc zemes lietošanas veidiem

Zemes lietošanas veids	Platība, ha	Platība, %
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme	4229,0	36,2
Meži	5880,4	50,3
Zeme zem ēkām un pagalmiem	61,6	0,5
Zeme zem ceļiem	131,8	1,1
Pārējās zemes	1395,2	11,9

7.4. Uzņēmējdarbības raksturojums un attīstības tendences

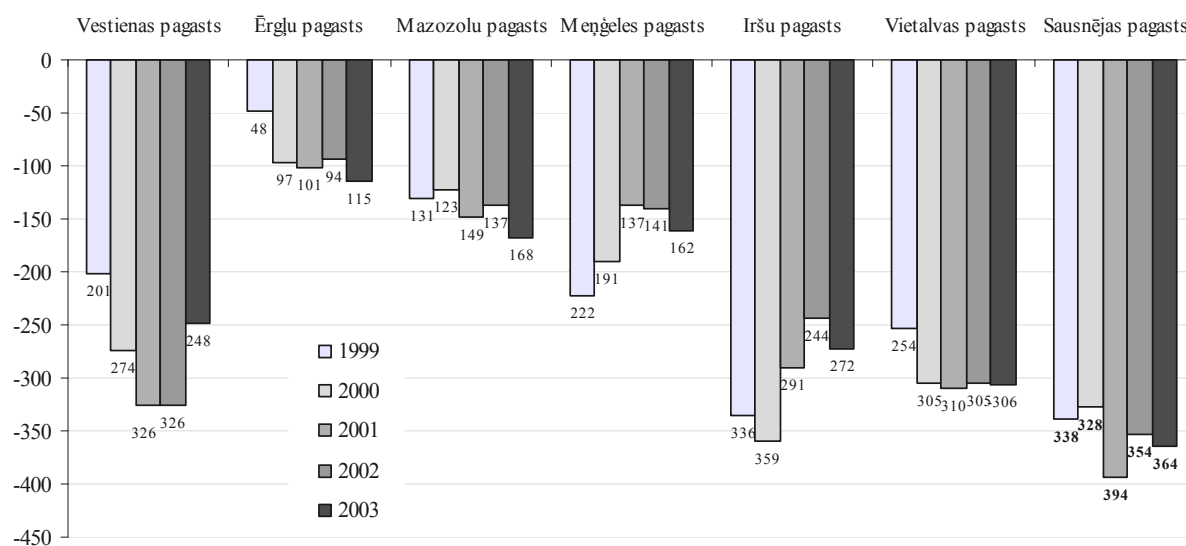
Pašvaldību salīdzinošajā rangā Sausnējas pagasts ieņem ne visai augsto 364.vietu starp 459 Latvijas pagastiem. Vieta noteikta, pamatojoties uz teritorijas attīstības indeksu, kas aprēķināts, balstoties uz 6 rādītājiem – bezdarba līmeni, iedzīvotāju ienākuma nodokli uz 1 iedzīvotāju, demogrāfisko slodzi, iedzīvotāju blīvumu uz 1 km², zemes vidējo kadastrālo vērtību, pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņām). Teritorijas attīstības indeksu aprēķināja, lai izvērtētu, vai teritorija iekļaujama īpaši atbalstāmo teritoriju sarakstā. Sausnējas pagastam ir piešķirts īpaši atbalstāmās teritorijas statuss. Statuss piešķirts līdz 2006.gada beigām, kas nozīmē, ka uzņēmumi var izmantot atvieglotus kredītnosacījumus un citu atbalstu no Reģionālā fonda līdzekļiem.⁴⁶ Salīdzinot ar apkārtējiem pagastiem, tas ir viens no zemākajiem rādītājiem (skat. 20.attēlu).

⁴⁵ Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma un lietojuma mērķu grupām (pēc galvenā nekustamā īpašuma lietošanas mērķa un pa zemes lietošanas veidiem uz 01.01.2005.)

⁴⁶ VSIA Reģionu attīstība. Reģionu attīstība Latvijā, Rīga 2003

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

23.attēls. Pagastu rangs

7.4.1. Ražošanas uzņēmumi un teritorijas

Pašvaldības teritorijā rūpnieciskā ražošana ir pārstāvēta nelielos apjomos. Darbojas kokapstrādes uzņēmums SIA „Marta V” „Jaunzemos”, Sausnējas pagasta lauksaimniecības tehnikas, mašīnu u.c. darba rīku kopīgas lietošanas un apkopes kooperatīvā sabiedrība "Sidrabiņi" (lopkopība augkopība, lauksaimniecības tehnikas pakalpojumi) un kokapstrādes cehs Liepkalnē.

Teritorijas plānojuma risinājumu kopsavilkums

Ražošanas teritorijas Sausnējas pagasta plānojumā noteiktas atbilstoši esošajai situācijai. To paplašināšana noteikta, ņemot vērā iepriekš izmantotās teritorijas ražošanai un infrastruktūras pieejamību.

7.4.2. Lauksaimnieciskā darbība

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes Sausnējas pagastā aizņem 4154,7 ha, tai skaitā 2386,1 ha aramzeme, 15 ha augļu dārzi, 413,6 ha pļavas un 1340 ha ganības. Lauksaimniecības zemju auglība ir zema – 31 balle.⁴⁷ Tikai nedaudz vairāk kā trešā daļa lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir meliorētas (1454 ha vai 34,4%). Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir akmeņainas, lauksaimniecisko darbību ietekmē izteiktais reljefs.

Sausnējas pagastā nav nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemju⁴⁸.

Pagastā izveidotas 474 saimniecības, lielākoties – piemājas saimniecības. Veiksmīgi darbojas vairākas zemnieku saimniecības : Rasas, Ūdņēni, Cielavas.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Lai izvairītos no jaunu blīvu apdzīvoto vietu rašanos un aizsargātu Vidzemes raksturīgo ainavu, plānojums ierobežo jaunu zemes vienību veidošanos lauksaimniecības zemēs, nosakot jaunveidojamās zemes vienības minimālo platību – 1 ha. Papildus lauksaimniecību regulējošo normatīvo aktu un Lauku atbalsta dienesta izvirzītajām prasībām citas pašvaldības prasības netiek noteiktas.

⁴⁷ Informācija no Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas par teritoriālo vienību vidējo svērto lauksaimniecībā izmantojamās zemes kvalitatīvo novērtējumu (2006.gada 27.marts)

⁴⁸ Pēc Ministru kabineta 19.12.2003 noteikumu Nr. 684 „Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemēm” un Madonas rajona plānojuma.

7.4.3. Tūrisms

Pašreiz Sausnējas pagastā lauku tūrisms ir maz attīstīts. Nav saimniecību, kas nodarbojas ar viesu uzņemšanu un izmitināšanu, nav pakalpojumu saistītu ar Ogres upi, dabas parku, nav tūrisma maršrutu. Kā vienīgais apskates objekts minams rakstnieka Valda muzejs Sausnējas ciemā. Kultūras (arheoloģijas) pieminekļi nav atpazīstami, tiem grūti piekļūt.

Tūrisma nākotnes attīstības potenciāls saistīts ar Ogres upi, kas pašlaik iecienīta kā laivošanas maršruts (skat. 3.3.2.nodaļu), un ainaviski pievilcīgām vietām (autoceļu projekta „Vidzemes josla” ainaviskās izpētes teritorija).

Plānojuma laikā ir vairāki priekšlikumi tūrisma attīstībai no zemes īpašniekiem. Ar priekšlikumiem var iepazīties teritorijas plānojuma VI.daļas „Pārskats” 3.nodaļā.

12.tabula. Nekustamie īpašumi, kuros iecerēts attīstīt tūrisma

Priekšlikuma numurs Pārskatā un uz plānotās (atļautās) izmantošanas kartes	Zemes vienības nosaukums	Kadastra Nr.	Atzīme par atrašanos ĪADT
5	Gibuļi	7092020001	DP „Ogres ieleja”
7	Emmas dzirnavas	70920010001	DP „Ogres ieleja”
12	Aivari	70920010007	DP „Ogres ieleja”
13	Grubnova	70920050118	Neatrodas
13	Muiža	70920080121	Neatrodas
14	Meža Grubnova	70920060040, 70920050135	Neatrodas
23	Saurieši	70920030108	Neatrodas
24	Jaunvecslokas	70920040019	Neatrodas
25	Vidusslokas	70920040146	Neatrodas
34	Skudras	70920030070	Neatrodas
34	Skudras A	70920020026	DP „Ogres ieleja”
35	Laimītes	70920010021	DP „Ogres ieleja”

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

- Tūrisma attīstība iekļauta darījumu objektu apbūves teritorijās un lauksaimniecības zemēs viensētu apbūvē, kur viesu māja, pirts, tūrisma objekti ir iekļauti atļautajos izmantošanas veidos.
- Saistībā ar tūrisma jautājumiem Vidzemes reģiona plānojums, kurā Sausnējas pagasts uzsvērts kā tūrisma attīstības un kultūrainavas teritorija. Īpaši perspektīva ir pagasta ziemeļa daļa, kur tūrisma aktivitātes varētu attīstīties saistībā ar Ogres upi, dabas parku „Ogres ieleja” un Vidzemes velomaršrutu. Atpūtas kompleksa izveidei rezervētas darījuma teritorijas pie Vecogres HES. Pakalpojumu attīstība plānota zemes vienībā „Laimītes”. Pārējos īpašumos nav izcelts atsevišķs zonējums, bet būvniecība atļauta.
- Īpaša loma tūrisma piedāvājumā ir muzejam „Līdumi”, kā arī pagasta kultūrvēsturiskajam mantojumam – valsts aizsardzībā esošajiem kultūras pieminekļiem senkapiem, kā arī kultūrvēsturiski nozīmīgajiem objektiem – Liepkalnes baznīcai.

7.5. Sociālās infrastruktūras objekti un teritorijas

Sausnējas pagastā atrodas viena vispārējās izglītības iestāde: Jāņa Zālīša Sausnējas pamatskola. Līdz 2005./2006.gada mācību gada beigām darbojās Liepkalnes pamatskola, kas slēgta nepietiekama skolēnu skaita dēļ. 005./2006.mācību gadā Liepkalnes skolā mācījās 52 skolēni.

Sausnējas pamatskola nodrošina arī pirmskolas izglītību 5-6 gadīgajiem bērniem. 2005./2006.mācību gadā Sausnējas pamatskolā mācījās 59 skolēni. Pie abām skolām atrodas sporta laukumi, skolu infrastruktūra ir viena no vislabāk uzturētajām pagastā.

Pēc Liepkalnes pamatskolas slēgšanas tajā izvietota pašvaldības aģentūra „Sociālais serviss”, kas līdz šim atradās Sausnējas pagasta „Jaunoziņos”. Skolas telpas piemēro aprūpes vajadzībām.

Aprūpes iestādē, Madonas rajona bērnu namā „Zīļuks” mācās un dzīvo 30 bērni no Madonas rajona. Šeit atrodas bērni bāreņi vai tie, kas palikuši bez vecāku aizgādības. Bērnu namā praktiski nav brīvu vietu.

Primāro veselības aprūpi nodrošina ģimenes ārsts Ērgļos. Sausnējas ciemā strādā feldšerpunkts (Straumes, Sausnējas ciems). Neatliekamā medicīniskā palīdzība tiek sniegta no Ērgļu slimnīcas. Ērgļu slimnīca ir lokālā slimnīca, kur Sausnējas pagasta iedzīvotājiem tiek sniegta sekundārā medicīniskā aprūpe. Plašāka veselības aprūpes specializācija pieejama Madonas slimnīcā.

Sausnējas pagastā ir viena pasta nodaļa – Sidrabiņos „Sausnējas pasta nodaļa”.

Kultūras dzīves organizāciju pagastā veic kultūras darba organizators. Tam izmanto pagasta padomes ēkā esošo zāli, pamatskolu zāles, Liepkalnes tautas namu. Tautas namā darbojas dramatiskais, līnijdeju kolektīvs, bērnu deju kolektīvi. Sausnējas pagastā ir divas bibliotēkas – Sausnējas ciemā un Sidrabiņu ciemā.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Pagasta sociālās infrastruktūras nodrošinājums ir apmierinošs. Ņemot vērā teritorijas izklaidēto telpisko struktūru, sociālās infrastruktūras objekti nav koncentrēti vienuviet (skat. [6.pielikumu](#)). Tas prasa papildus ieguldījumu sabiedriskajā transportā.

Esošo sociālo iestāžu ēkas un teritorijas, izņemot pasta nodaļu, plānotas kā sabiedrisko objektu apbūves teritorijas.

Jaunu sabiedrisko objektu būvniecība plānojumā netiek paredzēta. Sociālu objektu būvniecība atļauta gan sabiedrisko objektu apbūves, gan darījumu un sabiedrisko objektu apbūves, gan dzīvojamās apbūves teritorijās, kā arī meža un lauksaimniecības teritorijās, pēc zemju transformēšanas.

8. Pagasta telpiskā organizācija un būvvides raksturojums

8.1. Sausnējas pagasta telpiskā struktūra

8.1.1. Pašvaldības administratīvās teritorijas telpiskā organizācija un apdzīvojuma struktūra

Sausnējas pagasta telpisko organizāciju raksturo trīs savrupi izvietojušies ciemi – Sidrabiņi, Sausnēja, Liepkalne. Ciemi ir nelieli. Pārējā pagasta teritorijā nav plašu vienlaidus mežu un lauksaimniecības zemju, tie izvietojušies mozaīkveida. Valsts autoceļu loma, atšķirībā no citām teritorijām, ir maza. Sidrabiņu ciems, pagasta administratīvais centrs atrodas 3 km attālumā no valsts autoceļa Ērgļi – Koknese.

8.2. Apdzīvotās vietas

Visi ciemi ir nelieli, drīzāk kvalificējami kā māju grupas. Nozīmīgāka infrastruktūra ir Sidrabiņu ciemā, pagasta bijušajā administratīvajā centrā (tagad administratīvā centra filiālē). Bijuši Liepkalnes pamatskola, tagad PA „Sociālais serviss” atrodas starp Liepkalni un Sidrabiņiem.

Apdzīvojuma savrupais raksturs veidojies vēsturiski, - Sausnējas pagasts veidojies no diviem pagastiem Liepkalnes un Sausnējas 1975.gadā.

8.2.1. Sausnēja

Sausnējas ciems atrodas pagasta austrumu daļā, ceļu Pļaviņas – Ērgļi P78 un Vietalva-Sausnēja-Irši (V917) krustojumā. Ērgļi atrodas 13 km, Pļaviņas – 21 km attālumā.

Sausnējā dzīvo ap 110 iedzīvotāju. Ciemā atrodas rakstnieka Valda muzejs „Līdumi”, Sausnējas bibliotēka, 3 veikali (SIA „DIJ”, „Mežsētas” un „Kārums”), četras divstāvu daudzdzīvokļu mājas (ar 8 dzīvokļiem katrā) un ap desmit privātmājas. Ciema teritorijā arī vairākas kādreizējās fermu ēkas, kas pašlaik neizmantotas.

8.2.2. Liepkalne

Liepkalnes ciems atrodas pagasta rietumu daļā, tuvāk Meņģeles pagastam (11 km). Ciemā dzīvo ap 50 iedzīvotāju. Ciemā ir 6 līvānu tipa mājas, viena daudzdzīvokļu māja ar 8 dzīvokļiem, 6 privātmājas. Veikala ēka nav izmantota. Vēsturiski nozīmīga ir Liepkalnes baznīca, tai piegulošie luterāņu kapi no 18.gs., kuram blakus atrodas kultūras piemineklis, līdz ar to viss Liepkalnes ciems iekļaujas kultūras pieminekļa aizsargjoslā. Ciemā ir izbūvēts ūdensvads un kanalizācijas vads, darbojas mehāniskās NAI SE-11.

8.2.3. Sidrabiņi

Sidrabiņi ir bijušais pagasta administratīvais centrs, tajā dzīvo 140 iedzīvotāji (tagad Ērgļu novada filiāle). Sidrabiņos atrodas pagasta padome, bērnudārzs, Madonas rajona bērnu nams „Zīļuks”, divas daudzdzīvokļu mājas ar 24 dzīvokļiem un piecas viengimeņu privātmājas. Ciemā ir centralizēta ūdensapgāde un notekūdeņu savākšanas sistēma ar attīrīšanas iekārtām BIO-200. Nepilnīgi izmantotas ražošanas ēkas, kas nav iekļautas plānotajā ciema teritorijā.

Pie citām blīvāk apdzīvotām vietām jāpieskaita Namkalni (veidojušies vēsturiski pie Kokneses ceļa), kur atrodas viena daudzdzīvokļu māja ar 4 dzīvokļiem, triju viensētu grupa, ir autobusu pietura.

Starp Sidrabiņiem un Liepkalni pie autoceļu V885 Vestiena-Indrāni-Liepkalne-Ogreslīči un P79 Koknese-Ērgļi krustojuma atrodas bij.Liepkalnes pamatskola, tagad PA „Sociālais serviss”. Pie bij.skolas ir sporta laukums un labiekārtota apkārtnē. Kompakti piekļaujas Ošiņu un Pakalnu mājas, šeit ir autobusu pietura.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

- Teritorijas plānojumā Sausnējas pagastā noteiktas trīs apdzīvotās vietas – Sidrabiņu, Sausnējas un Liepkalnes ciemi. Ciemi ir nelieli, tomēr veidojušies vēsturiski, veido kompaktu māju grupu, ar savu infrastruktūru.
- Ciemiem noteiktas robežas, tās būtiski nepaplašinot.
- Jaunu blīvi apdzīvotu vietu veidošanās pagasta teritorijā nav paredzama. Plānojums saglabā Vidzemes lauku raksturīgo viensētu apdzīvojumu.

8.3. Apbūves raksturojums

Daudzdzīvokļu mājas

Pagastā ir astoņas daudzdzīvokļu mājas, kurās kopā ir 91 dzīvoklis. Sidrabiņu ciemā ir divas trīsstāvu mājas ar 24-dzīvokļiem katrā un viena divstāvu māja ar 3 dzīvokļiem. Sausnējā ir 4 divstāvu daudzdzīvokļu mājas (ar 8 dzīvokļiem katrā). Liepkalnē ir viena 8 dzīvokļu māja. Visas mājas pieslēgtas ūdensvadam un kanalizācijai. Centralizēta apkure nepastāv, Sidrabiņos izbūvētas lokālās katlu mājas. Mājas būvētas 20. gs. 60-tajos un 70-tajos gados, ir neapmierinošā tehniskā stāvoklī.

Viensētas

Viensētu apbūvei piemīt Vidzemei raksturīgais ēku izvietojums pagalmos. Viensētas veidojušās vēsturiski, lielākā daļa no pagājušā gadsimta pirmās puses. Aptuveni 60% viensētu ir apdzīvotas,⁴⁹ vairākas pamestas un neapdzīvotas ēkas. Viensētu skaits – 189.

⁴⁹ 1997.gada Sausnējas pagasta ģenerālplāns

9. Transporta infrastruktūras raksturojums

Sausnējas pagasta teritorijā transporta infrastruktūru veido autoceļi. Valsts un pašvaldību ceļu izvietojuma shēma pievienota 4.pielikumā.

9.1. Valsts autoceļi

13.tabula. Valsts autoceļi

Nr. p. k.	Autoceļa Nr., nosaukums	Posma adrese km	Posma garums (km)	Ceļa kategorija	Ceļa klātnes platums (m)	Ceļa nodalījuma joslas platums (m)	Aizsargjoslas platums uz katru pusi no ceļa ass (m) ⁵⁰
Valsts I šķiras autoceļi							
1.	P78 Pļaviņas - Ērgļi	16,31-26,32	10,01	IV	10,0	22,0	60,0
2.	P79 Koknese-Ērgļi	26,28-31,86	5,58	IV	10,0	22,0	60,0
Valsts II šķiras autoceļi							
1.	V844 Līči-Liepkalne	0,00-8,6	8,6	V	8,0	19,0	30,0
2.	V886 Sausnēja - Sidrabiņi	0,0-1,8	1,8	V	8,0	19,0	30,0
3.	V885 Vestiena-Indrāni-Liepkalne-Ogreslīči	10,7-26,7	16,0	V	8,0	19,0	30,0
4.	V887 Irši - Liepkalne	1,9-2,6	0,7	V	8,0	19,0	30,0
5.	V917 Vietalva-Sausnēja-Irši	5,7-14,4	8,7	V	8,0	19,0	30,0

Valsts ceļu kopgarums Sausnējas pagastā ir 51,39 km. Sausnējas pagastam raksturīgi, ka neviens no šķērsojošajiem valsts autoceļiem nav ar asfalta segumu. Asfaltēti ir tikai Sausnējas un Sidrabiņu ciemu centri. Braucot no Sidrabiņu ciema, sākotais ceļš līdz asfaltētam ceļam ir pa valsts autoceļu P78 „Pļaviņas – Ērgļi”. Šo virzienu izmanto nokļūšanai uz Rīgu, arī Pļaviņām, Jēkabpili. Madonas virzienā asfaltēts segums sākas tikai pie Vestienas ciema. Madona ir svarīga nokļūšanai rajona administratīvajā centrā, kurā izvietotas vairākas valsts iestādes. Tomēr ikdienā svarīgāks ir Ērgļu virziens. Viennozīmīgi ceļa P78 Pļaviņas – Ērgļi asfaltēšana ir prioritāra.

Arī Madonas rajona plānojumā norādīta seguma kvalitātes uzlabošanas nepieciešamība: „P 78 Pļaviņas – Ērgļi 16.3 - 28.59 km, šis autoceļa 12.29 km garais posms sākas no Aizkraukles – Madonas rajona robežas un beidzas pie jau izbūvētā melnā seguma netālu no Āķēnu ezera pie Ērgļiem. Paredzēta grants seguma nomaiņa ar vienkāršu melno segumu, sakārtojot ūdens atvades sistēmu, nobrauktuves, autobusu pieturas, lai ar pēc iespējas mazākiem izdevumiem uzlabotu Ērgļu, Sausnējas, Odzianas iedzīvotāju labāku izbraukšanu uz Pļaviņām, tā arī nodrošinot ātrākus sakarus ar Rīgu.”

Ceļu kvalitāte uz 2.šķiras ceļiem ir zema, vietām ceļi ir praktiski neizbraucami, kā tas ir V917 Vietalva-Sausnēja-Irši posmā no pašvaldības a9 pieslēguma. Vienlaikus tas norāda, ka šajos ceļa posmos satiksmes praktiski nav. To kvalitāti bojā smagais meža transports. Madonas rajona ceļu

⁵⁰ Aizsargjoslu platums parādīts, saskaņā ar AS „Latvijas valsts ceļi” 2004.gada 26.oktobra nosacījumiem Nr.86.

attīstības programma 2003-2015.gadam paredz B 885 Vestiena – Indrāni - Liepkalne – Ogreslīči (16 km) asfaltēšanu.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

- Jaunu valsts ceļu būvniecība Sausnējas pagasta teritorijā VAS „Latvijas valsts ceļi” neplāno.
- Atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām, mainīti AS „Latvijas valsts ceļi” nosacījumi attiecībā uz aizsargjoslām gar ceļiem, gar 1.šķiras valsts autoceļiem nosakot 60 m aizsargjoslu no ceļa ass.
- Plānotās (atļautās) izmantošanas kartē atzīmēti valsts un pašvaldības ceļi ar to apzīmējumiem un aizsargjoslām. Māju un uzņēmumu ceļi kartē redzami, atbilstoši topogrāfiskajai informācijai.
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi nosaka prasības pieslēgumu izveidei, dzīvojamās apbūves un pakalpojumu objektu būvniecībai un citai izmantošanai aizsargjoslās. Prasības jaunu ceļu izbūvei un esošo uzturēšanai noteiktas 2.3.4.punktā „Satiksmes infrastruktūra”.
- Piekļūšanas prasības līdz katrai zemes vienībai noteiktas apbūves noteikumu 1.4.punktā.

9.2. Pašvaldības ceļi

Pagasta ceļu garums - 97,1 km. Skat [2.pielikumu](#).

Pašvaldības ceļu un ielu fiziskais nolietojums ir augsts. Pašvaldības finansu iespēju robežās pašvaldības ceļi tiek laboti un uzturēti.

24.attēls. Pašvaldības ceļi

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

- Prioritāri sakārtojami pašvaldības ceļi Kaivēni – Brantēni-Paņķēni-Ziediņi un Pīlāti- Kārdecas- Jaunze-mi, kuriem ir novada nozīme
- Teritorijas plānojumā atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām, noteikta ekspluatācijas aizsargjosla no ceļa ass, bet tā samazināta līdz 20 metriem no ceļa ass. Aizsargjosla ir spēkā gan ciemos, gan lauku teritorijā, pēc iespējas to nosakot kā apbūves līniju jaunai dzīvojamai apbūvei.

- Ciemos kā galvenās ielas noteiktas valsts ceļi, kas šķērso ciemu teritorijas. Pārējās ielas noteiktas kā vietējās nozīmes ielas.
- Veicot ielu rekonstrukciju, primāri jāievērtē ūdensapgādes un kanalizācijas vadu ievietošana, kā arī gāzes, sakaru tīklu ievietošana un veloceliņu izbūve.

Pašvaldības un valsts ceļi kopā veido blīvu ceļu tīklu. Tomēr ceļu kvalitāte ir zema. Teritorijas plānojumā risināti piekļūšanas jautājumi, ņemot vērā arī VAS „Latvijas valsts meži” infrastruktūru. Sausnējas pagastā ir tikai viens VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecības ceļš. Šim ceļam, tāpat kā privātam ceļam minimālā ceļa zemes nodalījuma josla, saskaņā ar Civillikumu, ir 5 metri.

Papildus plānojumā veikta zemes īpašumu piekļūšanas analīze, izvērtējot ieteicamos servitūtu ceļus. Piedāvātie servitūtu ceļi iekļauti plānotās (atļautās) izmantošanas kartē. Tos ņem vērā,

nosakot piekļūšanu zemesgabaliem. Jaunveidojamiem zemesgabaliem servitūtu noteikšanai paredzētas prasības Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 1.6.punkta 2.apakšpunktā.

9.3. Sabiedriskais transports

Sausnējas pagasta teritoriju pa abiem valsts pirmās šķiras ceļiem Koknese – Ērgļi un Ērgļi – Pļaviņas šķērso starpreģiona autobusu pārvadājumu maršruti. Dienā vidēji kursē 3 reisi. Pašvaldības organizēts sabiedriskais transports nepastāv.

9.4. Veloceliņi

Saskaņā ar Vidzemes reģiona plānojumu, noteikts velomaršruts Ērgļi – Madona. Tas šķērso Sausnējas pagasta teritoriju, izmantojot valsts autoceļus. Īpaši pasākumi veloceliņu izbūvei ārpus reģiona kopējās programmas netiek paredzēti.

10. Inženierapgādes un tehniskās infrastruktūras raksturojums

10.1. Ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēma

Dzeramo ūdeni ciemu ūdensapgādes sistēmai iegūst no artēziskajiem urbumiem (skat. 3.4.nodaļu). kopējais ūdens lietotāju skaits Sausnējas pagastā – 308.

Sidrabiņu ciemā ūdens lietotāju skaits – 138. Ūdenstornis ir slēgts, darbojas ūdenssūkņu stacija. Pašlaik nav izbūvēti ūdens rezervuāri, atdzelžošanas iekārtas, nostādinātāji, dezinfekcijas iekārtas. Ūdens neatbilst normām dēļ organoleptikas (smaržas un garšas), ir duļķains un paaugstināts dzelzs saturs. Ūdens resursu lietošanas atļauja Nr. MAT-16-7 izsniegta 2004.gada 21.oktobrī (derīga līdz 2009.gada 21.oktobrim).

Sūdzības par ūdens kvalitāti ir bijušas arī citos urbumos ņemtajam ūdenim. Saskaņā ar VA „Sabiedrības veselības aģentūra” 2005.gada 19.maija atzinumu, Liepkalnes pamatskolā no krāna ņemtā ūdens parauga duļķainība bija 9,7 mg/l un dzelzs 2,4 mg/l, Liepkalnes centra dzīvojamām mājām - duļķainība bija 6,8 mg/l un dzelzs 1,3 mg/l, Sausnējas centrā veikalā „Sildegas” - duļķainība bija 4,1 mg/l un dzelzs 1,47 mg/l. Paaugstināts dzelzs saturs var radīt veselības problēmas, ja netiek veikta papildus apstrāde. Paaugstināta dzelzs jonu koncentrācija veicina ūdensvada cauruļu koroziju un rada labvēlīgus apstākļus specifisko baktēriju augšanai, kā arī piešķir ūdenim metāla piegaršu, izmaina ūdens krāsu, rada duļķainību.

Liepkalnes ciemā ūdens lietotāju skaits ir 50, Sausnējas ciemā – 120 (ieskaitot skolēnus Sausnējas pamatskolā). Pie Liepkalnes skolas ūdeni lietoja 60 skolēni un skolotāji (ar 2006.gada 1.septembri skola slēgta, šeit ierīkots PA „Sociālais serviss”). Centralizētas ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmas renovācija nākotnē netiek plānota dēļ nelielā iedzīvotāju skaita ciemos (attiecīgi 50 un 100 iedzīvotāji).

Sidrabiņu ciemā darbojas notekūdeņu attīrīšanas ietaises „BIO EA”, vienīgās bioloģiskās attīrīšanas iekārtas Sausnējas pagastā, kas izbūvētas un nodotas ekspluatācijā 2006.gadā. To jauda 50 m³/dnn. Tās apkalpo bērnudārzu, bērnunamu, 2 daudzdzīvokļu mājas (katru ar 24 dzīvokļiem), 7 privātmājas, pagasta pārvaldes ēku, bijušo PS „Liepkalne” administratīvo ēku, katlu māju un bijušo piena savāktuves ēku.

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

Iepriekš darbojās 1975.gadā būvētās NAI BIO-100. Tām 2005.gada 22.februārī izsniegta atļauja B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai Nr. MAT-16-7092-132, kas derīga līdz 2010.gada 22.februārim. Atļauja izsniegta līdz 90 m³ jeb 32 850 m³ gadā notekūdeņu attīrīšanai. Pašlaik tiek kārtota jauna atļauja. Pašlaik tiek kārtota jauna atļauja, informācija par to tiks pievienota pirms teritorijas plānojuma apstiprināšanas ar saistošajiem noteikumiem.

Sidrabiņu ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izplūdes vieta ir meliorācijas grāvī (Izplūdes vietas identif. Nr.N600112) ar tālāku izplūdi Pērses upē.

No iepriekšējām NAI gadā veidojas 3 t notekūdeņu nosēdumu. **Dūņu izvietošanas vieta** – Sidrabiņu sadzīves sauso atkritumu izgāztuvē. Pēc izgāztuves slēgšanas 2008.gadā dūņu izvietošana jārisina.

Liepkalnes ciema kanalizācijas sistēmu veido divas mehāniskās attīrīšanas iekārtas. SE-11 izplūdes vieta ir purvā (Izplūdes vietas identif. Nr.N600231). Kopējais notekūdeņu daudzums ir 4,68 m³ diennaktī vai 1708,2 m³ gadā.

14.tabula. Piesārņojošās vielas, kuras atļauts novadīt notekūdeņos no Liepkalnes NAI SE-11

Piesārņojošā viela, parametrs	LKvid (limitējošā koncentrācija vidēji gadā (mg/l))	LKmax (limitējošā koncentrācija, kas maksimāli pieļaujama nelabvēlīgos ekspluatācijas apstākļos (mg/l))	PSg (piesārņojuma slodze gadā (t/g))
BSP-5	15	18	0
ĶSP	125	150	0
Suspendētās vielas	35	42	0

Liepkalnes otrā mehānisko attīrīšanas iekārtu SE-9 izplūdes vieta ir purvā. (Izplūdes vietas identif. Nr.N600376). Kopējais notekūdeņu daudzums ir 2 m³ diennaktī vai 730 m³ gadā.

15.tabula. Piesārņojošās vielas, kuras atļauts novadīt notekūdeņos no Liepkalnes NAI SE-9

Piesārņojošā viela, parametrs	LKvid (limitējošā koncentrācija vidēji gadā (mg/l))	LKmax (limitējošā koncentrācija, kas maksimāli pieļaujama nelabvēlīgos ekspluatācijas apstākļos (mg/l))	PSg (piesārņojuma slodze gadā (t/g))
BSP-5	15	18	0
ĶSP	125	150	0
Suspendētās vielas	35	42	0

C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājums Nr. C16-383 izsniegts Sausnējas pagasta padomei uz Liepkalnes mehāniskajām NAI SE-11 2004.gada 30.decembrī.

Sausnējā ir vairākas nosēdakas.

Vairākas ar ūdensapgādi un notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu saistītas problēmas tiks atrisinātas projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Sausnējas pagasta Sidrabiņu ciemā” ietvaros, kas uzsākts 2006.gada 2.novembrī un tiek finansēts no nacionālās programmas „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotajās vietās ar cilvēkekvivalentu līdz 2000” (Eiropas reģionālās attīstības fonda un nacionālais finansējums). Projekta kopējais apjoms – Ls 164 768.⁵¹

Projekta ietvaros (izstrādātājs SIA „Būvenergo A”) plānots remontēt esošo kanalizācijas tīklu, no jauna izbūvēt kanalizācijas vadu 297 metru garumā, pieslēdzot 2 privātmājas, izbūvēt lietus ūdeņu kanalizāciju, izbūvēt ūdensrezervuārus, ūdens attīrīšanas iekārtas, otrās pakāpes sūkņu staciju.

⁵¹ Centrālā finanšu un līgumu aģentūras mājas lapa.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Plānojumā grafiskajā daļā shematiski attēloti:

- Esošais Sidrabiņu ciema ūdensvads un kanalizācijas vads;
 - Sidrabiņu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu teritorija un 100 metru sanitārā aizsargjosla ap tām.
- Apbūves noteikumu 1.18.2.p. nosaka prasības ūdensapgādei un notekūdeņu savākšanai un attīrīšanai.

10.2. Siltumapgāde

Centralizēta siltumapgāde, kas kādreiz pastāvēja Sidrabiņu ciemā, vairs nepastāv. Likvidēta katlu māja. Pagasta padomē, Liepkalnes un Sausnējas skolās, bērnu namā un daudzdzīvokļu mājās apkurei izbūvētas lokālās katlu mājas. Individuālajās mājās ir krāsns apkure.

Teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums

Nepalielinoties iedzīvotāju skaitam, centralizēto siltumapgādes sistēmu nav plānots atjaunot. To var darīt atbilstoši teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktajām prasībām.

10.3. Sakari

10.3.1. Fiksētie telefona sakari

Sausnējas pagasta teritorijā fiksētos telefona sakarus un datu pārraidi nodrošina SIA „Lattelecom”. Pagastā uzstādītas divas automātiskās telefonu centrāles – Sausnējā, kas projektēta 100 abonentiem, un Sidrabiņos, kas projektēta 100 abonentiem, un nodotas ekspluatācijā 1979.gadā. Sidrabiņu ATC apkalpo arī Liepkalni. Daži abonenti Liepkalnē (Viesturi, Apiņi) un Viesturi un Jaunzemi Sausnējā izmanto Ērgļu ATC. Uz doto brīdi iedzīvotājiem vēl pieejami brīvi numuri, līdz ar to pagaidām netiek plānota papildus telefona centrāles uzstādīšana, jeb esošo nomaīņa. Ar laiku plānots abonementus pieslēgt ciparu tīklam, izmantojot bezvadu tehnoloģiju.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Plānojumā attēloti galvenie tīkli, lai atspoguļotu principiālu elektronisko sakaru pieejamību pagasta vietās. Precīzāks tīklu izvietojums nosakāms projektēšanas gaitā, ko veic atbilstoši normatīvo aktu, tostarp SIA „Lattelecom” prasībām. Telekomunikāciju tīkla infrastruktūras attīstību SIA „Lattelecom” plāno atbilstoši pieprasījumam.
- Apbūves noteikumi norāda uz inženierkomunikāciju koridoriem, kuros izvietojami sakaru tīkli, kā arī uz apgrūtinājumiem, kas saistīti ar elektronisko sakaru atrašanos zemes vienībā - ap telekomunikāciju sakariem ir spēkā 2,5 m ekspluatācijas aizsargjosla no kabeļa ass. Aizsargjoslas grafiskajā daļā nav lietderīgi attēlot dēļ 10 000 mēroga noteiktības. (apbūves noteikumu 1.18.5.p.)
- Izstrādājot teritorijas plānojumu, paredzēta iespēja uzstādīt un ekspluatēt elektronisko sakaru būves praktiski visās teritorijās (zonējumos) un izvietot tīklus inženierkomunikāciju koridoros gar ielām un ceļiem.

10.3.2. Mobilie sakari

Iespējas izmantot mobilos bezvadu sakarus Sausnējas teritorijā nodrošina SIA „Latvijas Mobilais Telefons”, SIA „Tele 2” ar blakus pašvaldību teritorijās uzstādītajām bāzes stacijām. Šīs bāzes stacijas nodrošina sakarus un vienmērīgu operatoru zonas pārklājumu Sausnējas pagastā. Sakari

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

teritorijā raksturojami, kā labi. SIA "Latvijas Mobilais telefons" pagaidām teritorijā neplāno izvietot papildus bāzes stacijas⁵².

Mobilo sakaru operatora „Tele 2” SIA (TELE2) nodrošinātie sakaru pakalpojumi pieejami gandrīz visā teritorijā, lai gan vietām vēl to stabilitāte ir nevienmērīga. Kā redzams 22attēlā, 2006. gada laikā sakaru operators plānojis nodrošināt stabilu sakaru pieejamību visā teritorijā. Tuvākajā laikā teritorijā nav paredzēts uzstādīt bāzes stacijas. Uz doto brīdi operatora sakaru kvalitāte raksturojama kā apmierinoša.

Teritorijā vietām ir iespējams uztvert mobilo sakaru operatora TRIATEL tīkla pārklājumu. Daļā teritorijas operatora pakalpojumiem iespējams pieslēgties izmantojot autoinstalāciju. Kā redzams 23attēlā, sakaru sniedzēja nodrošinājums ir nestabils, un līdz ar to sakari teritorijā uz doto brīdi raksturojami kā neapmierinoši.

Operators BITE (SIA „BITE Latvija”) piedāvātie pakalpojumi šobrīd teritorijā nav pieejami.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

Teritorijas plānojumā paredzēta iespēja uzstādīt un ekspluatēt publiskā mobilo elektronisko sakaru tīkla iekārtas un ar to saistītās inženierkomunikācijas praktiski visās teritorijās (zonējumos). Ja iekārtu uzstādīšanai netiek atrasta iespēja tās izvietot pie valsts vai pašvaldības ceļiem, apbūves noteikumu 1.6.Pieklūšanas noteikumi 2.c.ap. paredz ievērtēt servitūtus par labu tehniskās infrastruktūras uzņēmumiem.

10.3.3. Internets

Komunikāciju, digitālo datu pārraidi, sakarus ar interneta starpniecību Sausnējas pagasta teritorijā iespējams lietot, izmantojot SIA "Lattelecom" ISDN, mobilo sakaru operatora LMT piedāvāto GPRS, EDGE un GSM (iezvānpieejas) datu pārraides, Tele2 piedāvāto GPRS, BITE piedāvāto EDGE, un GPRS datu pārraidi. GSM datu pārraidei tiek nodrošināts ātrums līdz 38.4 Kb/s, maksimāli var sasniegt līdz pat 43.2 Kb/s, GPR datu pārraide var sasniegt pat 40 Kb/s, bet EDGE palielinās līdz pat 236 kilobitiem sekundē. Interneta izzvānpieēja ir iespējama no visām pagasta telefona līnijām, vienīgi līnijas kvalitāte un parametri nosaka izzvānpieejas darbības ātrumu un stabilitāti.

Projekta „E-Vidzeme” ietvaros tiek veidots interneta pieslēgums 512 kb Sausnējas pamatskolai, Sausnējas bibliotēkai un Liepkalnes bibliotēkai. Izstrādātājs: Telia.

⁵² SIA „LMT” 2006.gada 9.janvāra vēstule Nr. Z/57 „Par Sausnējas pagasta teritorijas plānojumu”.

Ar rajona projektu kopā izstrādāts publiskā interneta punkta izveide Sidrabiņu ciemā (telpas tiek precizētas).

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums
Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, ap raidītājiem noteikta 5 metri aizsargjosla.

10.4. Elektroapgāde

Sausnējas pagasts atrodas VAS „Latvenergo” filiāles „Ziemeļaustrumu reģions” Madonas elektrisko tīklu rajonā.

Pēc ZAET Madonas ETR uzskaites, elektroenerģijas piegādei pagasta teritorijā kalpo augstsprieguma elektropārvaldes līnijas (EPL) ar nomājspriegumu no 20 -110 kV un 0,4 kV EPL. Elektroenerģijas sadali nodrošina 19 pagasta teritorijā uzstādīti transformatori, kā arī Vestienas un Ērgļu pagasta teritorijās uzstādītie transformatori: 4557, 4537, 4148, 4508, 4501, 4516, 4525, 4502, 4503, 4587, 4453, 4455, 4454, 4567, 4553, 4586, 4452, 4588, 4552. Esošais elektroapgādes tīkls nodrošina esošo elektroenerģijas patērētāju pieprasījumu.

Elektroenerģiju saražo arī Vecogres hidroelektrostacija.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Grafiskajā daļā attēlotas 20kV līnijas, mēroga neprecizitātes dēļ, nav attēlotas 0,4 kV līnijas. Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, ap 20 kV gaisvadu līnijām ciemā noteikta 2,5 metru aizsargjosla no līnijas ass, novada lauku teritorijā – 6,5 m aizsargjosla no līnijas ass. Kabeļiem un transformatoriem – 1 metru no kabeļa līnijas (kabeļu un transformatoru aizsargjoslas grafiski nav attēlotas).
- Jaunu elektrolīniju un transformatoru izbūve plānojumā netiek parādīta, to būvniecību plāno VAS „Latvenergo” saskaņā ar patērētāju pieprasījumu. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos katrā zonējuma atļauta inženierkomunikāciju, t.sk. elektrolīniju, izvietošana, pēc iespējas tās izvietojot inženierkomunikāciju koridoros, un transformatoru izvietošana, pēc iespējas tos izvietojot tuvāk slodžu centriem.

10.5. Gāzes apgāde

Dabas gāze nav pieejama Madonas rajonā, arī Sausnējas pagastu nešķērso dabas gāzes cauruļvadi. Teorētiski iespējama gāzes vada izbūve no maģistrālā gāzes vada Rīga – Daugavpils⁵³. Iespējamo perspektīvo sadales gāzes vadu izvietojumu var plānot AS „Latvijas gāze” Stratēģijas un attīstības daļa.

Sausnējas ciemā pieejama tikai sašķidrīnātā gāze no baloniem, kas tiek atvesta.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Netiek noteikti.

⁵³ AS „Latvijas gāze” 2006.gada 15.februāra vēstule Nr.14-1-1/439 „Par Sausnējas pagasta teritorijas plānojuma nosacījumiem”

10.6. Meliorācijas sistēmas

Grafiskajā daļā attēlots valsts un valsts nozīmes ūdensnotekas, kas Sausnējas pagastā ir Pērse, Aroniņas un Sumuldas upes⁵⁴. Valsts nozīmes ūdensnoteka ir arī Ogres upe, kas posmā, kas tek pa Sausnējas pagasta ziemeļu malu, nav regulēta. Ūdensnotekas atrodas Aiviekstes meliorācijas sistēmu valsts pārvaldes pārziņā.

16.tabula. Valsts un valsts nozīmes ūdensnotekas Sausnējas pagastā (ar garumu >5 km vai baseinu >10 km²)

Nr. p. k.	ŪSIK kods	Nosaukums	Baseina platība, km ²	Kopējais garums, km	Tai sk. Regulētais garums, km	Gads, kurā regulēts
1.	416	Pērse	325	50	4,96	1963
2.	42148	Aroniņa	11	5,4	3	1965
3.	414712	Sumulda	27,8	12	3,82	1964

Sausnējas pagastā atrodas Vecogres HES, bet tas nav attiecināms pie hidrotehniskām būvēm, kuru avārijas gadījumā tiktu apdraudēts >100 ha teritorijas.

Koplietošanas grāvji attēloti plānojuma grafiskajā daļā.

Teritorijas turpmākās izmantošanas risinājumi un to pamatojums

- Valsts nozīmes ūdensnotekām grafiski attēlotas 10 metru ekspluatācijas aizsargjoslas.
- Valsts nozīmes ūdensnotekas pievienotas apbūves noteikumu 1.pielikumā.
- Valsts nozīmes ūdensnotekām un koplietošanas grāvjiem 10 metru ekspluatācijas aizsargjosla noteikta apbūves noteikumu 1.19.1.apakšpunktā
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktas prasības visa veida meliorācijas sistēmu būvniecībai vai objektu rekonstrukcijai, kā arī grāvju tīrīšanai, saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem:
Meliorācijas likums;
Ministru kabineta noteikumi Nr. 258 „Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslu ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs” (10 metri aizsargjosla);
Ministru kabineta 2003.gada 8.jūlija noteikumi Nr.382 „Meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtība”;
Ministru kabineta 2004.gada 8.aprīļa noteikumu Nr. 272 „Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi”.
- Sadzīves notekūdeņus bez AMSVP un vides aizsardzības institūciju saskaņojuma meliorācijas tīklā ievadīt aizliegts (apbūves noteikumu 1.18.2.p. 4.ap.)

⁵⁴ LAD Aiviekstes meliorācijas sistēmu valsts pārvaldes 13.10.2004 Nr. 1/11-173 „Par pagasta teritorijas plānojumu”

Pielikumi

1.pielikums. Ar teritorijas izmantošanu saistītie normatīvie akti

Teritorijas plānošana

Likumi

- **Teritorijas plānošanas likums** (26.06.2002. ar grozījumiem 17.12.2002., 10.04.2003., 17.08.2004., 27.01.2005.)

MK noteikumi

- Nr. 236 **Plānošanas reģiona teritorijas plānošanas noteikumi** (05.04.2005.)
- Nr. 770 **Rajona pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi** (11.10.2005.)
- Nr. 883 **Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi** (19.10.2004)

Aizsargjoslas

Likumi

- **Aizsargjoslu likums** (11.03.1997., groz. 21.02.2002., 19.06.2003., 22.06.2005.)

MK noteikumi

- **Metodika drošības aizsargjoslu noteikšanai gar dzelzceļiem, pa kuriem pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskās vielas un produktus** Nr.599 (18.07.2006.)
- NR.508 (27.06.2006.) **Noteikumi par aizsargjoslām ap valsts aizsardzības objektiem un šo aizsargjoslu platumu**
- Nr.416 (20.10.1998) **Ekspluatācijas aizsargjoslu gar siltumtīkliem noteikšanas metodika** (groz. 25.10.2005.)
- Nr.415 (20.10.1998) **Ekspluatācijas aizsargjoslu gar elektriskajiem tīkliem noteikšanas metodika** (groz.07.06.2005.),
- Nr.63 (04.02.2003) **Meža aizsargjoslu ap pilsētām noteikšanas metodika** (groz.08.02.2005.),
- Nr.94 (25.02.2003) **Aizsargjoslu noteikšanas metodika ūdens akvatorijās augšup un lejpus aizsprostiem** (groz. 13.07.2004.)
- Nr.43 (20.01.2004) **Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika**
- Nr. 465 (19.08.2003) **Ekspluatācijas aizsargjoslu gar telekomunikāciju tīklu līnijām noteikšanas metodika**
- Nr.258 (13.05.2003) **Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslu ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs**
- Nr. 93 (25.02.2003) **Aizsprostu un hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošuma kontrolmērietaišu aizsardzība un aizsargjoslu noteikšanas metodika**
- Nr.412 (10.09.2002) **Noteikumi par navigācijas tehnisko līdzekļu ekspluatācijas aizsargjoslu noteikšanas metodiku**
- Nr.198 (26.05.1998) **Noteikumi par ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatācijas aizsargjoslas noteikšanas metodiku**
- Nr.284 (08.08.1998) **Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika**
- Nr.413 (20.10.1998) **Ekspluatācijas aizsargjoslu ap gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm noteikšanas metodika**
- Nr.414 (20.10.1998) **Drošības aizsargjoslu ap naftas un naftas produktu vadiem, noliktavām un krātuvēm noteikšanas metodika**
- Nr.457 (15.12.1998) **Dzelzeļa aizsargjoslu noteikšanas metodika**
- Nr.502 (29.12.1998) **Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika** (groz.25.09.2001)
- Nr.225 (22.06.1999) **Aizsargjoslu ap dzīvnieku kapsētām noteikšanas metodika** (groz.18.12.2001),
- Nr.61 (13.02.2001.) **Ekspluatācijas aizsargjoslu ap sakaru līnijām noteikšanas metodika**
- Nr.162 (10.04.2001) **Autoceļu aizsargjoslu noteikšanas metodika**
- Nr.392 (15.07.2003) **Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsargājamās zonas) noteikšanas metodika**
- Nr. 86 (17.02.2004.) **Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika**
- Nr.509 (27.06.2006.) **Noteikumi par uzturēšanās ierobežojumiem aizsargjoslās ap valsts aizsardzības objektiem**

- Nr.510 (27.06.2006.) Aizsargjoslas saskaņošanas kārtība elektriskajiem tīkliem, siltumtīkliem, ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem, gāzes vadiem, gāzapgādes iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm, ja aizsargjosla aizņem zemi, kas ir daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnieku kopīpašums
- Rīkojumi
- VARAM rīkojums Nr.5 Par Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas robežu noteikšanu, (18.01.2000.)

Kultūras pieminekļu aizsardzība

Likumi

- Par kultūras pieminekļu aizsardzību (groz., 01.06.1993., 02.12.1993., 09.02.1995., 11.08. 1998., 15.11. 2001., 06.11. 2003., 28.04.2005.)

MK noteikumi

- Nr.474 (26.08.2003) Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirmpirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu
- Nr.473 (26.08.2003) Kārtība, kādā kultūras pieminekļi iekļaujami aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā un izslēdzami no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta

Rīkojumi

- MK 1998. gada 29. oktobra rīkojums Nr.128 "Par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu" (groz. 02.04.2004.)

Ugunsdrošība

Likumi

- Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums (01.01.2003., grozījumi 19.12.2002, 27.12.2002., 29.05.2003, 30.10.2003, 07.04.2004, 20.12.2004., 02.06.2005., 15.06.2006.)
- Ugunsdrošības noteikumi (17.02.2004.)
- Noteikumi par sprādzienbīstamiem, ugunsbīstamiem un īpaši svarīgiem objektiem, kuros izveidojami ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienesti Nr.674 (03.08.2004., 13.06.2006.)

Atkritumu apsaimniekošana

Likumi

Atkritumu apsaimniekošanas likums (01.03.2001., grozījumi 19.02.2004, 22.04.2002., 22.06.2005.)

MK noteikumi

Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi Nr. 474 (13.06.2006.)

Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas, pagarināšanas, pārskatīšanas un anulēšanas kārtība Nr. 413 (23.05.2006.)

Noteikumi par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas radīto vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu Nr.332 (25.04.2006.)

Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakošanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība Nr.319 (23.07.2002, groz. 13.09.2005.)

Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas, pagarināšanas un anulēšanas kārtība Nr.342 (17.05.2005)

Noteikumi pat atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus Nr.985 (30.11.2004.)

Kārtība, kādā nosaka maksu par bīstamo atkritumu apglabāšanu Nr.371 (08.07.2003)

Prasības atkritumu sadedzināšanai un atkritumu sadedzināšanas iekārtu darbībai Nr.323 (17.07.2001. groz. 23.10.2001., 20.08.2002., 04.02.2003.)

Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība Nr.529 (18.12.2001)

Vides aizsardzība

Likumi

- Par vides aizsardzību (06.08.1991., groz. 22.05.1997, 20.06.2000, 20.12.2001, 24.10.2002, 15.05.2003, 07.04.2004., 03.02.2005., 22.06.2006.)
- Par piesārņojumu (15.03.2001, groz. 20.06.2002., 18.12.2003., 27.01.2005., 06.04.2006.)
- Par ietekmes uz vidi novērtējumu (14.10.1998., groz. 30.05.2001., 19.06.2003., 26.02.2004., 15.09.2005.)

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

MK noteikumi

- **Noteikumi par gaisa kvalitāti** Nr.588 (21.10.2003, groz. 25.07.2006.)
- **Noteikumi par vides monitoringu un piesārņojošo vielu reģistru** Nr.162 (08.04.2003)
- **Noteikumi pat notekūdeņu dūņu un to kompostu izmantošanu, monitoringu un kontroli** Nr.362 (11.05.2006)
- **Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti** Nr.118 (12.03.2002. groz. 01.10.2002., 04.10.2005.)
- **Noteikumi par vides kvalitātes normatīviem degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām** Nr.400 (16.05.2006.)
- **Noteikumi par azbesta un azbesta izstrādājumu ražošanas radīto vides piesārņojumu un azbesta atkritumu apsaimniekošanu** Nr.332 (28.04.2006.)
- **Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem** Nr. 804 (28.10.2005.)
- **Vides prasības kokzāģētavām un kokapstrādes iekārtām** Nr.691 (08.03.2004., groz.24.05.2005., 19.07.2005.)
- **Vides prasības mazo katlumāju apsaimniekošanai** Nr.1015 (17.12.2004.)
- **Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs** Nr.628 (27.07.2004., groz. 05.10.2004.)
- **Vides trokšņa novērtēšanas kārtība** Nr.597 (13.07.2004., groz. 30.11.2004., 03.01.2006.)
- **Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai** Nr. 294(09.07.2002, groz. 08.07.2003., 03.02.2004., 22.04.2004., 26.07.2005.)
- **Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī** Nr. 34 (22.01.2002.)
- **Vides prasības mehānisko transportlīdzekļu remontdarbnīcu izveidei un darbībai** Nr. 380 (22.04.2004.)
- **Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem** Nr. 531 (18.12.2001., groz. 16.03.2004., 27.12.2005.)
- **Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums MK noteikumi Nr.91** (17.02.2004., groz. 17.05.2005., 13.09.2005.)
- **Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem** Nr.532 (19.07.2005.)
- **Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība** Nr.483 (20.11.2003., groz. 28.10.2003.)
- **Dzīvnieku kapsētu ierīkošanas un uzturēšanas noteikumi** Nr. 632 (27.07.2004.)
- **Noteikumi par notekūdeņu novadišanu pilsētas kanalizācijas tīklā** Nr. 22 (02.07.2002.)

Ūdeņu apsaimniekošana

Likumi

- **Ūdens apsaimniekošanas likums** (16.10.2002. grozījumi 12.12.2002, 29.04.2004.,03.02.2005.)

MK noteikumi

- **Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība** Nr. 475 (13.06.2006.)
- **Noteikumi par virszemes ūdens objektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību** Nr.858 (19.10.2004)
- **Noteikumi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem un pasākumu programmām** Nr.283 (27.05.2003)
- **Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju** Nr.736 (23.12.2003., groz.13.09.2005.)
- **Noteikumi par upju baseinu apgabalu robežu aprakstiem** Nr.179 (15.04.2003)
- **Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus** Nr.27 (15.01.2002.)
- **Prasības virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu un aizsargājamo teritoriju monitoringam un monitoringa programmu izstrādei** Nr.92 (17.02.2004.)

Dabas aizsardzība

Likumi

- **Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām** (02.03.1993., grozījumi 30.10.1997, 28.02.2002, 12.12.2002, 20.11.2003., 15.09.2005.)
- **Sugu un biotopu aizsardzības likums**(16.03.2000., groz. 15.09.2005.)

MK noteikumi

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

- **Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) Nr.455 (06.06.2006.)**
- **Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību Nr. 234 (28.03.2006)**
- **Noteikumi par aizsargājamām alejām Nr.888 (22.11.2005)**
- **Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi Nr.415 (22.07.2003, groz. 26.10.2004., 08.11.2005.)**
- **Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) izveidošanas kritēriji Latvijā Nr.199 (28.05.2002)**
- **Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskiem un ģeomorfoloģiskiem dabas pieminekļiem Nr.175 (17.04.2001)**
- **Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskiem stādījumiem Nr.131 (20.03.2001)**
- **Līgumu slēgšanas kārtība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības nodrošināšanai Nr.247 (25.07.2000)**
- **Noteikumi par dabas liegumiem Nr.212 (15.06.1999, groz. 26.06.2001, 21.10.2003, 08.04.2004., 10.08.2004., 20.11.2004., 22.11.2005.)**
- **Noteikumi par dabas parkiem Nr.83 (09.03.1999., groz. 28.09.1999., 11.04.2000., 18.03.2003., 08.04.2004., 10.08.2004.)**
- **Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem Nr.69 (23.02.1999., groz. 30.04.2002., 08.04.2004.)**
- **Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu Nr.153 (21.02.2006.)**
- **Kārtība, kādā zemes lietotājiem nosakāmi zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītiem būtiskiem postījumiem Nr.345 (31.07.2001., groz. 06.09.2005.)**
- **Noteikumi par zaudējumu atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu individu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu Nr.117 (13.03.2001.)**
- **Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi Nr. 45 (30.01.2001., groz. 31.05.2005.)**
- **Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu Nr.421 (05.12.2000., groz. 25.01.2005.)**
- **Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu Nr.396 (14.11.2000., groz. 27.07.2004.)**

Zvejniecība

Likumi

- **Zvejniecības likums (12.04.1995., grozījumi 01.10.1997, 29.10.1998, 17.02.2000, 18.10.2001, 19.06.2003, 30.10.2003, 30.09.2004., 26.05.2005.)**
- **Likums par ostām (26.07.1994., groz. 23.05.1996., 24.03.1997., 18.06.1997., 11.11.1999., 11.05.2000., 22.03.2001., 10.05.2001., 24.10.2002., 27.12.2002., 19.06.2002., 23.10.2003., 30.10.2003., 22.06.2005., 03.11.2005.)**

MK noteikumi

- **Makšķerēšanas noteikumi Nr.31 (10.01.2006.)**
- **Noteikumi par zvejas tiesību izmantošanu privātajos ūdeņos Nr. 453 (15.12.1998.)**
- **Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību Nr.433 (12.12.2000., groz. 06.01.2004., 12.10.2004., 06.12.2005.)**
- **Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos Nr.3 (02.01.2001., groz. 23.12.2003., 02.11.2004., 28.12.2004.)**
- **Saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtība Nr.188 (08.05.2001, groz. 06.01.2004.)**
- **Licencētās rūpnieciskās zvejas kārtība Nr.359 (07.08.2001, groz. 06.01.2004.)**

Meži

Likumi

- **Meža likums (24.02.2000. groz.13.03.2003., 27.01.2005., 14.04.2005., 16.02.2006.)**
- **Medību likums (26.08.2003.)**

MK noteikumi

- **Parku ierīkošanas kārtība un apsaimniekošanas pamatprincipi Nr.819 (03.10.2006.)**
- **Kārtība koku ciršanai ārpus meža zemes Nr. 717 (19.09.2006.)**
- **Meža monitoringa veikšanas kārtība Nr.613 (25.07.2006.)**
- **Meža zemes transformācijas noteikumi Nr.806 (28.09.2004.)**
- **Meža atjaunošanas noteikumi Nr. 398 (11.09.2001., groz. 06.11.2001.)**

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019

I. daļa. Paskaidrojuma raksts

- Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs Nr.152 (09.04.2002., groz. 08.02.2005.)
- Meža atjaunošanas noteikumi Nr. 398 (11.09.2001.)
- Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtas situāciju izsludināšanu mežā Nr.217 (29.05.2001, groz. 03.07.2001, 21.09.2004, 15.03.2005., 20.12.2005.)
- Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā Nr.189 (08.05.2001., groz. 26.02.2002., 08.02.2005., 17.05.2005.)
- Meža ieaudzēšanas un plantāciju mežu noteikumi Nr.108(06.03.2001., groz.24.10.2006.)
- Mežaudzes novērtēšanas kārtība Nr. 90 (27.02.2001., groz. 26.06.2001., 11.12.2001.)
- Meža biotopu, kuriem izveidojami mikroliegumi, noteikšanas metodika Nr.7 (09.11.2001.)
- Medību noteikumi(Nr.760 (23.12.2003, groz. 23.03.2004)

Zeme, derīgie izrakteņi

Likumi

- Meliorācijas likums (20.11.2003.)
- Par zemes dzīlēm (02.05.1996., groz. 11.02.1999, 07.09.2000, 16.12.2004)

MK noteikumi

- Derīgo izrakteņu ieguves kārtība Nr.779 (19.09.2006)
- Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas, kā arī ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārīgā kārtība Nr. 449 (21.06.2005.)
- Zemes dzīļu izmantošanas noteikumi Nr.239 (08.07.1997, groz. 08.02.2000., 02.01.2001., 08.04.2003., 14.10.2003.)
- Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām Nr.142 (14.02.2006)
- Par zemes ierīcību un zemes lietošanu (21.06.1991, groz. (10.11.1994)
- Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas Nr. 619 (20.07.2004., groz. 16.08.2005., 07.02.2006.)

Būvniecība

Likumi

- Būvniecības likums (10.08.1995, groz. 27.02.1997., 01.10.1997., 07.03.2002., 27.02.2003., 13.03.2003., 31.03.2004., 10.03.2005.)

MK noteikumi

- Būvniecības publiskās apspriešanas noteikumi Nr.309 (02.09.1997.)
- Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi Nr. 272 (08.04.2004., groz.25.10.2005., 10.01.2006)
- Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 303-03 "Būvuzraudzības noteikumi" Nr.75 (10.02.2004)
- Meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtība Nr.382 (08.07.2003., groz. 25.10.2005., 10.01.2006.)
- Vispārīgie būvnoteikumi Nr.112 (01.04.1997, groz. 02.05.2000, 11.12.2001, 01.04.2003, 30.09.2003, 20.04.2004., 07.06.2005.,06.09.2005.)
- Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 208-00 "Publiskas ēkas un būves" Nr. 411 (28.11.2000.)
- Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-03 "Būvakustika" Nr.468 (29.04.2004.)
- Noteikumi par būvju pieņemšanu ekspluatācijā Nr. 299 (13.04.2004., groz. 05.10.2004.)
- Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 231-03 "Dzīvojamo un publisko ēku apkure un ventilācija" Nr.435 (23.09.2003.)
- Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 241-03 "Iekšējās gāzesvadu sistēmas un gāzes iekārtas" Nr. 229 (29.04.2003., groz. 21.06.2005.)
- Telekomunikāciju tīklu ierīkošanas un būvniecības noteikumi Nr. 496 (04.11.2002.)
- Par Latvijas būvnormatīvu LBN 242-02 "Gāzes sadales un lietotāju ārējie tīkli" Nr.485 (29.10.2002.)
- Noteikumi par maģistrālo cauruļvadu projektēšanu, būvniecību un atbilstības novērtēšanu Nr.235 (18.06.2002., groz. 08.06.2004.)
- Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 002-01 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika" Nr.495 (27.11.2001., groz. 27.27.2004.)
- Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 305-01 "Ģeodēziskie darbi būvniecībā" Nr. 466 (06.11.2001., groz. 18.05.2004.)
- Būvnoteikumi darbiem autoceļā Nr.446 (23.10.2001., groz. 19.10.2004.)

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019

I. daļa. Paskaidrojuma raksts

- **Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 405-01 "Būvju tehniskā apsekošana"** Nr.446 (16.10.2001., groz. 14.09.2004.)
- **Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 006-00 "Būtiskās prasības būvēm"** Nr.142 (27.03.2001.)
- **Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 005-99 "Inženierizpētes noteikumi būvniecībā"** Nr. 168 (02.05.2000., groz. 29.04.2003., 01.06.2004.)
- **Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves"** Nr.38 (01.02.2000., groz. 21.12.2004.)
- **Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-99 "Kanalizācijas ārējie tīkli un būves"** Nr.214 (15.06.1999., groz.18.01.2005.)
- **Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 206-99 "Koka konstrukciju projektēšanas normas"** Nr.140 (13.04.1999.)
- **Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 211-98 "Daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamie nami"** Nr.409 (20.10.1998.)
- **Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 221-98 "Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija"** Nr.256 (21.07.1998.)
- **Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 224-05 "Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves"** Nr.631 (23.08.2005.)
- **Dzelzeļa būvnoteikumi** Nr. 394 (02.12.1997., groz. 20.10.1998., 02.03.1999., 31.08.2004.)
- **Ostu hidrotehnisko būvju speciālie būvnoteikumi** nr.363 (28.10.1997., groz. 11.12.1997.)
- **Noteikumi par Būvnormatīvu LBN 201-96 "Ugunsdrošības normas"** Nr.318 (31.10.1995, groz. 24.02.2004.)
- **Ūdensapgādes, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas būvju būvniecības kārtība** Nr.129 (15.02.2005.)
- **Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās** Nr.1069 (28.12.2004.)

Inženierinfrastruktūra

Likumi

- **Par autoceļiem** (11.03.1992, groz. 27.01.1994, 01.10.1997., 10.10.2002., 30.10.2003, 04.11.2004., 20.10.2005., 10.11.2005., 15.08.2006.)
- **Ceļu satiksmes likums** (01.10.1997., groz. 20.12.1999., 20.06.2000., 17.07.2000., 15.02.2001., 08.07.2003., 26.05.2005, 15.12.2005.)
- **Dzelzeļa likums** (01.11.1998., groz. 04.02.1999., 11.11.1999., 23.11.2000., 06.02.2003., 10.04.2003., 30.10.2003., 04.03.2004., 06.10.2005., 24.11.2005.)
- **Enerģētikas likums** (03.09.1998., groz. 03.08.2000., 10.05.2001., 17.03.2005., 26.05.2005.)

MK noteikumi

- **Noteikumi par valsts autoceļu sarakstiem** Nr. 245 (06.07.1999., groz. 15.07.2003., 03.02.2004., 14.09.2004., 07.06.2005., 01.08.2006.)
- **Kārtība, kādā gar autoceļiem izvietojami servisa objekti** Nr.126 (30.03.1999., groz. 06.11.2001., 30.03.2004., 27.06.2006.)
- **Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli** Nr.871 (19.10.2004.)
- **Noteikumi par autoceļu valsts aizsardzību un kārtību, kādā ieviešami transportlīdzekļu satiksmes aizliegumi un ierobežojumi** nr. 456 (15.12.1998., groz. 13.03.2001., 27.06.2006.)
- **Būvnoteikumi darbiem autoceļu tīklā** Nr.446 (23.10.2001., groz. 19.10.2004.)
- **Noteikumi par stratēģiskās un reģionālās nozīmes dzelzeļa infrastruktūras iedalījumu** Nr.411(20.10.1998, ar groz. 06.08.2002., 12.10.2004.)
- **Telekomunikāciju tīklu infrastruktūras aizsardzības kārtība** Nr.251 (13.05.2003.)
- **Elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas un būvniecības kārtība** Nr.256 (04.04.2006.)
- **Naftas produktu rezerves izveidošanas un uzglabāšanas kārtība** Nr. 541 (27.06.2006.)
- **Gāzes piegādes un lietošanas noteikumi** Nr. 23 (20.01.1998)
- **Energoapgādes būvju būvniecības kārtība** MK not.Nr. 841 (08.11.2005.)
- **Elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas un būvniecības kārtība** Nr.256 (04.04.2006.)

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

2.pielikums. Pašvaldības ceļi

Ziediņi-Paņķēni	3,8 km
Sausnēja-Īvāni	2,0 km
Sausnējas centrs	1,6 km
Sidrabiņu centrs	1,0 km
Sidrabiņi-Bītes	8,4 km
Namkalns-Veseta	4,0 km
Ziediņi-Paņķēni	3,8 km
Sausnēja-Īvāni	2,0 km
Sausnējas centrs	1,6 km
Sidrabiņu centrs	1,0 km
Sidrabiņi-Bītes	8,4 km
Namkalns-Veseta	4,0 km
Upmalas-Emmas dzirnavas	1,5 km
Spirlēni	3,2 km
Dzintari-Bušmaņi	1,9 km
Masuļi-Bušmaņi	1,5 km
Liepkalne-Lanstupe	1,0 km
Liepkalne-Irši	0,6 km
Apšsalas-Sausītes	1,7 km
Niedrēni-Valtiņi	1,3 km
Smiltnieki-Ramļēni	0,9 km
Bērziņi-Smiķi-Cūkkāji	3,2 km
Mežsētas-Noriņas	2,0 km
Veseta-Jankas	1,6 km
Ancēni	1,0 km
Aivari-Kraujas	1,0 km
Paņķēni- Slokas	1,1km
Kalnlejas-Vetiņi	1,2 km
Celmiņi-Lanstupe	1,9 km
Lanstupe-Grantiņi	0,8 km
Lauski	0,2 km
Jaunzemi - Viesturi	2,0 km

3.pielikums Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi

Pielikums Nr.2
pie Sausnējas pagasta padomes
sēdes protokola Nr.10
no 22.09.2005.

SAUSNĒJAS PAGASTA PADOMES SAISTOŠIE NOTEIKUMI NR.4

SADZĪVES ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS NOTEIKUMI.

Izdoti saskaņā ar Latvijas Republikas
Atkritumu apsaimniekošanas likuma 9.pantu
un likumu "Par pašvaldībām" 21.pantu

1.Noteikumos lietotie termini

1.1. **Sadzīves atkritumi** – jebkurš priekšmets vai viela, no kuras tās valdītājs atbrīvojas, ir nolēmis vai spiests atbrīvoties un kura atbilst atkritumu klasifikatorā noteiktajām sadzīves atkritumu kategorijām.

1.2. **Sadzīves atkritumu apsaimniekošana** – atkritumu savākšana (tai skaitā atkritumu vākšana, lai tos pārvadātu), uzglabāšana, pārkraušana, pārvadāšana, reģenerācija un apglabāšana, šo darbību pārraudzība, kā arī atkritumu apglabāšanas vietu ierīkošana un iekārtu uzturēšana un aprūpe pēc to slēgšanas.

1.3. **Sadzīves atkritumu radītājs** — fiziskā vai juridiskā persona, kuras darbība rada atkritumus vai kura veic atkritumu sajaukšanu vai citas darbības, kā rezultātā mainās atkritumu sastāvs un īpašības

1.4. **Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums** – Ministru kabineta noteiktajā kārtībā reģistrēta juridiskā persona, kura saņēmusi Reģionālās vides pārvaldes atļauju atkritumu pārvadāšanai un ar kuru pašvaldība noslēgusi līgumu par atkritumu apsaimniekošanu.

2. Vispārīgie noteikumi

2.1. Šo noteikumu mērķis ir noteikt sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kārtību SAUSNĒJAS PAGASTĀ, lai aizsargātu vidi, cilvēku dzīvību un veselību, kā arī personu īpašumu no sadzīves atkritumu ietekmes, veicināt atkritumu apsaimniekošanu, atkārtotu izmantošanu un pārstrādi, samazinot apglabājamo atkritumu daudzumu.

2.2. Pašvaldība savas funkcijas atkritumu apsaimniekošanas jomā realizē, slēdzot līgumu ar specializētu uzņēmumu, kas reģistrēts Ministru kabineta noteiktajā kārtībā reģionālajā vides pārvaldē.

2.3. Šie noteikumi ir saistoši visām fiziskajām un juridiskajām personām Sausnējas pagasta administratīvajā teritorijā neatkarīgi no īpašuma formas.

2.4. Sūdzības par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu adresējamas Sausnējas pagasta padomei.

3. Sadzīves atkritumu radītāja pienākumi

3.1. Nodrošināt sadzīves atkritumu savākšanu un izvešanu no sava īpašuma.

3.2. Piedalīties pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, ievērojot šos noteikumus un noslēdzot līgumu ar sadzīves atkritumu savākšanas un pārvadāšanas uzņēmumu, kuram ir noslēgts līgums ar pašvaldību vai ar pašvaldību

3.3. Segt sadzīves atkritumu, to skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanas izmaksas, ietverot dalītās vākšanas un šķirošanas izmaksas. Ir aizliegts sajaukt bīstamos atkritumus, kas atbilst dažādām bīstamo atkritumu kategorijām, kā arī sajaukt bīstamos atkritumus ar sadzīves atkritumiem.

3.4. Ja atkritumu savākšanai un pārvadāšanai nepieciešams speciāls aprīkojums, informēt par to atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu.

- 3.5. Atkritumu tvertnēs aizliegts iepildīt kvēlojošus, degošus, ugunsnedrošus un eksplozīvus priekšmetus, šķidrus, infekcijas slimības izraisošus un cilvēku veselībai un dzīvībai bīstamus atkritumus, lieltgabarieta atkritumus, ielu saslaukas (lapas, smiltis, zarus), būvniecības un ēku nojaukšanas atkritumus.
- 3.6. Tvertnēs atkritumus nedrīkst cieši sablīvēt, ieskalot, iesaldēt vai sadedzināt. Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam ir tiesības šādas tvertnes atstāt neiztukšotas. Šādu tvertņu izvešana notiek par papildus samaksu.
- 3.7. Aizliegts atkritumus mest uz ielām, skvēros, parkos, mežā, kā arī citās to savākšanai vai noglabāšanai neatļautās vietās.
- 3.8. Izmantot uzstādītās atkritumu tvertnes un iekārtas tikai tiem paredzēto atkritumu savākšanai.
- 3.9. Šķirot atkritumus to rašanās vietās, ja pašvaldība noteikusi dalīto atkritumu savākšanas sistēmu un savākšanai lietot specializētas savākšanas ierīces.
- 3.10. Lielgabarieta atkritumus, kurus to izmēru dēļ nevar un nedrīkst ievietot atkritumu tvertnēs (mēbeles, matračī, dažāda materiāla iepakojums, liela izmēra elektriskie mājāsaimniecības piederumi u.c.) uzņēmums izved pēc atkritumu radītāja pieprasījuma un papildus samaksas.
- 3.11. Būvniecības un ēku nojaukšanas atkritumi (betons, ķieģeļi, dakstiņi, keramika, ģipša materiāli, koks, stikls, plastmasa, asfalts, darva un darvas produkti, metāli, augsne un izrakta zeme, izolācijas materiāli un jaukti būvmateriāli) jāsavāc un jātransportē šim nolūkam piemērotās tvertnēs, konteineros vai ar specializētu autotransporta līdzekli.
- 3.12. Zemes gabala īpašniekam vai lietotājam, kura teritorijā norisinās būvniecības darbi, aizliegts novietot būvniecības atkritumus ārpus teritorijas, kurā notiek būvdarbi. Viņu pienākums ir tūlīt pēc būvdarbu pabeigšanas izvest atkritumus.
- 3.13. Par būvniecības atkritumu tvertņu un konteineru tīrību ir atbildīgs to lietotājs.
- 3.14. Zemes gabala, ēkas īpašniekam vai lietotājam izveidot un uzturēt kārtībā pievadceļus un atkritumu tvertņu laukumus, kas paredzēti sadzīves atkritumu savākšanai, un nodrošināt ērtu specializētā autotransporta piekļūšanu atkritumu tvertnēm to iztukšošanas dienās visos gada laikos. Tvertņu stāvlaukumi jāsakopj pēc atkritumu izvešanas.
- 3.15. Organiskos kompostējamos dārza un virtuves atkritumus atļauts kompostēt dārzos, ja kompostēšanas process tiek kontrolēts.
- 3.16. Dārza nekompostējamos atkritumus atļauts dedzināt dārza teritorijā, ja pret to neiebilst blakus esošā zemes gabala īpašnieks vai lietotājs, ievērojot ugunsdrošības prasības.
- 3.17. Tirdzniecības uzņēmums slēdz līgumu ar pašvaldību vai atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu par sadzīves atkritumu izvešanu.
- 3.18. Pie tirdzniecības uzņēmuma (veikala, kioska, paviljona, novietnes) ieejas vai fasādes jābūt novietotai mazgabarieta atkritumu tvertnei, kuras veidu un izmērus nosaka līgumā par atkritumu apsaimniekošanu.

4. Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmuma pienākumi

- 4.1. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam pirms savas darbības uzsākšanas jānoslēdz sadarbības līgums ar pašvaldību. Uzņēmumam jābūt apgādātam ar specializētiem atkritumu transporta līdzekļiem, iekārtām un ierīcēm, kas nodrošina pilsētas vides un gaisa tīrību un nepārsniedz pieļaujamo trokšņu līmeni.
- 4.2. Uzņēmumam jānodrošina sadzīves atkritumu tvertņu uzstādīšana pašvaldības norādītajās vietās, to labošana, maiņa un regulāra atkritumu izvešana no atkritumu tvertņu laukumiem. Tvertnes pieder atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.

5. Sadzīves atkritumu savākšana un transportēšana

- 5.1. Sadzīves atkritumu savākšanas sistēmas un veidus pagastā nosaka Sausnējas pagasta padome.
- 5.2. Sadzīves atkritumi pagastā tiek vākti atkritumu konteineros, kuri tiek novietoti speciāli iekārtotos atkritumu savākšanas laukumos (vietās).
- 5.3. Savāktos atkritumus uzņēmums vai pagasts izved ar šim nolūkam paredzētu specializētu transporta līdzekli uz atkritumu pārstrādes vai noglabāšanas vietām.
- 5.4. Sausnējas pagastā pakāpeniski tiks ieviesta sašķirotu sadzīves atkritumu savākšana.

6. Tiesības rīkoties ar sadzīves atkritumiem

- 6.1. Tiesības rīkoties ar sadzīves atkritumiem pēc to savākšanas no Sausnējas pagasta administratīvās teritorijas pieder atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam vai pagastam.
- 6.2. Sausnējas pašvaldības pienākumos neietilpst meklēt atkritumos pazudušus priekšmetus, kā arī atļaut to darīt nepiederošām personām.

7. Maksa par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu

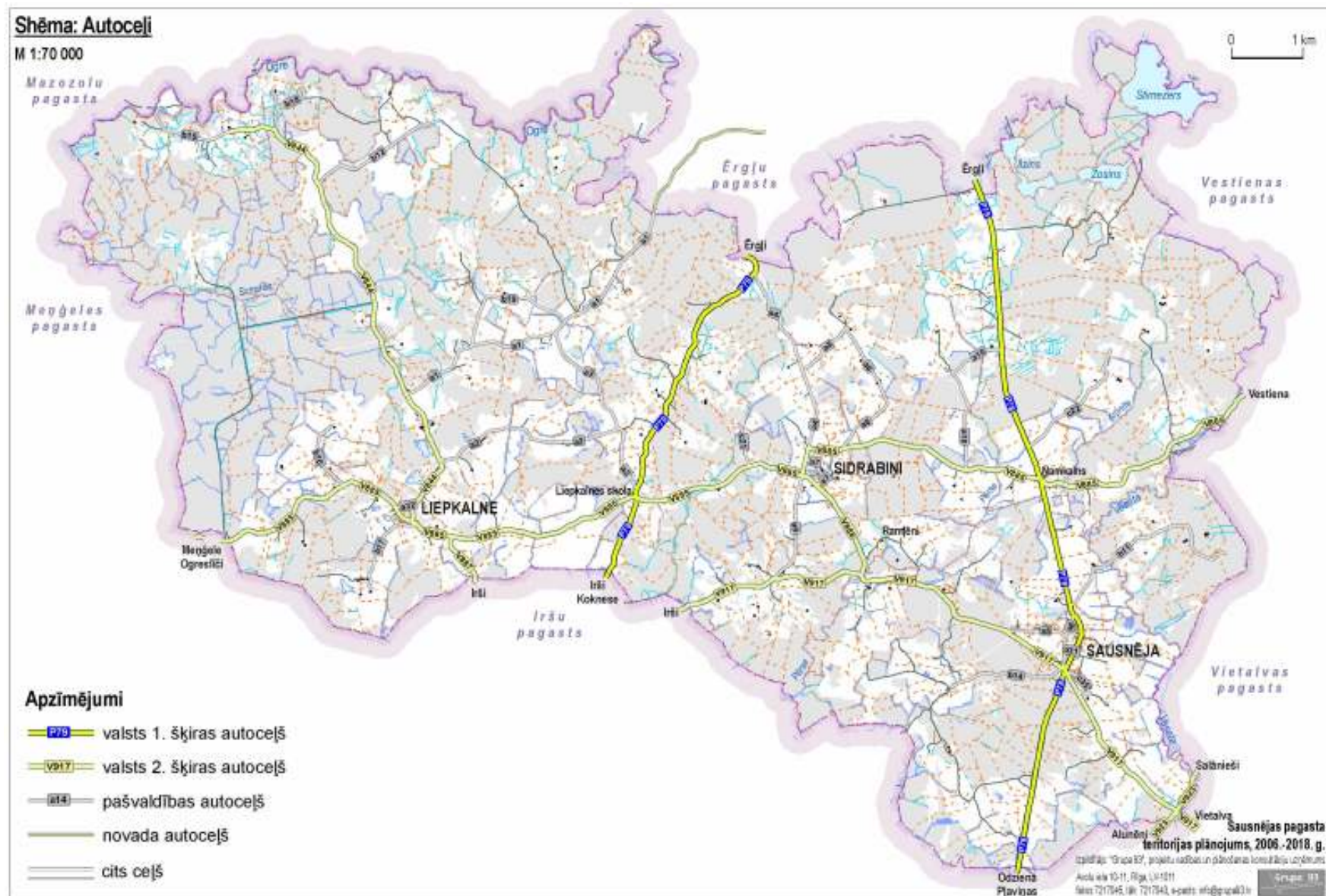
- 7.1. Maksa par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, izņemot pārstrādi, tiek reglamentēta likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktajā kārtībā vai pašvaldībai ar padomes lēmumu.
- 7.2. Maksai par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu jāsedz sadzīves atkritumu savākšanas, pārvadāšanas, pārstrādes un apglabāšanas izmaksas.
- 7.3. Ikvienas personas pienākums ir samaksāt par atkritumu izvešanu. Tas jāizdara fiksētos iemaksu datumos ar pārskaitījumu vai padomes kasē.

Sausnējas pagasta padomes priekšsēdētāja

L.Kārklīņa.

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

4.pielikums. Ceļu shēma

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

5.pielikums. Dabas objekti un teritorijas un kultūras pieminekļi

Shēma: Dabas un kultūras objekti, teritorijas un to aizsargjoslas

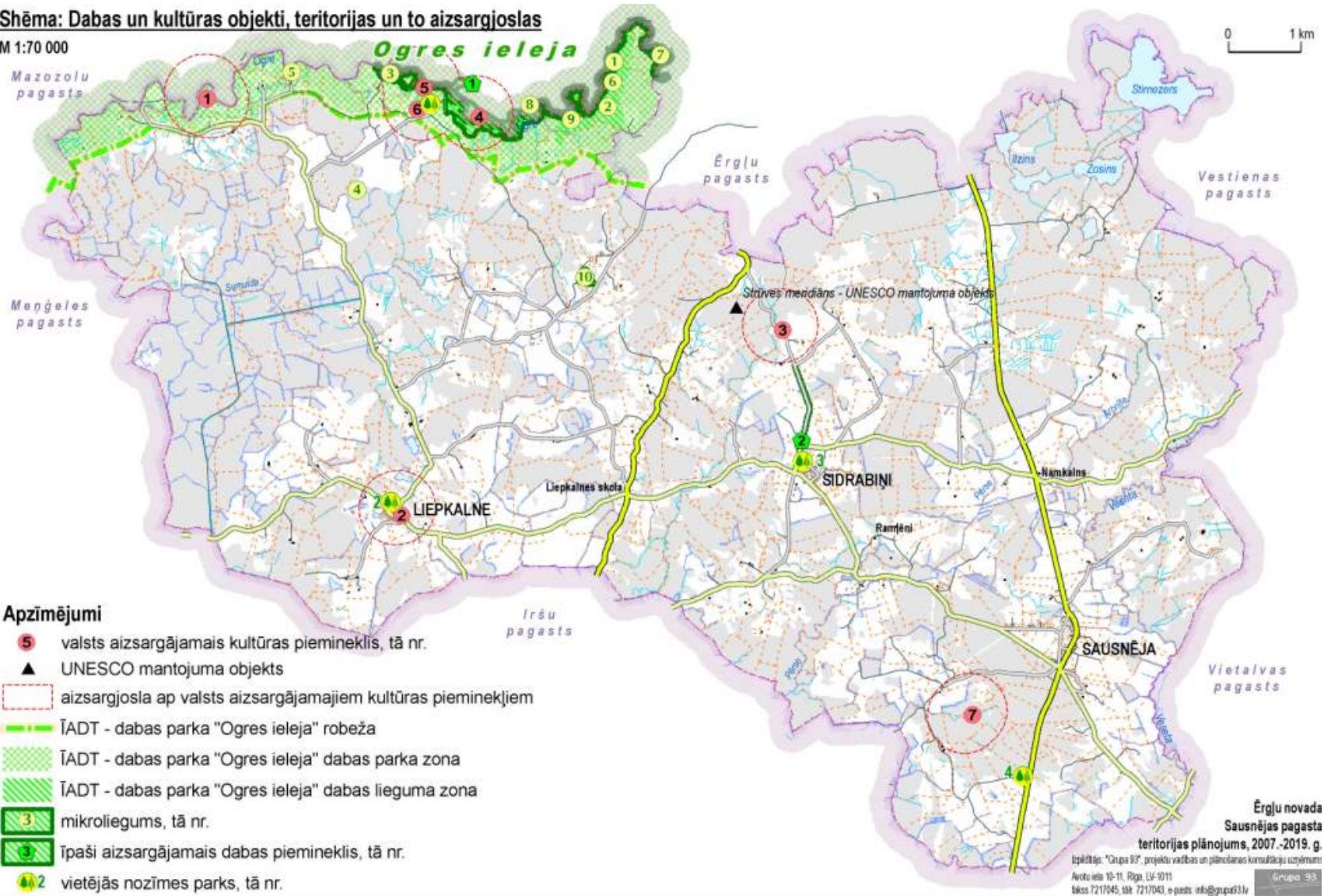
M 1:70 000

Mazozolu pagasts

Meņģeles pagasts

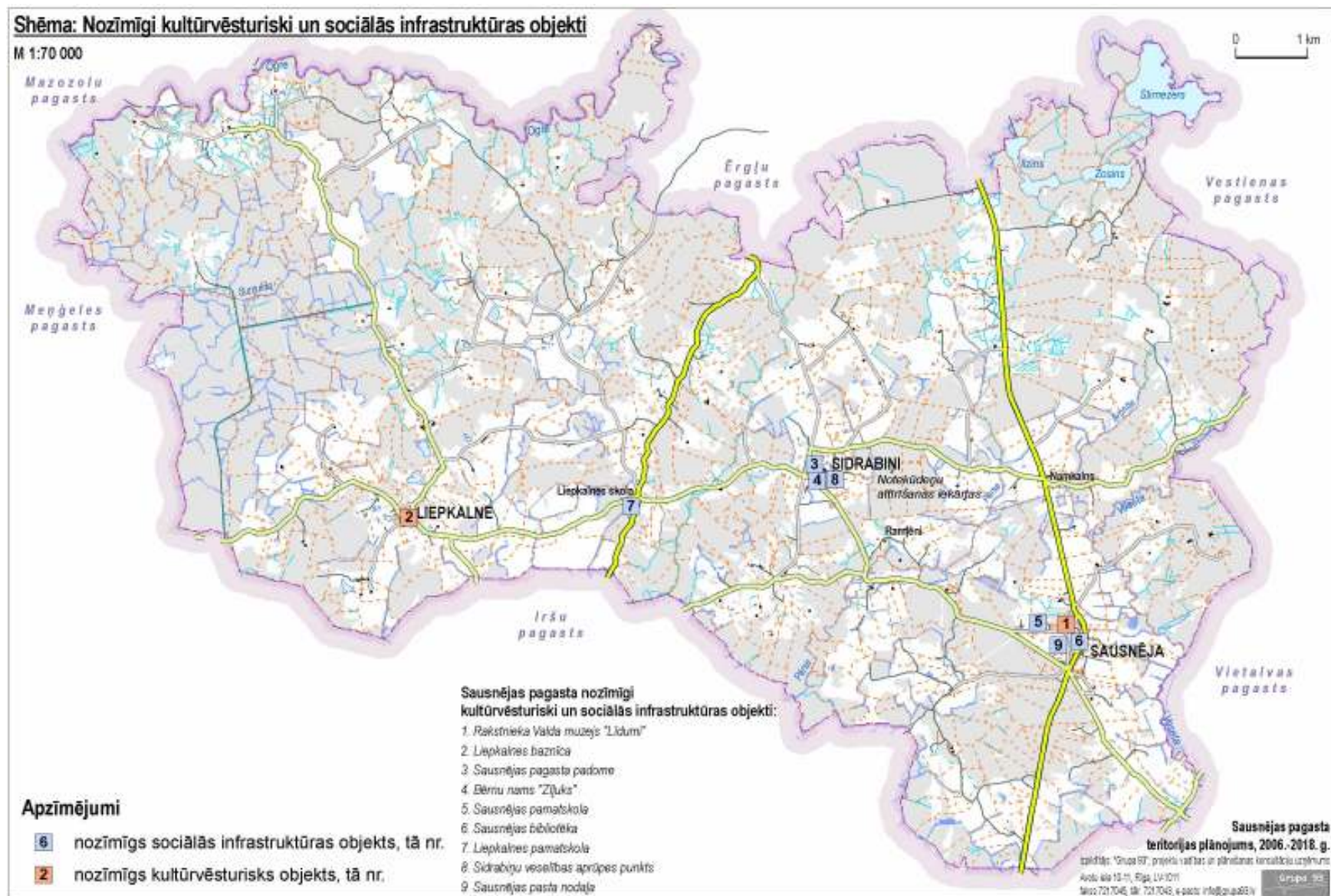
Apzīmējumi

- 5 valsts aizsargājamais kultūras piemineklis, tā nr.
- ▲ UNESCO mantojuma objekts
- aizsargjosla ap valsts aizsargājamajiem kultūras pieminekļiem
- ĪADT - dabas parka "Ogres ieleja" robeža
- ĪADT - dabas parka "Ogres ieleja" dabas parka zona
- ĪADT - dabas parka "Ogres ieleja" dabas lieguma zona
- 3 mikroliegums, tā nr.
- 3 īpaši aizsargājamais dabas piemineklis, tā nr.
- 4/2 vietējās nozīmes parks, tā nr.

Ērgļu novada
Sausnējas pagasta
teritorijas plānojums, 2007.-2019. g.
Izpildītājs: "Grupa 93", projektu vadības un plānošanas konsultāciju uzņēmums
Arvīds iela 10-11, Rīga, LV-1011
tālrunis 7217045, fakss 7217043, e-pasts info@grupas93.lv

6.pielikums. Kultūrvēsturiskie un sociālās infrastruktūras objekti

Sausnējas pagasta teritorijas plānojums 2007-2019
I. daļa. Paskaidrojuma raksts

7.pielikums. Ūdensapgāde

